



Si Oseas naila sa kasaysayan nga propetang gibudhian sa asawa apan, wala niya hunongi sa paghigugma bisan pa sa mga kakulangan sa kamatinud-anon. Ang Ginoo nga nagtawag niya sa pagsulti sa Iyang ngalan sa mga matotoohon ug materyalista nga mga tawo, buot nga ang iyang propeta makasinati sa pag-antos ug kaulawan sa gibudhian nga bana. Ang mga propeta nagpadayag sa Ginoo nga mibatig gugma nga tiunay ug suod alang sa katawhan, nga mahimong mapadayag sa tawhanong pinulongan. Human tawga sa Ginoo, ang propeta nakadawat sa pribilihiyo nga mobati ug makakita sa mga butang sama sa Ginoo: Si Oseas magpas-an sa krus sama sa Ginoo: makanunayon sa iyang paghigugma ug pagpasaylo sa mabalhinon ug mabudhion nga asawa. Ug si Oseas sab mopalanog sa kasuko sa Ginoo ngadto sa Israel tungod sa ilang mga sala.

Si Oseas nagsugod sa pagwali sa mga tuig 746, sa ato pa, sa kataposan sa mauswagon nga paghari ni Jeroboam II, sa amihanang gingharian sa Israel. Human adto, nagsugod ang 20 ka tuig sa kadunot sa gingharian nga misangko sa pagkabihag sa Samaria ug sa pagpalagpot sa mga lumolupyo (721).

Si Oseas mibarog aron pagsudya ug paghulga sa mga tawo nga walay pagpakabana. Nagpadayon siya sa pagwali samtang ang gingharian nag-anam og kahugno; iyang gitagna ang pagsilot sa mga tawo nga iresponsabli ug dili matitud-anon sa kasabotan tali sa Ginoo. Apan, nakasabot siya nga ang Ginoo magtutudlo ug dili motugot sa kaalaot, bisan sa pagkabungkag sa nasod nga walay mga rason. Pinaagi ini, ang Israel mahisama na pod sa iyang pagkasiya adtong panahon nga gisapwang sila sa kamot sa Ginoo ug gidala gawas sa Ehipto; mahimo silang kabos ug mapaubsanon nga mga tawo, nga nagsunod sa ilang Ginoo uban ang pagtoo ug gugma.

Ang libro ni Oseas nagsugod sa sugilanon sa iyang pakyas nga kaminyoon. Gikan ini, nakakuha siyag pagtulun-an alang sa Israel nga wala magmatitud-anon sa Ginoo (kapitulo 1-3).

Dayon, sa kapitulo 4-13, anaay pagsagol sa panudya, panghulga, pagdapit sa pagbag-o, ug panagna bahin sa pagkabihag. Ang kataposan nga parapo (14:2-10) nagtanyag og paglaom alang sa umaabot, sa dihang gidala na sa Ginoo ang tanang bahandi nga gitagoan sa Israel.

1 ¹ Sa panahon nga si Oseas, Yotam, Ahaz ug si Ezekias ang naghari sa Juda ug si Yeroboam, anak ni Yoas, ang naghari sa Israel, nakigsulti si Yahweh kang Oseas, anak nga lalaki ni Beeri.

Pangasawa ug magluib siya nimo

² Diha nga nakigsulti si Yahweh ni Oseas, giingnan siya sa Ginoo: “Lakaw, pangasawa ang usa ka sagradong puta. Makaangkon mog kabataan nga bunga sa iyang pamuta kay nakasala ang yuta sa kinangil-arang sala sa pamuta. Misalikway siya ni Yahweh ug gibaligya ang kaugalingon.”

³ Busa, nakigminyo si Oseas kang Gomer, ang anak nga babaye ni Diblayim nga nagmabdos ug nanganak sa batang lalaki. ⁴ Giingnan siya ni

Yahweh: “Hinganli siyag *Jezrael*. Hapit ko na silotan ang pamilya ni Yehu sa ilang pagpamatay sa Jezrael. Akong laglagon ang gingharian sa Israel. ⁵ Duol na ang panahon nga buntogon ang Israel sa Walog sa Jezrael.”

⁶ Nagmabdos na sab si Gomer ug nanganak sa usa ka batang babaye. Giingnan ni Yahweh si Oseas: “Hinganli siyag *Way Nagpangga* ⁷ kay wala na koy gugma alang sa katawhan sa Israel. Dili ko sila pasayloon.”

⁸ Dihang nalutas na si Way Nagpangga, nagmabdos ug nanganak na sab siya ug batang lalaki. ⁹ Nag-ingon si Yahweh: “Hinganli siyag *Dili ko katawhan* kay kamo dili na akong katawhan. Dili na ko inyong Diyos.”

2

[•] ⁴ Buyboya ang inyong inahan, buyboya, kay dili ko siya asawa, ug ako dili iyang bana.

Ipakuha ang mga dayandayan sa iyang nawong, ingon man ang hilas nga diosdios sa iyang dughan.

⁵ Kon dili, huboan ko siya, sama sa adlaw nga siya nahimugso.

Himoon ko siya nga daw yutang naughan, usa ka kamingawan.

Pakamatyon ko siya sa kauhaw.

⁶ Unsaon ko paghigugma ang iyang kabataan?

• 1.2 Ang Ginoo naghanyo ni Oseas sa pagpangasawa sa puta nga nalambigit sa balaan nga pagsimba sa mga pagano. Kadtong buot makabaton sa pabor sa dios nga si Baal alang sa ilang kaumahan ug kabakahan moanha nila. Mao ni ang kasagaran nga nahitabo sa Israel, ug ang matinud-anon ra sa ilang pagtoo sa Ginoo ang maiskandalo ining mga buhata. Busa, gisugdan ni Oseas ang iyang kaminyoon nga puno sa gugma, bisag nasayod siya nga ang asawa magbudhi niya ug sa iyang Ginoo. Gani, mibalik siya sa pagpamuta.

Nabahin ang kinaailadman ni Oseas. Kanunay siyang naglaom nga mausab ang kinaiya sa asawa nga mabalhinon ug nagsimba sa diosdios; apan usahay mapuno siya sa pangabubho ug kasuko, ug kapoyon sa kanunayng pagpasaylo. Nagpadayon siya sa paghigugma niya ug sa kataposan milampos sa pagluwas kaniya pinaagi sa dako ug maluluy-ong gugma.

Hinganli siyag ... (b. 4) Sa Israel, ang matag ngalan dunay mga kahulogan, kasagaran relihiyoso nga kahulogan. Dinhi, gitawag ni Oseas ang iyang mga anak sa ngalan nga makakugang sa tanan, nga nagmatuod lang sa iyang

gipanudlo sa katawhan; mapildi ang Israel; katawhan nga wala higugmaa sa Diyos, ug wala ilha nga iyang katawhan.

Human ni Oseas, adunay pipila ka propeta nga mogamit sa pulong “pamuta” o “panapaw” nga nagpasabot sa pagsimba sa diosdios. Moingon sab sila nga ang Israel gitawag nga mahimong asawa sa Diyos:

– Si Jeremias nagpresentar sa sala sa Israel sa susamang paagi (Jer 2:2; 3:1; 31:1) ug si Ezekiel, uban ang labaw pa nga paggamit sa kusog (Ez 16:23).

– Sa laing paagi, si Isaias naghanderaw sa Jerusalem nga balik ug nagminyo sa Ginoo (Is 50:1; 54:6; ug 62:4). Tan-awa sab ang Awit sa mga Awit ug Rebelasyon 21.

• 2.4 Niining maong diskurso naa ang pagsagol sa panghulga ni Oseas sa asawa ug sa pagsudya sa Ginoo sa iyang katawhan.

Si Israel wala molimod sa Diyos, ang Ginoo sa ilang kaliwatan. Pero, bisag gidawat na Siya nga Manluluwas sa nasodnong kalisod, nagtoo sila nga ang katambok sa yuta ug sa ilang mga baka nag-agad pa sa ubang diosdios, ang mga Baal,

- Mga anak sila sa pagluib;
⁷ namuta ang ilang inahan,
 mga anak sila sa kahilayan.
- Nag-ingon siya: “Apon ko ang akong mga hinigugma,
 nga naghatag kanako sa pan ug tubig;
 sa delana ug lino, lana ug bino.”
- ¹⁰ Apan dili niya angkonon nga ako
 ang naghatag kaniya sa bino ug sa lana;
 sa salapi ug bulawan nga gigamit sa katawhan
 paghimo sa ilang mga Baal.
- ¹¹ Busa, kuhaon ko ang pagkaon nga anihonon na;
 ingon man ang bag-ong bino kon andam na;
 Bawion ko ang delana ug lino
 nga akong gihatag aron itabon sa iyang kahubo.
- ¹² Atubangan sa iyang mga hinigugma ibutyag ko ang makaulaw niya.
 Ug dili siya makalingkawas sa akong gahom.
- ¹³ Taposon ko na ang tanan niyang kalingawan;
 ang mga pahulay niya ug bangketing binulan.
- ¹⁴ Patun-ason ko ang iyang parasan ug kaigosan.
 Kay nag-ingon siya:
 “Gihatag ni kanako sa akong mga hinigugma.”
 Himoon ko kini nga katunokan nga unya, wataswasyon
 sa ihalas nga kahayopan.
- ¹⁵ Silotan ko siya tungod sa mga pangilin,
 dihang nagdala siyag halad-sinunog sa mga Baal,
 ug nagdayandayan sa kaugalingon
 sa mga alahas nga madanihon;
 naggukod sa iyang mga hinigugma ug gikalimtan ko;
 nag-ingon si Yahweh.
- ⁸ Busa, sa tunok alihan ko ang iyang agianan.
 Bilanggoon ko ug dili na siya makakaplag og kalutsan.
- ⁹ Paggukod niya sa iyang mga hinigugma, dili siya makaapas nila.
 Sa mga hinigugma, mangita siya, apan dili sila makita.
 Unya, moingon siya: “Mabalik ko sa akong bana
 kay ako mas maayo kaniadto kay sa karon.”

ug nga ang Diyos walay gahom ining mga butanga. Busa, ang Diyos naghulga nga mawad-an sila sa tanang abot sa yuta, ug sa yuta mismo aron makakita sila nga ang tanang bahandi gikan lang sa Ginoo.

Sa tanang panahon, kasagaran atong isalig ang lainlaing bahin sa atong kinabuhi sa lainlaing diosdios. Ang uban adunay “dako kaayo nga pagtoo” kang Cristo diha sa pagsulbad sa ilang suliran, apan gisimba sab nila ang pakighilawas sama sa gihimo sa mga pagsimba kang Baal. Ang uban nagtahod sa Ginoo sa publiko, apan nagtukod silag malupigong katilingban diin ang salapi ug kusog mao ang naghatag sa tanang katungod. Ang kalbaryo sa daghang tawo sa katulong Kalibotan nagbutyag sa sala sa katilingban nga gibungkgag sa ilang diosdios.

Busa danihon ko... (b. 16) Ang Diyos maghikaw sa Israel sa tanang butang aron makabos sila pag-usab sama sa nasinati nila sa disyerto sa panahon ni Moises. Pinaagi ini, masayod sila nga ang tanang butang gikan sa Ginoo, ug ibutang nila ang ilang pagsalig kaniya. “Arang-arang ang akong pagkabusang kaniadto kay sa karon.” Mao sab ang isulti sa anak nga nawala sa Lc 15:17.

Dili na ... (b. 18) Dinhi, si Oseas naggamit sa pulong “Akong Baal”. Sa Hebreo, ang Baal nagkahulogan og “Diyos”. Mao ni ang gingalan sa mga diosdios sa taga Canaan, apan ang mga Israelitanhon nagtawag sab sa Diyos ining maong ulohan. Ang Diyos dili buot nga mahimong “Baal” nga sama sa uban, apan siya ilhon nga “Bana.”

¹⁶Busa, danihon ko siya,
sa makausa pa, dad-on ko sa kamingawan,
diin makigsulti ko niya sa kalumo.

¹⁷Unya, iuli ko kaniya ang parasan.
Himoon ko ang Walog sa Akor nga ganghaan sa paglaom.
Didto tubagon ko niya ingon sa iyang kabatan-on.
Ingon sa paggawas niya sa yuta sa Ehipto.

¹⁸Nag-ingon si Yahweh: Nianang adlaw
tawgon ko niya: *akong bana,*
ug dili na: *akong Baal.*

¹⁹Papason ko ang mga ngalan sa mga Baal sa iyang ngabil
ug dili na ni litokon sa pangamuyo.

²⁰Anang adlaw, sa ilang ngalan, maghimo kog kasabotan
uban sa mga mananap nga ihalas sa kaumahan,
sa kalanggaman ug sa mananap nga nagkamang sa yuta.
Wagtangon ko ang pinuti ug ang gubat sa kayutaan.

Papahulayon ko ang katawhan nga hilwas ug may kasigurohan.

²¹Kapikas tikaw sa kahangtoran;
sinayoran sa kaangayan ug kabuotan.
Sa gugma ug kalumo kita hiusahon.

²²Dawaton tikaw sa kamatinud-anon,
ug si Yahweh imong mailhan.

²³Adtong mga adlaw si Yahweh miingon:
“Makigdait ko sa kalangitan,
ug tubagon sila sa kalibotan:

²⁴ang yuta motubag sa mga pagkaon, bino ug lana,
ug makab-ot ang gitinguha sa *Jezael.*

²⁵Ipugas ko sila sa yuta alang sa kaugalingon,
Ipakita ko ang akong gugma kang *Way Nagpangga,*
Ingon ko ang *Dili ko Katawhan*: “Katawhan tikaw.”
Ug motubag sila: “Ikaw among Diyos.”

3 ¹Nag-ingon si Yahweh kanako:
“Lakaw, ipakita sa imong asawa
nga gihigugma mo siya bisan pa sa
pagluib nimo. Higugmaa siya sama sa
paghigugma ni Yahweh sa iyang ka-
tawhan nga midangop sa ubang dios-

dios. Gilamian sila sa sagradong torta
nga may pasas.”

²Busa, gipalit ko siya sa kantidad
nga 15 ka salapi ug usa ka sukod nga
sebada. ³Unya, akong giingnan: “Mag-
loon ta sa daghang mga adlaw. Ayaw

Apan ang Ginoo dili buot nga mahimong
“Baal” taliwala sa daghang diosdios, kondili “ang
Bugtong Kapikas o Bana”.

Kapikas ko ... (b. 21). Ang Ginoo nagtanyag
sa tawo sa bag-ong kasabotan; bag-ong pakig-
lambigit tali kaniya. Dili ni bag-ong relihiyon nga
dunay laing kasugoan kondili, personal nga
relasyon nga namugna sa lunsay ug bag-ong
kasingkasing (Jer 31:31).

Si Juan naghisgot ining maong panaghiusa
“sa gasya ug kamatuoran” sa Jn 1:17. Si Jesus
ang nagdala ini sa katawhan.

Anang adlaw ... (b. 20). Human sa mga
pagsulay, si Oseas naglantaw sa usa ka malipa-
yon nga panahon kanus-a ang Ginoo mohatag
pagbalik sa yuta ngadto sa iyang nabag-o nga
katawhan. Wala nay mga kaaway nga pwera
gikan sa kinaiyahan; wala nay gubat. “Papa-
hulayon ko ang katawhan nga hilwas ug may
kasigurohan.”

Sa kataposan, si Oseas milampos sa pag-
buntog sa kahuyangan sa iyang asawa pinaagi sa
malahutayon nga gugma. Iya man gani siyang
gilukat sa pari ni Baal, nga gitugyanan sa
kinabuhi sa asawa.

nag ihatag ang imong kaugalingon, ni biyaan mo ko nimo tungod sa laing lalaki. Bugti ana, alagaran tikaw.”

⁴Kay ang katawhan sa Israel mawad-ag hari sulod sa daghang mga adlaw. Walay magmando, walay sakripisyo o haliging sagrado, walay tagnatagna ni diosdios sa ilang panimalay.

⁵Unya, ang katawhan sa Israel mobalik ug mangita ni Yahweh, ilang Diyos, ug ni David, ilang hari. Sa kataposang adlaw moduol sila nga matinahoron ni Yahweh ug sa iyang mga panalangin.

2 ¹Apan ang katawhan sa Israel daw mga balas sa dagat nga dili masukod o maihap. Sa dapit nga gitawag silag “Dili tamo katawhan” tawgon silag “mga anak sa Dios nga buhi.” ²Ang katawhan sa Juda ug Israel magkahiusa. Magtudlo silag lider nga mohari kanila. Mogawas sila sa yuta nga madaogon. Kay may dakong kadaogan sa Jezrael. ³Tawgon ang imong kaigsoonan *Akong Katawhan* ug ang imong mga igsoong babaye *Akong mga pinangga*.

4 ¹Pamatia ang pulong ni Yahweh, O Israel! Si Yahweh dunay sumbong batok sa katawhan ining yutaa. Walay kamatuoran ni kaayo ni kahibalo sa Diyos dinha sa kayutaan. ²Nagpatigbabaw ang bakak nga mga panumpa, pamakak, pamatay, kawat, panapaw inubanan sa pagbanaw sa dugo.

³Kana ang hinungdan nga nagbangan ang nasod ug nangamatay ang nagpuyo ini: ang mga hayop sa uma ug langgam. Bisan ang isda nangamatay.

⁴Apan ayaw papangayoag pasaylo si bisag kinsa. Ayawg pamasangil sa sa lain kay ikaw, pari, ikay akong gihan-okan sa tanan. ⁵Nadagma mo sa adlaw ug gabii ug ang mga propeta nadagma sab uban ninyo. Kamoy

hinungdan nga nakasala ang katawhan. ⁶Nalaglag ang akong katawhan tungod sa kakulang sa kahibalo. Ako pod mong gisalikway isip pari. Kay wala man mo manumbaling sa balaod sa Diyos, dili sab ko manumbaling sa inyong kabataan.

⁷Ang tanan nakasala nako, walay mapili. Giilisan ko nila, ang ilang Hima-ya, sa mga diosdios, nga ilang kaulawan. ⁸Kay nakakaon sila sa halad alang sa sala, gusto sab nila nga makasala ang akong katawhan.

⁹Apan alang ni sa katawhan ingon man sa mga pari. Silotan ko sila sa ilang kagawian ug baslan sa ilang binuhatan. ¹⁰Magkaon sila, apan dili mabusog. Pilupilon ko ang ilang pamuta, apan dili sila manganak kay wala silay tahod ni Yahweh. ¹¹Pamuta, alak ug bino ang nagdumala karon sa ilang kasingkasing.

¹²Ang akong katawhan nagpakisayod sa diosdios nga kahoy. Nagsalig sila sa usa lang ka sungkod. Sa diwa sa panaw nahisalaag sila ug giluiban ang ilang Diyos. ¹³Naghalad sila ibabaw sa kabukiran ug nagsunog ug insenso sa kabungtoran, ilawom sa mga tugas, alamo ug espino, bisan diin nga may landong nga makahupay.

¹⁴Busa, kon ugaling mamuta ang inyong mga anak nga babaye ug manapaw ang mga umagad nga babaye, dili ko sila silotan. Kay kamo mismo nakig-uban man sa mga puta ug nagsakripisyo uban sa mga puta sa templo. Ang buangbuang nga katawhan maglaglag ra sa kaugalingon.

¹⁵Kon puta man ang Israel walay katarongan nga mao pod ang Juda. Ayawg punayg adto sa Gilgal o Betaven aron lang manumpa “Ingon nga buhi si Yahweh.”

¹⁶Samtang ang Israel ingon katig-a sa baka nga sukihan, mopasibsib ba diay ini si Yahweh sa kalumo sama sa nating karnero? ¹⁷Nagsimba ang Efraim sa mga diosdios, pabiya-i siya ni Yahweh! ¹⁸Sa ilang kahubog makig-uban sila sa mga puta. Gipalabi nila ang kaugalingon kay sa kadunganan. ¹⁹Ipadpad sila sa alimpulos sa layo ug aboton silag kaulaw sa mga halad nga dili balaanon.

• 4.1 Ang ubang propeta nanghimaraot sab sa kakulangan ug kairesponsabili sa mga tinugyanan sa kagamhanan ug sa simbahan; silay hinungdan sa kasakit sa katawhan (tan-awa ang

Is 5:13 ug Mik 3:1).

Sa 4:11-14, si Oseas nagpadayon pagtulisok sa mga pari nga misunod sa gipamuhat sa mga paganong pari – ang panagna ug pamuta.

Batok sa halangdon nga mga opisyal

5 ¹Pamatia ni, O kaparian! Kamo, katawhan sa Israel, paminaw! Pamati, mga opisyal sa hari kay hukman mo. Nahimo mong mga lit-ag sa Mispa ug pukot sa Tabor, ug ²Iawom nga bung-aw sa Sitim, busa, kamong tanan akong silotan.

³Nasayod ko unsa ang Israel. Wala siyay ikalilong nako. Namuta ang Efraim, apan ang Israel naghugawhugaw sa kaugalingon.

⁴Ang ilang binuhatan nakababag nila pagbalik sa ilang Diyos. Ang diwa sa pamuta nagdumala nila ug dili na sila makaila ni Yahweh. ⁵Ang kagarboso sa Israel saksi niya. Napakyas ang maong katawhan.

⁶Uban sa ilang mga toril sa kahayopan mangita sila ni Yahweh. Apan dili sila makakita, kay nagpahilayo man siya. ⁷Nahibaloan niya nga nagluib sila ug ang ilang mga anak dili iyaha. Busa, ang manlalaglag mopatay nila. Laglagon ang ilang kayutaan.

⁸Bulhota ang budyong sa Geba ug sa Rama. Ipasibaw ang singgit sa pakiggubat

sa Betaven! Napildi si Benjamin. ⁹Miabot na ang adlaw nga malaglag ang Efraim. Diha sa kabanayan sa Israel isangyaw ko ang kamatuoran. ¹⁰Ang mga prinsipe sa Juda sama ra sa nagkuha sa mga ali nga bato. Pabahaan ko sila sa akong kasuko.⁷ ¹¹Sama ra nila ang taga Efraim, malupigon. Gitumban nila ang kaangayan.

¹²Mahimo ko nga daw anunogba alang sa Efraim ug anay alang sa Juda. ¹³Gibati sa Efraim nga masakiton siya ug nakita sa Juda ang iyang kabahong. Unya, midangop si Efraim sa bantogang hari sa Asiria aron mangayog hinabang. Apan dili mo niya ayohon ug dili alimon ang ilang mga hubag.

¹⁴Mahisama ko sa tigre alang sa Efraim ug sa liyon alang sa Juda. Kuniskunison ko sila. Pagkahuman ako silang biyaan. Kon patyon ko na sila, walay makaluwas nila. ¹⁵Unya, molakaw ko ug moadto sa akong dapit hangtod nga angkonon ang ilang kalapasan ug mobalik sila nako. Sa kahigwaos maningkamot sila pagpangita nako.

6

¹Dali, mamalik ta kang Yahweh.

Siya nga nagkuniskunis nato,

iya pod tang ayohon.

Iya tang gisilotan

Apan ang atong samad iya ra pong bugkosan.

²Human sa duha ka adlaw banhawon ta niya,

sa ikatulo bangonon ta,

ug magpuyo ta sa iyang atubangan.

³Maningkamot ta pag-ila ni Yahweh.

Piho nga moabot siya sama sa kaadlawon, ang iyang pagluwas magdan-ag nga daw iwag, moanhi siya nato sama sa pag-abot sa taligsik, sama sa ulan nga motubig sa yuta.

⁴O Efraim, unsa ang buhaton ko nimo?

O Juda unsa ang tinagdan ko nimo?

Ang inyong gugma morag yamog sa kabuntagon, ug sama sa yamog dali ra kaayong mauga.

⁵Mao nga gihampak tamo pinaagi sa mga propeta, ug gisamaran pinaagi sa pulong sa akong baba.

⁶Kay gugma ang akong gitinguha, dili sakripisyo; Ang pag-ila sa Diyos, dili mga halad-sinunog.

• 5.1 Dili kalimtan nga ang katawhan sa amihanan nga gitawag og gingharian sa Israel, namugna sa mga tribu ni Jacob o ni Jose (tan-awa ang Gen 35:23). Adunay 2 ka tribu ni Jose: ang Efraim, nga labing mahinungdanon, ug ang Manasses. Kon si Oseas mogamit sa pulong *Efraim, Jose, Jacob, Israel*, sa pagkatinuod ang gipasabot niya mao ang usa lang ka katawhan.

• 8. Kini naghigot sa mga gubat sa Israel. Tan-awa ang kataposang linya: *Unya, molakaw ko ug ... Sa kahigwaos ...* (b. 15).

• 6.1 Ang mga tawo magbasol sa ilang mga sayop, apan dili kaayo sila magmatinud-anon sa pagbiya sa mga sala. Nagtoo sila nga mapahimuot nila ang Ginoo pinaagi sa paghalad

• ⁷Sa Adam gilapas nila ang akong kasabotan, nagluib sila nako. ⁸Dapit sa mga daotan ang Gilead. Gimansahan siya sa mga tunob nga dugoon. ⁹Sama sa mga kawatan nga namanhig, mao sab ang kaparian. Nagpatay sila sa dalan padulong sa Sikem ug nanapaw. ¹⁰Sa Betel nakita ko ang ilang makauulaw nga batasan, ang dapit diin namuta ang Efraim ug nahugawan. ¹¹(Alang sab nimo Juda, may abot kong gitagana, inigdala ko unya pagbalik sa katawhang binihag ug inig-ayo ko sa Israel.)

7 ¹Ang kasal-anan sa Efraim tataw kaayo. Dayag kaayo ang kadaotan sa Samaria. Nagtinikasay sila, nanglumpag sa kabalayan samtang nanghugpa ang mga bandido sa gawas. ²Wala sila makamatngon nga mahinumdom ko sa daotang binuhatan. ³Gilamoy sila sa ilang kasal-anan ug nasayod ko ining tanan. Gilipay nila ang Hari sa ilang kadaotan ingon man ang mga opisyal pinaagi sa mga lansis. ⁴Mga mananapaw sila ug nagpabilin nga ingon ana sama sa hudno nga giinit sa maghuhudno. Ang kalayo dili kinahanglang ukayon gikan sa pagsugod pagmasa hangtod nga kini motubo.

⁵Sa adlaw sa hari, nangahubog ang mga opisyal ug nakig-uban ang hari sa naghudyaka. ⁶Sa ilang paglaraw nanginit sila sama sa hudno. Sa tibuko gabii nagdilaab sila sa kasuko. Pagkabuntag misilaob sila nga daw kalayo. ⁷Nanginit silang tanan ingon sa hudno ug gilamoy ang kaugalingon nilang mga pangulo. Nangapukan ang tanan nilang hari, apan walay nangayo nakog pakitabang.

⁸Ang Efraim nakigsandurot sa ubang kanasoran. Sama siya sa hilaw nga pan. ⁹Ang mga nasod nga naglibot niya mihurot sa iyang kusog, apan wala siya makamatngon. Natigulang na siya, apan wala masayod.

¹⁰Ang kamapahitas-on sa Israel saksi batok niya. Bisan pa ana dili gihapon sila mobalik kang Yahweh, ilang Diyos, ni mangita niya. ¹¹Sama sa usa ka boangon nga tukmo ang Efraim: karon nagtawag sa Ehipto, unya modangop na pod sa Asiria. ¹²Apan bisag asa pa sila paingon, balingon ko sila, kay misukol man sila nako ug mangahulog sila sama sa mga langgam.

¹³Pagkaalaut sa mga mopahilayo nako! Kaulawan ang dangatan sa mga maglimbong nako. Gusto unta kong moluwas nila, apan nagsulti silag daotan batok nako. ¹⁴Wala sila magmatinud-anon sa pagtawag nako dihing miagulo sila sa ilang higdaanan tungod sa trigo ug bino. Unya, miduol sila nako.

¹⁵Dihang gipalampos ug gilig-on ko sila, naglaraw silag daotan batok nako. Karon mibalik sila, apan dili ni tinud-anay. ¹⁶Mora ni og malimbongong yukbo. Ang ilang mga hari mangamatay sa espada tungod sa mapahitas-on nilang sinultihan. Himoon lang silang kataw-anan sa yuta sa Ehipto.

8 • ¹Mga gwardiya ipalanog ang trompeta! Pasidan-i ang katawhan ni Yahweh kay gilapas nila ang akong kasabotan. Nagluib sila sa akong Balaod. ²Nagsangpit sila nako: “Kami, ang Israel, nag-ila nimo, O Diyos.” ³Apan gisalikway sa Israel ang tarong. Kini ang hinungdan nga gukdon sila sa mga kaaway. ⁴Nagtuboy silag mga hari nga wala ko tugti. Nagtudlo silag mga lider nga walay panalangin nako. Pinaagi sa ilang salapi ug bulawan naghimo silag diosdios nga maglaglag nila.

⁵Samaria, ang imong nating baka akong giayran. Nagsilaob ang akong kasuko batok nimo. Hangtod kanus-a magpabilin kang hugaw? ⁶Imoha ang nating baka, Israel, hinimo lang ni sa usa ka artesano. Dili kini Diyos busa, madugmok. ⁷Sanglit nagpugas silag hangin, moani silag alimpulos. Sama sa nagtuyhad nga puso sa mais, wala silay mga lugas ug dili sila makahatag og harina. Kon makahatag man gani hutdon ra pod sa mga dumuduong.

⁸⁻⁹Ang Israel, gilamoy na dihing midangop ni sa Asiria. Karon wala na silay bili sa kanasoran. Ang Efraim mapagarbohong asno, apan tan-awa: nagpadala siyag mga gasa sa naghigugmaay. ¹⁰Bisag nag-padala nig gasa sa mga nasod tigomon ko sila ug mamatay ang Israel tungod sa pagdaugdaog sa bantogang hari.

• ¹¹Ang Efraim naghimog daghang altar, apan nakadugang ni sa iyang kalapasan. ¹²Gisulat ko alang niya ang daghang kasu-

og pipila ka sakripisyo, apan layo ra sila sa tinuod nga gugma nga mapakita diha sa pagtuman; gipalabi nila ang paghalad sa mahalon nga sakripisyo nga ilang pinili kay sa pagbuhat sa gipangayo sa Ginoo.

Kay gugma ang ... (b. 6) Sa usa ka higayon, si Jesus nakiglantugi sa mga Pariseo ginamit kining maong panultihon (tan-awa ang Mt 9:13).

• **7. Adam, Gilead, Betel:** mga lugar diin ang pagsimba sa Ginoo gisagolan sa mga kustombre nga pagano.

• **8.1** Ang propeta nahisama sa gwardiya (tan-awa ang Ez 3:17). Gipanghinarao ni Oseas ang mga hari nga wala maggikan sa Diyos kay sila ra ang nagtudlo sa kaugalingon: sa habagatan, ang mga anak lang ni David ang gipili sa Ginoo. Dugang pa, ang mga hari wala magtagad sa pagrepresentar sa Ginoo alang sa mga tawo, ni naghunahuna sa pagtuman sa iyang mga plano.

Anaa sab ang panghinarao sa mga bulawan nga baka nga gibutang sa Betel aron sa pagpasidungog sa Ginoo (tan-awa ang 1 H 12:28).

• **11.** Ang panggawas nga mga buhat ug

gaon sa akong Balaod, apan iya ning gitawaw nga daw gikan sa mga langyaw.

¹³Naghalad sila nako mga sakripisyo nako kay sila may mangaon sa unod. Apan wala ni dawata ni Yahweh. Nahinumdom siya sa ilang kasal-anan ug kadaotan. Busa, mobalik sila sa Ehipto.

¹⁴Nakalimot ang Israel sa iyang Magbubuhat. Nagtukod siyang mga palasyo, apan sunogon ko ang iyang kalungsoran. Pasilaobon ko ang mga palasyo.

Gitagna ang ilang pagkahinginlan

9 ¹Dili ka maglipay ni magsaulog, Israel, sama sa ubang kanasoran kay gibiyaaan mo ang imong Diyos. Hilig ka sa pamuta. Atua ka sa bisag asang giokanan nga may trigo. ²Mao nga ang mga giokanan ug pigsawan dili na mopakaon nimo. ³Dili ka magpabilin sa yuta ni Yahweh. Mobalik ang Efraim sa Ehipto, sa Asiria, diin magkaon silag hugaw nga kalan-on.

⁴Dili na sila magbubo og halad nga bino alang ni Yahweh ni maghimog sakripisyo kaniya. Ang ilang pan alang lang sa tigminatay. Ang tanang mokaon ini hugaw. Ang maong pagkaon alang ra nila. Dili na ni mahimong dad-on sa balay ni Yahweh.

⁵Unsay inyong buhaton sa pangilin? Manglakaw mo, apan dili padulong ni Yahweh, hinunua, manglayastungod sa nanulong. ⁶Tigomong mo sa Ehipto ug ang Memfis molubong ninyo. Ang Nettles manag-iya sa mga bahandinga plata. Ang mga tunok mokamang sa inyong mga tolda.

⁷Miabot na ang panahon sa pagsilot. Ania na ang adlaw sa panimalos. Nasayod ini ang mga Israelita. Mangabuang ang mga propeta ug ang mga manalagna. Ang inyong kapildihan ingon kadako sa inyong kasal-anan.

⁸Ang Efraim nagbilar atubangan sa akong Diyos. Misulay ang iyang mga propeta pagbabag sa mga kaaway aron panalipdan ang balay sa ilang diosdios. ⁹Apan ang ilang kahugaw sama sa didto pa sila sa Gibeaa. Hinumdoman ni Yahweh ang ilang kadaotan ug silotan ang ilang kasal-anan.

¹⁰Dihang hikaplagaan ko na ang Israel, sama siya sa ihalas nga ubas sa kami-ngawan. Ang ilang katigulangan daw unang mga bunga sa kahoy nga igos. Apan pag-abot nila sa Baal-Peor, miyukbo sila sa makaulaw nga diosdios. Gidaog sa kahugaw ang ilang pagbati. ¹¹Milupad ang kadungangan sa Efraim sama sa langgam. Namatay ni sa pagkahimugso. Nakuhaan bisag wala ipanamkon. ¹²Kon nanganak pa sila patyon

ko ang kabataan sa dili pa sila managko, kay maaalat sila kon ako silang pasagdan.

¹³Nakita ko ang Efraim sama sa plantasyon sa uma. Apan karon ipadala kaniya ang iyang mga anak aron ihawon. ¹⁴Ihatag nila, o Yahweh, ang buot mong ihatag. Hatagi silag sabakan nga nakuhaan ug mga suso nga naughan.

¹⁵Nakita ang ilang kadaotan didto sa Gilgal. Gikasilagan ko sila. Ako silang palagpoton sa akong Balay tungod sa daotan nilang mga lihok. Dili ko na sila higugmaon, kay masupilon ang ilang mga pangulo.

¹⁶Gidangan ang Efraim. Mangalaya ang iyang gamot. Dili siya mamunga. Bisag magmabdos sila, mamatay ang bata sa ilang sabakan. ¹⁷Isalikway sila sa akong Diyos kay wala sila mamati. Pasuroy-suroyon sila sa kanasoran.

10 ¹Ang Israel usa ka labong nga tanom, namulingay sa bunga. Pagdaghan sa bunga, gidugangan sab niya pagtukod ang mga altar. Gipadak-an ang iyang yuta. Gidugangan ang dayandayan sa iyang mga haliging sagrado.

²Nabahin ang iyang pagbati! Apan bayran ni. Lumpagon ang ilang mga altar ug dugmokon ang mga batong sagrado.

³Karon moingon sila: "Wala miy hari (kay wala namo kahadloki ang Diyos). Unsay kaayohan nga mabuhat sa hari alang namo?" ⁴Nagsulti silag ingon ini, samtang gidawat nila ang haw-ang nga panumpa isip walay kapuslanan nga kasabotan. Ang ilang sinultihan milambo sama sa sagbot sa dinaro nga uma.

⁵Mikurog ang katawhan sa Samaria sa ilang mga diosdios sa Betel. Nagbangotan sila sa ilang nating baka sama sa mga pari nga mapagarbohon kaayo ini. ⁶Ang dungganong diosdios gikuha ug gidala sa Asiria: gasa sa bantogang hari. Anihon sa Efraim ang kaulaw. Maulawan ang katawhan sa Israel. ⁷Ang hari sa Samaria, gibanlas sama sa bula ibabaw sa tubig.

⁸Gun-obon ang mga altar sa diosdios, ang sala sa Israel. Katayan ang mga altar sa tunokon nga bagon. Unya, ingnon nila ang kabukiran: "Taboni mi." Ug ang kabungtoran: "Pangatumpag mo namo."

⁹Sukad sa mga adlaw sa Gibeaa nakasala ug nagmasupilon ka na, Israel. Dili ba mo maapsan sa gubat batok sa mga daotan sa Gibeaa? ¹⁰Moanha ko ug silotan tamo. Pundokon ko ang kanasoran batok ninyo tungod sa dobl niyong kasal-anan.

baalaang bangketi nga idalit human sa sakripisyo dili makapakalimot sa Ginoo sa ilang mga sala.

Si Oseas nagtan-aw sa kaagi sa Israel,

"mobalik mo sa Ehipto." (9:3), sa ato pa, mabihag mo pag-usab.

Ang pahimangno ug ang tawag aron pagbag-o

¹¹ Ang Efraim bayeng baka nga maayong pagkamanso. Ganahan siya nga mogiok. Busa, butangan kog yugo ang iyang liog. Sangonan ang Efraim ug magdaro siya. Ang nasod ni Jacob ang mosurko ini.

¹² Daroha ang bag-ong kayutaan. Pagpugas og kaangayan ug anihon mo ang kalumo. Mao ni ang panahon pagpangita ni Yahweh hangtod nga moabot siya og mopaulan sa kaluwasan alang ninyo.

¹³ Sa inyong bahin, nananom mog daotan ug manganig kangil-ad, ug mangaon sa bunga nga bakak. Kon magsalig mo sa kaugalingong kusog ug sa daghan ninyong kasundalohan, malibog ang inyong katawhan. ¹⁴ Tan-awa: guba na ang inyong mga kota sama sa panahon kanus-a gun-obon ang Betabel ni Salman; kanus-a ang mga inahan gipatay uban sa ilang kabataan human sa kagubot. ¹⁵ Kana ang mahitabo kaninyo, katawhan sa Israel, tungod sa kadako sa inyong kangil-ad. Sa kaadlawon anang adlaw, nahanaw na ang hari sa Israel.

Gitawag ko ang akong anak paggawas sa Ehipto

11 • ¹ Gihigugma ko ang Israel sa bata pa siya. Gikan sa Ehipto gitawag ko ang akong anak. ² Apan sa tanto kong tinawag nila, misamot hinuon silag pahilayo nako. Naghalad sila sa mga Baal ug nagsunog silag insenso alang sa mga diosdios.

³ Apan akoy nagtudlo ni Efraim paglakaw. Gigunitan ko ang iyang mga buktan. Bisan pa ana wala sila makamatngon nga ako ang nag-atiman nila.

⁴ Giguyod ko sila ginamit ang pisi sa kalumo, uban sa mga lubid sa paghigugma. Ako ang nagpaluag sa yugo sa ilang liog. Mitikubo ko aron mopakaon nila.

⁵ Kon magdumili sila sa pagbalik nako, kinahanglang mobalik sila sa Ehipto ug mandoan sila sa hari nga taga Asiria. ⁶ Mangidlap ang mga pinuti sa ilang mga syudad, ihawon ang ilang mga anak ug bungkagon ang tanan nilang laraw.

⁷ Namugos sila pagpahilayo nako. Nanawag sila sa pakitabang tungod sa yugo sa ilang liog, apan walay moalsa ini. ⁸ Unsaon ko man pagbiya nimo, Efraim? Pasagdan ba lang tikaw sama sa Adma o himoong sama sa Seboim? Naguol kaayo ang akong kasingkasing ug giabot kog kaluoy. ⁹ Dili ko ipahungaw ang hilabihan kong kasuko. Dili ko mobalik paggun-ob sa Efraim kay Diyos ko, dili tawo. Ako ang Balaanon nga naa taliwala ninyo. Dili ko buot moanha ninyo sa akong kapungot.

¹⁰ Mosunod mo ni Yahweh inig ngulob na niya sama sa liyon. Inig kadungog nila ini manuol nga nagkurog ang iyang mga anak sa kasadpan. ¹¹ Moanhi sila nga mahadlokon daw mga gitgit gikan sa Ehipto, daw mga salampati gikan sa Asiria. Unya dad-on ko silag balik sa ilang puloy-anan.

12 ¹ Gilibotan kog mga bakak sa Efraim. Mianhi nako ang Israel nga malimbongon. Nagsunod sila kang Baal ug nanggukod sa mga Santos. ² Nabuhi ang Efraim sa hangin, nagsunod kanunay sa hangin gikan sa sidlakan. Gipalabi nila ang mga bakak ug ang kabangis. Nakigsabot sila sa Asiria ug nagdalag lana ngadto sa Ehipto.

³ Gidala ni Yahweh si Jacob sa hukmanan. Hapit na ni niya siloti tungod sa iyang batasan. Hapit na niya pabayra sa iyang binuhatan.

⁴ Gikuha niya ang lugar sa iyang igsoon diha sa sabakan. Unya, nakigbisog siya sa Diyos. Nakigtakos sa anghel hangtod nga midaog. ⁵ Gani, mihilak man ang anghel ug nagpakilu-oy niya! Nagkatagbo sila pagusab sa Betel, didto nagkaistoryahay sila.

⁶ (Si Yahweh ang Diyos nga Labing Gamhanan. Yahweh ang mahimayaong ngalan. ⁷ Kinahanglang mobalik mo sa inyong Diyos. Bansaya ang gugma, kaangayan ug pagsalig sa inyong Diyos.)

⁸ Ang Canaan may limbongan nga mga sukdanan ug hilig kaayo nga manikas. ⁹ Nanghambog ang Efraim: "Nahimo kong adunahan ug nakaangkon og daghang bahandi. Wala silay makit-an nga ikasaway sa akong kadato nga mahimong isipon nga makasasala. ¹⁰ Apan ako si Yahweh ang inyong Diyos nga nagpagawas ninyo sa Ehipto. Papuy-on tamog balik sa mga tolda sama sa mga adlaw sa panagtagbo. ¹¹ Unya,

• **11.1** Ang Israel mausikong anak sa Diyos. Sa unang panahon, ang Diyos nagdala nila gawas sa Ehipto, ug sukad adto, kanunay na Siyang nagtawag nila ug naningkamot nga mapaduol Kaniya. Apan nagpadayon sila sa

ilang mahikawon nga buhat nga nagdala kanila og silot.

Diyos ko dili tawo... (9) Ang atong mga gagmayng kapildihan daw silot sa Ginoo, sa pagkatinuod, giila sila sa Ginoo nga labing tukma

mosulti ko sa mga propeta. Hatagan ko silag daghang panan-awon. Tudloan ko sila pinaagi sa mga pasumbingay.

¹²Daotan ang katawhan sa Gilead pulos bakakon silang tanan. Naghalad silag sakripisyo alang sa torong baka sa Gilgal. Mao nga gun-obon ko ang ilang mga altar. Ang mga tipaka ini naa ibabaw sa dinaro nga kaumahan.

¹³Milighot si Jacob sa kapatagan sa Aram. Nag-alagad si Israel aron makapangasawa. Nahimo siya nga magbalantay aron madani ang iyang pangasaw-onon. ¹⁴Gipagawas ni Yahweh sa Ehipto si Israel pinangulohan sa propeta. Pinaagi sa maong propeta giatiman sila. ¹⁵Apan ang Efraim nakapasilaob kaayo sa iyang kasuko. Silotan siya sa Ginoo tungod sa dugo nga iyang gipabanaw. Pabayron siya sa iyang pagbugalbugal.

13 ¹Inigsulti ni Efraim nangurog ang tanan. Gamhanan kaayo siya sa Israel, apan nakasala siya sa pagsimba sa Baal. Gigun-ob niya ang kaugalingon. ²Nagpadayon sila karon pagpakasala. Naghimo silag larawan gikan sa tinunaw nga puthaw. Naghulma silag mga diosdios gikan sa mga salapi, mga binuhat sa tawo. Ila ning gitawag og Diyos! Naghalad silag mga tawo ug nagsimba sa mga nating baka! ³Busa, nahisama sila sa yamog sa kabuntagon nga dili molungtad. Sama sa uhot diha sa giokanan nga ipadpad lang dayon; sama sa aso nga mogawas sa bintana.

⁴Apan ako si Yahweh, ang inyong Diyos nga nagpagawas ninyo sa Ehipto. Wala kamoy Diyos gawas nako ug walay makaluwas ninyo kondili, ako.

⁵Nailhan na tamo didto pa sa kamingawan, sa yuta nga naglagiting sa kainit. ⁶Kon

may pagkaon, nangabusog sila ug nagarboso. Nalimot sila nako. ⁷Busa, nahimo ko alang nila nga daw sa tigre. Gibantayan ko sila pag-ayo. ⁸Atakihon ko sila sa kapungot nga iyaha sa oso nga nawad-ag itoy. Gikuniskunis ko ang ilang kasingkasing. Sama sa liyon gilamoy ko sila. Sama sa ihalas nga mananap, giwataswatas ko sila.

⁹Israel, ako ang inyong mananabang. Mogun-ob ba diay ko ninyo karon? ¹⁰Hain man ang inyong hari aron luwason niya ang inyong mga syudad? Hain man ang inyong mga pangulo nga inyong giingnan: "Hatagi mig hari ug mga pangulo." ¹¹Sa akong kasuko gihatagan tamog hari, apan gipapahawa ko siya sa akong kapungot.

¹²Nakagamot na ang kangil-ad sa Efraim. Gitigom niya ang iyang mga sala. ¹³Miabot na kaniya ang pagbati sa usa ka babaye. Apan manyahon ang bata. Pag-abot na sa panahon nagdumili siya paggawas sa tago-angan.

¹⁴Ako ba silang lukaton sa gahom sa kangitngit? Luwason ko ba sila sa kamatayan? Hain man, O kamatayan, ang imong silot? O impyerno, hain ang imong kalala? Apan dili ko mosud-ong nila nga maluluy-on, ¹⁵sila nga milabaw sa ilang kaigsoonan. Ipadala ni Yahweh ang hangin sa sidlakan gikan sa kamingawan. Maughan ang iyang mga tinubdan sa tubig. Mangliki ang kayutaan aron huboan siya sa tanan niyang bahandi.

14 ¹May kalapasan ang Samaria kay misukol siya sa iyang Diyos. Manga-matay sila sa espada. Pinupinohon ang gag-mayng kabataan ug didisan ang tyan sa mga mabdos.

• **Balik sa imong Diyos, si Yahweh, O Israel!**

Ang kasal-anan hinungdan sa imong pagkapukan.

³Balik kang Yahweh uban sa mapaubsanong mga pulong.

Inгна siya: "O, ikaw nga nalooy sa mga nawad-ag amahan, pasayloa ang among sala ug ayaw nag kasuko.

Inay torong baka ug mga sakripisyo, dawata ang pagdayeg sa among ngabil.

⁴Dili moluwas nato ang Asiria: dili na mi mangita og mga kabayo

nga paagi sa pagtudlo nato (tan-awa ang Heb 12:7; 2 Mac 6:16; Klm 11:23).

• **14.2** Ang basahon ni Oseas natapos niining madasisgong mga pulong. Human sa mga pagsulay, ang Israel mangita sa Ginoo, kinsa

magpakita sab sa kaugalingon. Ang panag-uli sa katawhan ug sa Diyos tinud-anayng panagtayon, ug sundan ni sa panag-uli sa katawhan ug sa kinaiyahan. Gisulti na ni sa 2:17-22, ug gidugangan pa sa Awit nga naggamit sa mga hulagway nga gikan ni Oseas.

ug moingon pa: “Among diosdios”
sa binuhat sa among kamot.”

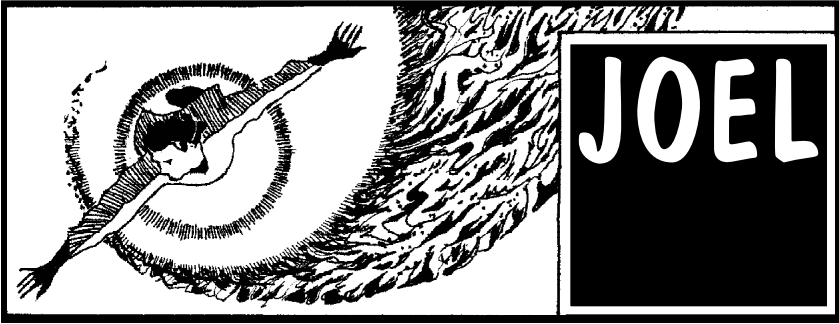
⁵ Ayohon ko ang ilang pagduhaduha,
higugmaon ko sila sa tibuok kong kasingkasing.
Kay wala na ang akong kasuko batok nila.

⁶ Daw yamog ko alang sa Israel,
sama sa liryo mamulak siyag maayo.
Sama sa sedro mogamot siyag maayo,
⁷ ang iyang bag-ong sanga motubo ug molambo.

Ang iyang katahom mahisama sa olibo,
ug nangalimyon siya sama sa sedro sa Lebanon.
⁸ Ang katawhan mamasilong na sab sa iyang landong.
Molambo siya sama sa humay.
Mamulak siya daw parasan,
ug ang iyang kabantog sama sa bino sa Lebanon.

⁹ Unsay buhaton sa Efraim sa mga diosdios,
nga ako man ang nakadungog
ug nagpalambo niya?
Sama ko sa sipres, nga kanunayng lunhaw,
gikan nako ang tanan mong kamabungahon.

¹⁰ Kinsa man ang may igong kaalam
nga makasabot ining tanan?
Kinsay nakatugkad ug nakasabot?
Tarong ang mga agianan ni Yahweh,
gisubay kini sa makiangayon,
apan mapandol ini ang makasasala.



Ang mga propeta sa Biblia nasayod nga ang tanang butang lumalabay lang sa atong kalibotan. Sa matag hitabo nga naghulga sa kinabuhi sa katawhan, ilang makit-an ang pag-abot sa Ginoo nga naghukom ining kalibotana aron pagtukod sa tiunay nga kalibotan.

Si Joel naghisgot sa yuta nga gihugpaan sa mga dulon. Ang katawhan naglantaw sa nadaot nga kaumahan ug sa nangawala nga abot. Si Joel naglantaw sa labaw pa ini: *Walay makatupong sa kainila, kagrabi, ug kamakahadlok sa adlaw ni Yahweh – kinsa ang makaagwanta ini?*

Dungan sa panaad sa kagawasan gikan ining maong kalaglagan, ang Ginoo nagbalita sab sa malipayong tuig kanus-a wala nay kaguol, ni kahadlok. Ang adlaw gibalita na kanus-a ang Ginoo mohatag sa Espiritu sa mga propeta ngadto sa tanan niyang mga anak: alang sa Simbahan. Si Joel propeta nga nagbalita sa Pagkunsad sa Espiritu Santo (tan-awa ang Buhat 2:17)

1 ¹ Mao kini ang pulong ni Yahweh nga miabot kang Joel, anak ni Petuel.

Paghugpa sa dulon

² Paminawa ni mga magulang!
Pamati mong tanan, mga lumolupyo sa yuta!

Nahitabo ba ni sa inyong panahon o sa panahon sa inyong katigulangan?
³ Isugilon sa inyong kabataan, ang inyong kabataan sa ilang kabataan; unya, ang ilang kabataan sa sunod nga kaliwatan.

⁴ Ang nasalin sa mga dulon nga mamutol

gikaon sa mga dulon nga manghugpa.
Ang salin sa manghugpang dulon gikaon sa dulon nga magluksolukso.
Ang salin sa dulon nga magluksolukso gikaon sa dulon nga manglalaglag.

⁵ Pagmata na mo, mga palahubog ug panghilak! Pagbakho mga palainom ug bino. Wala na ang katam-is ini sa inyong baba.
⁶ Gisulong ang akong nasod sa nasod nga hilabihan kadaghan ug gamhanan pa kaayo.

Ang iyang ngipon nga ngipon sa liyon.
⁷ Gihurot niya ang akong parasan ug gidaot

ang akong kaigosan ug gikuhaan sa ilang panit. Gibiyaan nga puti ang ilang sanga.

⁸ Pagbangotan mo, sama sa dalagang nagsul-ob og sako nga naguol sa iyang bana sa kabatan-on. ⁹ Mga halad-pagkaon ug ilimnon dili na makaplagaan sa Balay ni Yahweh. Nagbangotan sab ang mga pari nga alagad ni Yahweh. ¹⁰ Wala na ang kaumahan, nagsubo ang kayutaan kay nadaot ang lugas. Wala na ang bino ug nauga ang lana.

¹¹ Pagsubo kamong mag-uuma, pagbakho mga mamumuo sa parasan, sa mga sebada ug trigo kay nawagtang na ang anihonon. ¹² Nalaya ang mga paras. Naluyloy ang mga igos. Miuga ang mga granada, palmera ug mga mansanas. O pagkasubo sa maong katawhan! Nawala nila ang kalipay.

¹³ Baksi ang inyong kaugalingon, o kaparian ug panghilak. Pagbangotan kamong mga alagad sa altar. Dali mo ug palabya ang kagabhion sinul-ob ang sako, o mga alagad sa akong Diyos! Kay ang balay sa inyong Diyos nawad-an na sa mga halad-pagkaon ug ilimnon.

¹⁴ Ipahibalo sa katawhan ang puasa. Pagtawag og asembleya. Ipatawag ang mga magulang ug ang tanang lumolupyo sa balay sa inyong Diyos ug sangpita si Yahweh.

¹⁵ Pagkamakalilisang nga adlaw ang

adlaw ni Yahweh nga nagkaduol na! Moabot ni ingon nga kaparotan gikan sa Labing Gamhanan!

¹⁶ Dili ba, nawagtang na man ang pagka-on diha sa atong atubangan ingon man ang kalipag ug kamaya sa balay sa atong Diyos?

¹⁷ Mikuyos ang mga binhi ilalom sa yuta. Naguba ang mga bodega ug mga kamalig kay nauga ang anihonon. ¹⁸ Nag-agulo ang mga baka! Nagsuroysuroy ang toril ug naguol kay wala na silay kasibsiban. Bisan ang mga karnero nahilagom sa kapaitan. ¹⁹ Gitawag tikaw, O Yahweh. Midilaab ang kalayo sa sibsibanan. Nasunog ang kakahoyan. ²⁰ Bisan ang ihalas nga mga mananap nagsangpit nimo kay ang mga sapa naugan man ug ang sibsibanan gilamoy man sa kalayo.

2 ¹ Bulhota ang budyong sa Sion. Ipatunong ang pasidaan sa akong bukid nga balaan.

Pakuroga ang tanang lumolupyo sa kayutaan,

kay umaabot na ang adlaw ni Yahweh.

Oo, duol na kaayo ang maong adlaw,

² ang adlaw sa kasuko ug kangitngit,

adlaw nga puno sa dag-om ug kadulom.

Moabot ang dako ug gamhanang kasundalohan

sama sa kaadlawon nga mikaylap sa kabukiran.

Wala pa ni mahitabo sukad kaniadto, ni mahitabo pag-usab.

³ Sa atubangan may kalayo nga mokaon ug sa likod molamoy ang siga.

Ang yuta nga sa unahan ingog tanaman sa atong panan-aw,

sa kalit lang, nahimong kamingawan.

Walay nakaikyas sa ilang pagdasmag.

⁴ Morag mga kabayo,

kusog modalagan daw igasangka.

⁵ Uban sa pagtingagol sa karwahe

manglukso ni sa kabukiran,

ingon sa nagpamiti nga kahoyng gisunog, modasdas ang gamhanang kasundalohan nga andam sa pakiggubat.

⁶ Sa ilang atubangan nangalisang ang kanasoran,

nangaluspad silang tanan.

⁷ Modasmag ni daw manggugubat,

mokatkat sa mga paril daw mga sundalo.

Naglinya ug nagmartsa sa unahan,

walay misimang sa ilang padulngan.

⁸ Wala magdinutdotay sa usag usa

ang tanan naglihok padulong sa unahan,

taliwala sa nag-ulan nga udyong nagpa-dayog dalagan,

wala sila mangabungkag.

⁹ Midasmag sila sa syudad, nanglukso sa mga paril,

nanulod sa kabalayan, sama sa kawatan nga sa bintana moagi.

¹⁰ Miuyog ang yuta sa ilang atubangan ug ang langit mikurog, mingitngit

ang adlaw ug ang bulan, dili na mokidlap-kidlap ang kabitoonan.

¹¹ Midahunog ang tingog atubangan sa kasundalohan –

dako ug gamhanang kusog.

Ang adlaw ni Yahweh ihalihan kama-kalilisang ug makahahadlok

kinsay makaagwanta ini?

Balik mo nako, kamo nga nagbakho

• ¹² Nag-ingon si Yahweh: “Apan bisan pa ana, balik kanako sa tibuk ninyong kasingkasing uban ang puasa, pagbakho ug pagbangotan.

¹³ Gisia ang inyong kasingkasing, dili ang bisti. Balik mo kang Yahweh nga inyong Diyos, lumo ug maluluyon.” Si Yahweh dili dayon masuko, puno sa kaaghop. Basulan niya kon makapahamtang siyag silot.

¹⁴ Kinsay nasayod! Tingalig molu-nga siya. Sa makausa pa, igahin niya ang ubang abot aron makadala tag halad nga sagrado ni Yahweh nga inyong Diyos.

¹⁵ Bulhota ang budyong sa Sion, ipahibalo ang balaanong puasa, pagtawag og asembleya.

¹⁶ Pundoka ang katawhan, balaana ang katilingban, tigoma ang mga magulang, bisan ang kabataan ug masuso. Pabiyai sa mga pamanhonon ang higdaanan, pagawsa ang mga pangasaw-onon sa ilang mga lawak.

¹⁷ Sa tungatunga sa pultahan ug sa altar, pahilaka ang mga pari nga nag-alagad ni Yahweh sa pag-ingon: “Lu-wasa intawon ang imong katawhan, O Yahweh. Ayaw silag pakaulawi ug pa-

• **2.12** *Apan bisan pa* pagdapit sa paghimulsol. Sa panahon sa kalisod, ipahibalo sa Israel ang pagpuasa sa publiko. Ang mga tawo magsul-ob og mga sapot sa pagbangotan o mga sako o dili nila sudlayon ang buhok ug tabonan ang nawong sa abo. Sa Ebanghelyo, si Jesus

wala mag-ingon nga kining panggawas nga mga timaan sa paghinulsol sama sa puasa, nagpadayag sa kasubo uban sa pag-ampo, walay hinungdan (tan-awa ang Mt 4:1 ug Mc 2:20), apan giklaro niya nga kining mga timaan dili ang kinatibuk-an o pinaka-importanti.

biaybiayi sa ubang kanasoran. Nga-nong moingon ang ubang katawhan: “Hain man ang ilang Diyos?”

¹⁸ Nangabugho si Yahweh sa iyang yuta. May kaluoy siya sa iyang katawhan. ¹⁹ Mitubag si Yahweh: “Magpadala ko alang ninyog makaon, bag-ong bino ug lana nga makatagbaw ninyo. Dili na mo bugalbugalan sa ubang kanasoran.

²⁰ Ipahilayo ko ang inyong kaaway gikan sa Amihanang ug abugon ko sila padulong sa yuta nga nag-uga ug mingaw. Ang nag-una paingon sa Sidlakang Dagat ug ang pangulahian sa Kasadpang Dagat. Mangalisbo ang ilang kabaho bisag asang dapita. Tan-awa, nagbuhat kog dagkong mga butang.”

²¹ Ayaw kalisang, O yuta! Paglipay ug pag-sadya kay si Yahweh nindot ug binuhatan!

²² Ayaw kalisang, mga hayop sa kaumahan kay ang mga tanom sa kamingawan

lunhaw na pod. May bunga na ang mga kahoy, ang mga igos ug ang parasan namunga na.

²³ Paglipay mo, mga anak ni Sion! Pag-sadya diha ni Yahweh nga inyong Diyos kay gipadala ko na ninyo ang ulan ug taligsik sama sa nangaging mga adlaw.

²⁴ Puno na sab ang giokanan sa pagkaon, nag-awas ang mga kawa sa bag-ong bino ug lana.

²⁵ Ulian tamo sa nadaot sa mga lukton, mangmang, gangis ug dulon – ang gamhanang kasundalohan nga gipadala ko batok ninyo.

²⁶ Mokaon mo ug mabusog ug dayegon ninyo ang ngalan ni Yahweh nga inyong Diyos. Nagbuhat siyang daghang butang nga katingalahan alang ninyo.

²⁷ Unya masayod mo nga naa ko sa taliwala sa Israel. Ako si Yahweh, ang inyong Diyos, ug wala nay lain. Dili na pakaulawan ang akong katawhan.

ibubo ko ang akong espiritu

3

¹ Pagkahuman ini ibubo ko sa tanan ang akong espiritu.

Ang inyong mga anak nga lalaki ug babaye managna.

Magdamgo ang mga tigulang nga lalaki ug makakitag mga panan-awon ang batan-ong lalaki.

² Ibubo ko ang akong espiritu anang adlaw bisan sa akong mga sulugoon nga lalaki ug babaye.

³ Ipakita ko ang mga katingalahan sa kalangitan.

Dinhi sa yuta makita ang dugo ug kalayo ug haliging aso.

⁴ Mongiob ang adlaw ug mopula ang bulan inigkaduol na sa hilabihan ka makalilisang nga adlaw sa Diyos.

⁵ Unya, maluwas ang tanang motawag sa ngalan ni Yahweh.

Kay didto sa Bukid Sion

may mahibilin sumala sa gisulti ni Yahweh:

Sa Jerusalem pipila ang maluwas, ang gitawag ni Yahweh.

• **3.1** Gibalita ni Joel ang *Adlaw sa Ginoo*, pulong nga nagtimaan sa pag-abot sa Ginoo. Anaa sab sa samang higayon ang hukom ug kaluwasan sa mga pinili.

...*ibubo ko sa tanan ang akong espiritu*. Sa panahon pa lang sa Daang Testamento, ang Ginoo mipadala na sa iyang Espiritu sa mga propeta ug sa mga Manluluwas (tan-awa ang Is 11:1 ug Mag 11:1). Dinhi hinuon, daw gipadayag sama sa mahukmanon nga timaan nga ang Espiritu ihatag sa tanang magtotoo. *Magdamgo sila ug makakitag mga panan-awon*. Niadtong panahona, mao ni ang kasagarang pamaagi sa pagpadalang mensahe sa mga propeta. Pinaagi ining maong mga pulong, si Joel nagbalita sa gisulti ni Isaias sa pag-ingon: *Ang tanan mong mga anak tudloan ni Yahweh...* (Is 54:13 ug Jer 31:31).

Ipakita ko ang mga katingalahan sa kalangitan. Ang hugna sa panagna mag-uban sa lainlaing timaan nga magkahulogan sa dako nga krisis sa kalibotan. Ang Imahen sa *adlaw nga nahimong kangitngit* nagpadayag sa kagubot sa kinaiyahan ug mga imposibli nga kahimtang sa kinabuhi sa katawhan.

Unya maluwas ang tanang motawag sa ngalan ni Yahweh. Mao ni ang panahon nga ang mga tawo dili na makalikay sa paghimog mahukmanong pagpili: Ang pagpabilin sa naandam nga kinabuhi o ang pagtubag sa *ngalan ni Yahweh*, nga nagpasabot: sa pagtugyan sa ilang kinabuhi ug paglaom kaniya ug ang pagsalig sa gamhanang pangilabot.

Kining 3 ka hinungdan gihuptan sa mga Judio sa mosunod nga katuigan human sa pagkabanhaw ni Jesus ug sa wala pa ang pagkaguba

Ang kataposang pakigbugno ug ang kaluwasan

4 • ¹ Anang panahona tukoron ko pag-usab ang Juda ug ang Jerusalem ug palamboon. ² Akong ipapundok ang tanang kanasoran ug paadtoon sa walog sa Yosafat. (Inya, pabarogon ko ang kawsa sa Israel, ang akong katawhan ug kabilin. Kay gipatibulaag sila sa kanasoran ug gibahinbahin ang akong kayutaan. ³ Nagripa sila sa akong katawhan. Gibugti ang usa ka batang lalaki sa usa ka puta ug ang usa ka batang babaye sa bino nga ilang giinom.

⁴ Ug kamo Tiro ug Sidon ug ang tanang distrito sa Pilistea, unsa ba mo alang nako? Kon buot mong mobuhat ana, dali kay hapsay kayayo ang akong panimalos batok ninyo.

⁵ Gidala ninyo ang akong salapi ug bulawan ingon man ang akong kinanindotang alahas paingon sa inyong mga templo!

⁶ Inyong gibaligya ang Juda ug ang Jerusalem sa mga Griyego ug gipahilayo sa kagalingong yuta. ⁷ Apan karon tawgon ko sila aron masayran hain ninyo sila ibaligya. Isumbalik ko kaninyo ang inyong gibuhat. ⁸ Nag-ingon si Yahweh: Ibaligya ko sa taga Juda ang inyong mga anak nga lalaki ug babaye. Ibaligya sila sa mga Sabeo ug dadon sa layo nga kayutaan.

⁹ Ipahibalo ni sa kanasoran, isangyaw ang relihiyosong gubat, tawga ang manggugubat, ipasulong ang kasundalohan. ¹⁰ Salsala ang inyong mga daro aron mahimong hinagiban, ang inyong mga sanggot aron mahimong pana! Pasultiha ang mga luyahon: “Manggugubat ko” Ug ang mga hinayon: “Makig-away pod ko nila.”

¹¹ Dali dayon kasikbit nga mga nasod ug magtigom ta! ¹² Pangalsa mo, Okatawhan, ug pangadto sa Walog sa Yosafat.

¹³ Pagdalag mga sanggot kay ang anihonon andam na. Dali ug panggiok kay puno na ang pug-anan ug nag-awas na ang mga sudlanan. Daotan kaayo sila! ¹⁴ Nagkadaghan ang nanganha sa Walog sa Hukom! ¹⁵ Ang adlaw ug ang bulan mingiob, ug nawad-ag kasidlak ang kabitoonan. ¹⁶ Midahunog ang tingog ni Yahweh sa Sion. Gipataas ang tingog gikan sa Jerusalem ug nauyog ang langit ug yuta. Si Yahweh gyod ang tinuoray nga dangpanan sa iyang katawhan, ang tigpanalipod sa mga anak sa Israel. ¹⁷ Nasayod mo nga ako, si Yahweh, inyong Diyos, nagpuyo sa Sion, ang balaan kong bukid. Mahimong balaanong dapit ang Jerusalem ug ang mga langyaw dili na molabay dinhi pag-usab.

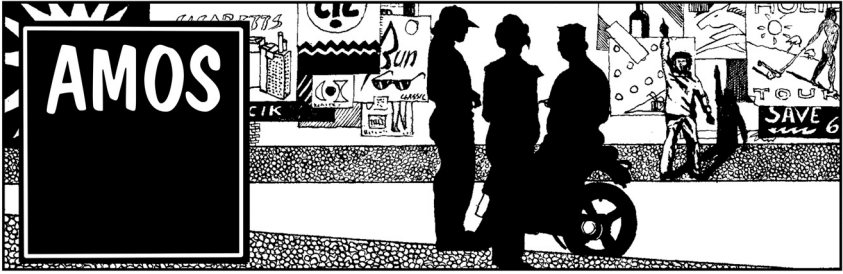
¹⁸ Nianang adlaw, ang kabukiran magtulo sa bino ug ang kabungtoran mag-awas sa gatas. Ang tanang sapa sa Juda magtubod sa tubig. Usa ka tuboran mobuhagay gikan sa Balay ni Yahweh ug magtubig sa Walog sa Sitim.

¹⁹ Sa laing bahin, laglagon ang Ehipto ug mahimong kamingawan ang Edom kay nakasala sila sa kabangis nila batok sa Juda ug nagpabanaw og dugong inosenti sa ilang nasod.

²⁰ Apan kanunayng puy-an ang Juda ug ang Jerusalem sa tibuok kaliwatan. ²¹ Akong panimaslan ang ilang dugo. Dili ko pasagdan nga dili ni masilotan kay si Yahweh naa sa Sion.

sa ilang nasod. Mao nga gikutlo kining maong teksto ni Pedro sa adlaw sa Pentecostes (Buhat 2:17). Sa kataposang mga tuig sa ika 20 nga siglo, mailhan sab ni diha sa sukdanan sa kalibotan.

• **4.1** Magamit dinhi ning maong kapitulo ang gisulti sa Zac 12:14. Ang propeta naggamit og usa ka krisis diin giayoayo sa pagdaugdaog ang mga Judio aron paghatag og gibug-aton nga ang Ginoo mao ang Dios sa kasaysayan.



Sa tungatunga sa ikawalong siglo, sa wala pa si Cristo, ang gingharian sa Israel daw adunahan ug mauswagon kaayo. Ang mga gagmayng propeta nangawala ug ang bahandi anaa sa kamot sa pipila ka adunahang tawo, samtang nagkadaghan ang kabos. Ang kaharuhay sa pipila, insulto sa naalaot nga kabos.

Sa wala damha, si Yahweh nagdahunog gikan sa Sion, ang iyang tingog midalug-dog gikan sa Jerusalem pinaagi kang Amos, usa ka magbalantay sa karnero gikan sa Tekoa. Usa kini ka gamayng balangay nga may gilay-ong mga 9 ka kilometro sa haba-gatang bahin sa Betlehem, sa yuta sa Juda.

Si Yahweh ang “nagkuha kaniya gikan sa panon” ug nagpadala kaniya sa silingang yuta, sa Israel, sa amihanan. Busa, ang propeta nagsugod pagsuroy sa mga syudad sa Israel, nanghimaraot sa mga inhustisya sa katilingban ug sa relihiyon nga kontento lang sa panggawas nga mga buhat. Iyang gibalita ang silot ni Yahweh sa pagpalagpot sa Israel, sa kataposan, nagtagna usab siya og mga malipayong adlaw.

Usa ka propeta sa hustisya sa katilingban si Amos. Gipadayag niya kanato nga ang Diyos nanalipod sa mga katungod sa kabos.

1[•] ¹Mao kini ang mga pulong ni Amos, usa sa mga magbalantay karnero sa Tekoa; mao kini ang iyang nakita mahitun-god sa Israel panahon sa paghari ni Osias sa Juda ug ni Jeroboam, anak ni Joas, sa Israel, duha ka tuig sa wala pa ang linog.
²Nag-ingon siya:

“Midahunog ang tingog ni Yahweh gikan sa Sion, ug milanog kini gikan sa Jerusa-lem.

Ang sibsibanan sa mga magbalantay sa karnero nalaya ug ang kinanindotang uma nauga.”

Gihukman ang pipila ka nasod

³Nag-ingon si Yahweh: “Kay nakasala man ang Damasco dili lang makausa kondili, makatulo ug makaupat, magpabilin gayod ang akong kasuko. Kay giyok man nila ang Gilead sa puthaw nga giokanan,
⁴padad-an kog kalayo ang katawhan sa Hazael nga molamoy sa mga kota sa Ben-

Hadad. Akong putlon ang maayong pagsi-nabtanay tali sa naghari sa Walog sa Aven ug ang naggunit sa gahom sa Bet-Eden. Unya, mabihag si Kir sa Aram.
⁵Lugtion ko ang panalipod nga nag-ali sa ganghaan sa Damasco.”

⁶Nag-ingon si Yahweh: “Kay nakasala ang Gaza dili lang makausa kondili, makatulo ug makaupat, magpabilin gayod ang akong kasuko. Kay gibihag nila ang tibukok katawhan aron itugyan sa Edom,
⁷padad-an kog kalayo ang paril sa Gaza ug lamyon ang iyang mga kota.
⁸Akong putlon ang pagsinabtanay tali sa nagmando sa Asdod ug sa naggunit sa gahom sa Askalon ug bakyawon ko ang akong kamot batok sa Ekron ug ang nahibilin sa Pilistea akong laglagon:” nag-ingon ang Makagagahom nga si Yahweh.

⁹Nag-ingon si Yahweh: “Kay nakasala ang Tiro, dili lang makausa kondili, makatulo ug makaupat, magpabilin gayod ang

• **1.1** Ang kapitulo 1 ug 2 nagbalita sa uma-abot nga hukom sa Ginoo. Giataki pag-ayo ni Amos ang mga nasod nga pagano nga nalayo na sa moralidad sa kalibotan ug sa mga lagda

sa tawhanong kinabuhi. Ang Juda, nga nasod sa mga magtotoo, nagdala sa sala sa paghika-limot sa balaod sa Ginoo (2:4).

akong kasuko. Kay gitugyan nila sa Edom ang tibuk katawhan ug wala sila mahinumdom sa kasabotan sa panag-igsoonay, ¹⁰ padad-an kog kalayo ang paril sa Tiro ug lamyon ang iyang mga palasyo.”

¹¹ Nag-ingon si Yahweh: “Kay nakasala ang Edom dili lang makausa kondili, makatulo ug makaupat, magpabilin gayod ang akong kasuko. Kay gigukod niyag espada ang iyang igsoon ug wala siyay kaluoy; kay nagdilaab kanunay ang iyang kasuko ug nagpatuyang sa iyang kapungot, ¹² padad-an kog kalayo ang Teman ug lamyon ang kota sa Bosra.”

¹³ Nag-ingon si Yahweh: “Kay nakasala ang mga Amonita dili lang makausa kondili, makatulo ug makaupat, magpabilin gayod ang akong kasuko. Kay ilang gidisdisan ang tiyan sa mga mabdos sa Gilead aron mapadak-an ang ilang mga utlanan, ¹⁴ padad-an kog kalayo ang paril sa Raba ug lamyon niini ang mga kota. May singgit unya sa pakiggubat. Mobulhot unya ang kusog nga bagyo. ¹⁵ Hinginlan ang ilang hari uban sa mga prinsipe,” kini ang giingon ni Yahweh.

2 ¹ Nag-ingon si Yahweh: “Kay nakasala ang Moab dili lang makausa kondili, makatulo ug makaupat, magpabilin gayod ang akong kasuko. Kay ilang gihimong abo ang kabukogan sa hari sa Edom, ² padad-an kog kalayo ang Moab nga magun-ob taliwala sa kabugot, inubanan sa mga singgit sa pakiggubat ug sa tunog sa budyong. ³ Patyon ko ang ilang hari uban sa tanang prinsipe.” Kini ang giingon ni Yahweh.

⁴ Nag-ingon si Yahweh: “Kay nakasala ang Juda dili lang makausa kondili, makatulo ug makaupat, magpabilin gayod ang akong kasuko. Kay ilang gisalikway ang balaod ni Yahweh ug wala tumana ang iyang kasuguan, hinunoo, nahisalaag sila sa bakak, gisubay nila ang gilaktan sa ilang kagikanaan ⁵ busa, padad-an kog kalayo ang Juda. Lamyon niini ang mga kota sa Jerusalem.”

Ang hukom sa Israel

• ⁶ Nag-ingon si Yahweh: “Kay nakasala ang Israel dili lang makausa kondili, makatulo ug makaupat, magpabilin gayod ang akong kasuko. Gibaligya nila ang mga

• **2.6** Gibadlong niya ang Israel sa pagpangyatak sa mga katungod sa kabos, ug tungod niini gilimbongan nila ang relihiyon. Nagpadayon sila sa paghimo sa mga relihiyosong ritual nga mga salimbong sa paghuboghubog ug pamuta. Apan, gipahilom nila ang mga propeta nga nagsangyaw sa pulong sa Ginoo nga tinubdan sa tinuod nga relihiyon.

Apan inyong gipainom ang mga Nazir og bino... (tan-awa ang Lev 6). Ang mga sumo-

tarong tungod sa kwarta ug ang mga timawa tungod sa usa ka parisan nga sandalayas. ⁷ Gitumban nila ang ulo sa mga kabos ug giyatakayatan sa abog sa yuta. Ilang gipatay ang katungod sa mga sinakit ug nakigdulog sila sa usa ka babaye, ang amahan ug ang anak aron pagpanamamtamas sa balaan kong ngalan. ⁸ Ilang gihigdaan tupad sa kada altar ang mga sapot nga gigarantiya sa nakautang kanila. Gi-kuha nila ang mga bino sa ilang gitikasan ug giinom sa balay sa ilang Diyos.

⁹ Akong gilaglag sa ilang atubangan ang mga Amorreo, ang katawhan kansang kahabog daw sidro nga sama kalig-on sa tugas. Gilaglag ko ang ilang mga bunga sa ibabaw ug ang ilang gamot sa ubos.

¹⁰ Ako ang nagpagawas kaninyo sa Ehipto. Unya, giagak ko kamo sa kamingawan sulod sa 40 ka tuig aron inyong mapanagi-ya ang yuta sa mga Amorreo.

¹¹ Akoy nagpili og mga propeta gikan sa inyong mga anak nga lalaki; ingon man sa mga Nazir sa inyong mga batan-ong lalaki. Dili ba, mao man kini ang tinuod, katawhan sa Israel? ¹² “Apan inyong gipainom ang mga Nazir og bino ug gidid-an ang mga propeta pagtuman sa ilang katungdanan.

¹³ Tan-awa gupukon tamo sa yuta sama sa mahitabo sa usa ka kariton nga puno na kaayo sa mga binangan.”

¹⁴ Dili makaikyas ang abtik tungod sa ilang kaluya ug dili sila makaluwas sa kagalingon. ¹⁵ Dili sila makabingot sa pana. Modagan silag kusog, apan dili sila makaikyas bisag duna silay kabayo. ¹⁶ Miingon si Yahweh: “Bisan ang labing isog nga manggubat dili makaikyas nianang adlaw.”

3 ¹ Paminawa ang gipamulong ni Yahweh batok kaninyo, katawhan sa Israel. Batok sa tibuk pamilya nga iyang gipagawas sa Ehipto. ² “Kamo lang gayod ang akong giila sa tanang pamilya sa tibuk kalibotan. Busa, silotan ko kamo sa lahi nga paagi tungod sa inyong kasaypanan.”

• ³ Magdungan ba gayod paglakaw ang duha ka tawo gawas kon magkasabot sila?

⁴ Mongulob ba ang liyon sa kalasangan kon walay tukbonon? Mongulob ba ang batan-ong liyon sa iyang tagoanan kon walay gitangag?

sunod sa limbongan nga relihiyon nagyagayaga sa mga tawo nga nagkinabuhi nga lahi sa ilaha ug nagpadayag sa personal nga aspekto sa relihiyosong pagtahan: Pasagdi nga manginom! Pasagdi sila nga mapareho kang bisag kinsa kay ang ilang panginabuhi nagsamok sa among mga konsensiya.

• **3.3** Kadtong naminaw kang Amos wala makasabot kon ngano nga kining tawhana,

⁵Makuha ba gayod ang langgam sa lit-ag kondili kini pan-an? Molyat ba ang tigre kon wala siyay tukbonon?

⁶Kon motunog na ang budyong sa syudad, dili ba mahadlok ang katawhan? Kon mohapak na sa syudad ang katalagman dili ba, si Yahweh man ang hinungdan? ⁷Apan walay buhaton si Yahweh nga wala ibutyag sa iyang sulugoon, ang mga propeta. ⁸Kon mongulob na ang liyon kinsay dili mahadlok? Kon si Yahweh na ang mosulti kinsay dili managna?

⁹Tawga ang katawhan nga nagpuyo sulod sa mga paril sa Asdod ug sa Ehipto: “Tigoma ang inyong kaugalingon sa kabukiran sa Samaria. Tan-awa ninyo ang daghang kagubot ug panaugdaog didto. ¹⁰Ang maong katawhan wala mahibalo kon unsaon pagbuhat ang tarong, kay sila ang nagtaog sa mga sinakmit sulod sa ilang mga paril,” nag-ingon si Yahweh. ¹¹Busa, mao kini ang pulong ni Yahweh, “Liboton sa mga kaaway ang kayutaan. Gun-obon ang inyong kalig-on ug sakmiton ang mga butang sa kinotahang syudad.”

¹²Nag-ingon si Yahweh, “Ingon nga maluwas sa magbalantay gikan sa baba sa liyon ang tiil o tumoy sa dalunggan, mao usab ang kaluwasan sa pipila kaninyo, kamong mga Israelita sa Samaria nga nagpauraray sa kahayahay; kamo nga nagpahimulos sa mga humok nga lingkoranan nga nangunlan sa mga unlan sa Damasco.”

¹³“Pamatia ug sukmati ang katawhan ni Jacob,” nag-ingon ang Makagagahom nga Yahweh, ang Diyos nga Labing Gamhanan.

¹⁴“Sa adlaw nga tawgon ko ang Israel aron mosugid sa kalapasan, silotan ko usab ang mga altar sa Betel. Ang mga sungay sa altar akong balion ug ihulog sa yuta. ¹⁵Unya, laglagon ko ang mga balay alang sa ting-tugnaw ug sa ting-init. Malaglag ang mga palasyo nga garing ug magun-ob ang dagkong kabalayan,” gipamulong ni Yahweh.

4¹Paminawa kining mga pulonga, mga baka sa Basan. Kamong

nga dili pari, ni sakop sa “mga propeta”, mianha ug miwala man kanila. Naiskandalo sila kay nanghilabot man siya sa mga butang nga para kanila, walay labot sa relihiyon. Ang mga imahen nga gigamit ni Amos dinhi niining mga bersikulo adunay klaro nga mensahe: Nagsulti siya kay gipugos siya sa Ginoo pagsulti.

Sa 3:9-15, si Amos nagtawag sa Asiria ug sa Ehipto paghusay sa usa ka katilingban nga walay pagtoo sa mga balaod. Pasagdi sila nga mangguba sa mga templo ug mga palasyo sanglit kining tanan gipatunhay pinaagi sa pagpahimulos ug naglunang sa sala.

• **4.1** Angay nga hatagan og pagtagad ang pamaagi ni Amos sa pagdala sa mga aduna-

kababayan-an nga nagpuyo sa kabukiran sa Samaria, nga nanaugdaog sa mga luya ug nag-abuso sa mga kabos, nga nagmando sa inyong bana: “Dad-i kami dayon sa mainom. Pag-dali!”

²Nanumpa ang Makagagahom nga si Yahweh sa iyang kabalaan: “Hapit na ang panahon nga guyoron kamo sa taga. Gani ang kinaulahian makuha sa taga sa pangisda. ³Manglusot kamo sa bungbong, lahos sa unahan ngadto sa Hermon,” si Yahweh ang nag-ingon.

Pangandam aron makig-atubang sa inyong Diyos

• ⁴“Pangari kamong mga makasasala, sa Santwaryo sa Betel. Patighulog sa Gilgal ug dugang ang inyong pagpakasala. Matag buntag dad-a ang inyong halad ug sa ikatulo ka adlaw ang inyong dyesmos. Pagsunog og pan nga may patubo sa pasalamat. ⁵Unya, isangyaw sa kadaghanan ang inyong halad nga kinabubut-on. Kay mao kini ang makalipay kaninyo, O katawhan sa Israel,” nag-ingon si Yahweh.

⁶“Bisag gigutom na ang mga molupyo sa tanan ninyong syudad; bisag diotay na kaayo ang pan sa inyong mga pinuy-anan, wala gihapon kamo mobalik kanako,” nag-ingon si Yahweh.

⁷“Bisag wala ko kamo paulani mga tulo ka bulan sa dili pa mangani; bisag gipaulan ko pa sa usa ka lungsod,

han ug hakog nga mga babaye. Gitandi niya sa mga baka sa Basan. Ang Basan dapit sa pikas tampi sa Jordan ug giila sa Daang Testamento sa iyang pinatambok nga mga toril.

Kining mga babayehana nagpundo og tambok, ginamit ang mga kabos, ug ang ilang nahibaloan mao ra ang paghimo og mga kumbira. Gibalita ni Amos ang adlaw nga kuhaon sila sa ulohang dapit ug bihagon, sama sa gibuhat sa usa ka pundok sa mga baka.

• **4.** Gihinumdoman ni Amos ang daghang kalisdanan ug pagsulay nga nakahatag sa mga tawo sa Israel sa kahigayonan sa pagpamalandong.

Si Amos nagtimaan sa kalainan tali sa kaha-

apan sa lain wala; ⁸ bisag nagsusapinday ang katawhan aron pagpangitay tubig nga ikatagbaw sa kauhaw ug wala silay nakaplagan, wala lang gihapon kamo mobalik kanako,” nag-ingon si Yahweh.

⁹ “Bisag akong gihampak ang inyong tanaman ug parasan sa sakit ug katalagman; bisag gikaon sa dulon ang inyong igos ug kaolibohan, wala gihapon kamo mobalik kanako,” nag-ingon si Yahweh.

¹⁰ “Bisag gipadad-an ko kamo sa Ehipto og pesti; bisag gipatay ko ang inyong batan-ong mga lalaki sa espada uban sa ilang nabihag nga kabayo, ug nagsuka kamo sa kabaho sa inyong mga minatay, wala kamo mopalik kanako,” nag-ingon si Yahweh.

¹¹ “Gigun-ob ko kamo, silot kini nga diyosnon, sama sa nahitabo sa Sodom ug Gomorra. Daw agipo kamo nga gibunlot sa nagsiga nga kalayo. Apan wala kamo mopalik kanako,” nag-ingon si Yahweh.

¹² “Buhatan ko kamo sa gitoohan ko nga angay kaninyo. Busa, o Israel, pangandam sa pagpakig-atubang sa inyong Diyos!”

¹³ Kay siya ang nag-umol sa kabukiran ug naghimo sa hangin. Siya ang nagpabundak sa ulan sa kayutaan; ang nagbuot nga ang kaadlawon moabot sa pagkasalumsom. Gilakanglang niya ang mga tumoy sa kabukiran. Yahweh, Diyos nga Labing Gamhanan, ang iyang ngalan.

Pangitaa ako ninyo ug mabuhi kamo

5 ¹ Pamatia ninyo kining masulub-ong awit. Ang pagbangotan nga akong giawit tungod ug alang kaninyo, katawhan sa Israel: ² “Nalukapa na ang Ulay nga Israel

ug dili na makabangon! Busa, magpabilin siya sa iyang nahimutangan isip biniyaan.”

³ Kay nag-ingon si Yahweh: “Ang syudad nga may kusog nga 1,000 sa pakigubat, 100 na lang ang nahibilin. Ang may kusog nga 100 sa pakigubat, 10 na lang ang nahibilin.”

⁴ Kay nag-ingon si Yahweh sa nasod sa Israel: “Pangitaa ako ninyo aron mabuhi kamo. ⁵ Apan dili sa Betel. Ayaw kamog pangari sa Gilgal ni mangagi sa Berseba. Bihagon ang Gilgal ug laglagon ang Betel.”

⁶ Pangitaa si Yahweh aron kamo mabuhi. Inigdasmag niya samag kalayo sa yuta ni Jose, wala bisag usa sa Betel nga makapalong sa siga.

⁸ Siya ang nagbuhat sa Pleyades ug Orion. Gihimo niya nga ang kilumkilom moabot sa kaadlawon ug gipangitngit ang adlaw nga mahimong gabii. Gidala niya sa taas ang mga tubig sa dagat ug gibubo sa kayutaan. Si Yahweh ang iyang ngalan. ⁹ Iyang gilaglag ang mga kusgan sama sa kilat ug gilumpag ang mga syudad nga kinotahan.

⁷ Pagkaalaot nimo! Imong gibalitok ang katarong sa kapaitan. Wala kay gihimo nga hustisya sa kayutaan.

¹⁰ Gikasilagan mo ang namadlong sa hukmanan ug gikaligutgotan ang nagsulti sa tinuod.

¹¹ Kay imo mang giyatakan ang kabos ug gipugos pagpabuhis sa iyang abot nga pagkaon, dili ka makapuyo sa mga palasyo nga hinimo sa tinabas nga bato bisag ikaw pay nagtukod niini. Bisag ikaw pay nagtanom sa pinili nga paras, dili ka makainom sa bino.

¹² Kay nasayod ako sa gidaghanon sa imong kalapasan ug sa gibug-aton sa imong kasal-anan. Gilutos mo ang mga tarong. Nagpasuborno ka ug gipapahawa mo ang mga timawa sa imong ganhaan. ¹³ Tan-awa kon giunsa pagpakahilom sa mga manggialamon niining panahona. Panahon karon sa kadaotan.

Sa adlaw ni Yahweh, mongitngit

- ¹⁴ Buhata ang tarong, likayi ang daotan aron mabuhi kamo.
Unya, si Yahweh, ang Diyos nga Labing Gamhanan, sumala sa inyong gipamatuod, mag-uban ninyo.
- ¹⁵ Dumti ang daotan ug higugmaa ang maayong hiyas. Ipatunhay ang hustisya sa hukmanan: basin pag si Yahweh, Diyos nga Labing Gamhanan, maluoy ra sa mga salin ni Jose.
- ¹⁶ Busa, nag-ingon si Yahweh, ang Diyos nga Labing Gamhanan:
“Sa tibuok dapit madunggan ang mga bakho. Sa kadalanan anaa ang hilak sa kahigwaos. Tawga ang mga mag-uuma aron magbangotan. Ug ang mga tigminatay aron manghilak og kusog.
- ¹⁷ May pagbangotan unya sa tanang parasan kay moagi ako sa inyong taliwala,” nag-ingon si Yahweh.
- ¹⁸ Pagkaalaot ninyo nga nangandoy sa adlaw ni Yahweh! Nganong ganahan kamo nianang adlaw? Adlaw na sa kangitngit, dili sa kaadlawon.
- ¹⁹ Sama sa tawo nga nakaikyasa sa liyon, adto na hinuon sa oso mosangko. Sama sa nakasulod na sa iyang panimalay. Nakatukod ang iyang kamot sa bungbong, aron lang paakon sa alohipan.
- ²⁰ Dili ba, ngitngit ang adlaw ni Yahweh inay hayag, ngiob ug walay dyotayng kahayag?

• **5.14** Ang reklamo sa Ginoo bahin sa iyang katawhan susama niadtong panahon nga napadayag Siya pinaagi kang Isaias: “Kining mga tawhana moduol kanako sa ila lang nga mga pulong; gipasidunggan ako sa ilang ngabil, samtang ang kasingkasing atua sa layo.” (Is 29:13).

Sanglit ang nanglabay nga mga kadaot dili pa man igo pagtudlo sa Israel sa pagtul-id sa ilang dalan, si Amos nagbalita sa laing kadaot. Wala niya isulti unsay kinaiya niini, kay labaw silang mahadlok sa wala nila mahibaloi.

Naghigot si Amos sa tanang bahin sa Adlaw sa Ginoo. Kon ang mga Israelita ang maghigot bahin sa Adlaw sa Ginoo, gipasabot nila ang ilang kadaogan kanus-a ang Ginoo moanha aron pagpukan sa mga kaaway nga nasod. Gibalita ni Amos ang kahulogan niini. Sukad kaniadto, kon gamiton sa mga propeta, ang Adlaw sa Ginoo nagkahulogan nga ang Diyos manaog aron maningil sa iyang katawhan (tan-awa ang Sof 2). Bisan sa

Ebanghelyo, ug sa ubang libro sa Bag-ong Testamento, ang “Adlaw sa Ginoo” nagpasabot sa adlaw sa paghukom sa kalibotan (Rom 1:18); apan anaa na kiniy mas klarong kahulogan: Ang pag-anhi ni Cristo. Iyang hukman kadtong misalikway sa iyang pulong ug iyang tumanon ang mga paglaom niadtong mitoo ug misalig kaniya.

Basin pa kon unya... (b. 15) Mao kini ang unang higayon nga ang pulong “salin” makita sa Biblia. Ang katawhan sa Israel nalimot sa mga kaliwat ni Abraham, usa ka tawong matoohon. Apan nakaamgo ang mga propeta nga nagpadulong sila sa kadaot sa kakulang nilag pagtoo; ang mga probinsiya gipang-ilog, ang mga anak nangamatay. Apan, ang Ginoo magsalin og gamayng grupo, ang “salin” sa Israel. Mobalik sila sa tiunayng pagtoo, ug sila ang mahimong “salingsing” sa Bag-ong Katawhan sa Diyos.

Si Efraim, Jose, Jacob, ug Israel, usa ka nasod.

²¹ Akong gikasilagan ug gisalikway ang inyong mga pangilin ug dili ako mahimuot kon magtigom sa kamo ²² aron paghimo og mga halad-sinunog. Dili ko dawaton ang inyong halad-pagkaon, nii tan-awon ang inyong halad sa pakigdait ug ang pina-tambok nga mananap!

²³ Ipahilayo ang kabanha sa inyong pag-awit. Hunong nag tugtog ang mga alpa. ²⁴ Hinunoa, padagaydaya ang hustisya sama sa tubig. Pabul-oga kanunay ang katarong ingon sa tubig sa suba.

²⁵ Nagdala ka ba, Israel, og mga halad alang kanako? Naghalad ka ba og mga sakripisyo sa kamingawan sulod sa 40 ka tuig? ²⁶ Apan karon inyong gibayaw si Hari Sikut ug si Kiyun, ang binuhat nga mga diyosdiyos. ²⁷ Busa, hinginlan ko kamo unahan pa sa Damasco,” nag-ingon si Yahweh kansang ngalan mao ang Diyos nga Labing Gamhanan.

6¹ Pagkaalaot sa nanimuyo sa kaharuhay sa Sion. Nasobrahan silag pagsalig sa kabungtoran sa Samaria! Pagkaalaot ninyo, mga tawong bantogan gikan sa nasod nga gamhanan. Manganha kaninyo ang katawhan sa Israel!

² Labay ug tan-aw sa Kalne. Gikan didto pangadto sa bantogang Hamat. Unya, patighulog sa Gat, sa yuta sa Pilistea. Mas maayo ba kamo kay niining mga ginghariana? Mas dako ba ang inyong kayutaan kay sa ilaha?

³ Naglaom kamo nga iuswag ang adlaw sa daotan. Apan sa tinuoray gihimo na ninyo ang tuig sa kabangis.

⁴ Naghigda kamo sa higdaanan nga hinal-opan ug garing ug nagbikangkang kamo sa inyong nindot nga lingkoranan. Nangaon kamog nating karnero gikan sa toril ug karne sa nating baka nga pinatambok sa kwadra.

⁵ Nagtugtog kamo sa inyong mga alpa sama sa pagtugtog ni David, gisulayan ninyo ang mga bag-ong instrumento sa musika.

⁶ Nanginom kamog bino sa panaksan ug gidhiogan ang kaugalingon sa kinamaayohang lana. Apan wala kamo magsubo sa mga tipaka sa pagkagun-ob ni Jose.

⁷ Busa, kamo ang hinginlan pag-una ug

matapos na ang kumbira sa mga nagbikangkang.”

⁸ Nanumpa ang Makagagahom nga si Yahweh sa iyang kinabuhi: “Gikasilagan ko ang garbosong syudad ni Jacob. Gikaligutogotan ko ang iyang mga palasyo. Laglagon ko ang syudad ug ang tanang anaa niini.” ⁹ Adtong mga adlaw, kon may 10 ka tawo nga nahibilin sa usa ka panimalay, mangamatay sila. ¹⁰ Alsahon sa mga paryenti ang mga patayng lawas ug kuhaon ang mga bukog sa balay. Kon may moingon sa iyang kauban sa likod sa balay: “Anaa pa bay uban?” Motubag ang kauban: “Wala na, apan ayawg saba! Dili nato litokon ang ngalan ni Yahweh.”

¹¹ Kay sud-onga, mao kini ang sugo ni Yahweh: “Matumpag ang mga dagkong balay ug mapulpog ang gagmay.” ¹² Modalagan ba ang kabayo sa batohon nga pangpang? Baka ba ang gamiton sa tawo sa pagdaro sa dagat? Nan, gihimo ninyo ang hukom nga makahilong tanom ug ang mga hukom sa hukumanan nga kapaitan.

¹³ Nagkasadya kamo sa mga butang nga walay hinungdan sa pag-ingon: “Dili ba gayod gamhanan man kita pinaagi sa kaugalingong kusog?” ¹⁴ Apan nag-aghat akog nasod nga makigbatok kaninyo, Israel. Nasod nga magdaugdaog kaninyo gikan sa agianan sa Hamat ngadto sa sapa sa Araba.

Ang lima ka panan-awon

7¹ Mao kini ang gipakita kanako sa Makagagahom nga si Yahweh. Nagpundok siya og panon sa mga dulon igo gayod sa pagsubol sa kompay sa kataposang panggalab nga himoon sa hari. Mao kadto ang ikaduhang pagtubo. ² Dihang hapit na nila mahurot ang tibuok abot sa yuta, nakaingon ako: “Pasayloa, Makagagahom nga si Yahweh! Unsaon man pagkabuhi ni Jacob sa iyang kagamay?” ³ Nagbasol si Yahweh ug miingon: “Dili kini mahitabo.”

⁴ Mao kini ang gipakita kanako sa Makagagahom nga si Yahweh. Nagtawag siyag dakong init nga makapaso. Gilamoy niini ang kadagatan ug gisugdan na usab ang kayutaan. ⁵ Nag-ingon ako: “Hunonga na, Makagaga-

• **7.1** Ang mga propeta dili lang kutob sa pagpanghulga sa katawhan. Kanunay usab silang mangaliyupo alang kanila atubangon sa Ginoo (tan-awa ang Ez. 33 ug 22:30). Sa

unang duha ka panan-awon, gisulayan ni Amos pagsumpo ang kasuko sa Ginoo. Sa ikatulo, gibabagan niya ang tuyo sa Ginoo nga bungkagang ang Israel.

hom nga Yahweh! Unsaon man ni Jacob pagkabuhi sa iyang kagamay?”
 6 Nalukmay si Yahweh ug miingon: “Dili usab kini mahitabo.”

7 Kini ang gipakita kanako sa Makagagahom nga Yahweh: Nagtindog siya sa kilid sa paril nga may gigunitang tunton. 8 Nangutana ang si Yahweh: “Amos, unsay imong nakita?” Ug mitubag ako: “Tunton.” Unya, miingon si Yahweh: “Tan-awa. Akong gisukod ang katawhang Israel niing tunton. Dili ko sila pasayloon. 9 Laglagon ko ang mga altar ni Isaac ug gub-on ang mga santwaryo ni Israel. Makig-away ako. Dala ang espada, sulngon ko ang pamilya ni Jeroboam.”

Panagsumpaki sa Pari, si Amasias

• 10 Si Amasias, ang pari sa Betel, nagpadalag mensahe kang Hari Jeroboam sa Israel: “Naglaraw og daotan si Amos batok kanimo nga himoon sa sentro gayod sa Jerusalem. Dili na maantos sa kayutaan ang iyang gipaulti.” 11 Mao kini ang iyang gipamulong, “Mamatay si Jeroboam sa espada ug hinginlan ang Israel sa kaugalingong yuta.”

12 Unya, giingnan ni Amasias si Amos: “Pahawa dinhi, propeta. Balik sa Juda. Panginabuhi sa imong panagna. 13 Apan ayawg panagna sa

Betel kay santwaryo kini sa hari ug ang nasodnong templo.”

14 Mitubag si Amos kang Amasias: “Dili ako propeta o ila bang amigo. Nag-alima akog karnero ug nag-atiman sa mga sicamora. 15 Apan gikuha ako ni Yahweh sa pagkamagbalantay sa karnero ug giingnan: ‘Lakaw ug suginli ang katawhan sa Israel sa akong gisulti kanimo.’ 16 Karon pamtia ang pulong ni Yahweh, ikaw nga nag-ingon, ‘Wala nay panagna batok sa Israel. Wala nay panginsulto sa pamilya ni Isaac.’ 17 Mao kini ang giingon ni Yahweh,

‘Mahimong puta sa syudad ang imong asawa. Mangamatay ang imong mga anak nga lalaki ug babaye pinaagi sa espada. Bahinbahinon ang imong yuta ug iapud-apod sa uban. Ikw mismo mamatay sa yutang langyaw. Kay ang Israel papahawaon sa kaugalingong yuta.’”

Ikaupat nga panan-awon: Ang bukag sa hinog nga prutas

8 • 1 Gipakita kanako ni Yahweh ang bukag sa hinog nga prutas 2 ug nangutana siya, “Amos, unsay imong nakita?” Mitubag ako, “Usa ka bukag sa hinog nga prutas.”

Unya, giingnan ako ni Yahweh: “Hinog na aron laglagon ang kataw-

• 10. Makita ang kaisog sa lihog ni Amos. Miadto siya aron managna sa nasodnong Templo, sa laing pagkasulti, sa katedral sa nasod. Gibuhat kini bisag wala siyay titulo ni pagtugot sa pari ug gisugdan niya ang pagsaway sa mini nga balaod nga nagtugot sa pag-akop-akop sa mga pribadong bahandi. Natural lang nga si Amasias, ang pari nga nagserbisyo, sa hari, maiskandalo. Sa ato pang panahon karon, si Amos gidakop na.

Alang kang Amasias, ang iyang pagkapari haruhay nga posisyon ug kombensido siya nga si Amos nagsaway sa iyang pamaagi sa panginabuhi. Niadtong panahona, daghan ang mga propeta nga nabuhi pinaagi sa paghatag og tambag, bisag wala sila tawag direktang sa Ginoo, sama sa mga dagkong propeta o ni Amos.

Si Amos “dili sama” sa mga propeta nga gihisgotan sa unahan. Yano siyang tawo nga gisaligan sa Ginoo sa usa ka misyon ug personal niyang gitawag. Makita nga wala siya pa-

numbalinga sa tigom uban sa kadagkoan sa Templo. Wala isulti dinhi nga migamit siyang laing hinagiban gawas sa pulong sa Ginoo ug ang Ginoo nasayod kon unsaon niya paghukom ang iyang pinadala. Wala lang ta masayod kon si Amasias milampos ba pag-abog kaniya sa nasod o gidid-an ba lang siya pagpanagna sa mga dagkong lugar.

• 8.1 Kining ikaupat nga panan-awon sumpay sa panan-awon sa 7:1-9.

Gihulagway ni Amos ang kahakog sa mga negosyanti ug sa mga adunahan, ang pagpahimulos sa mga nanginahanglan, ang kaluho sa mga dato ug ang pagsuborno sa mga maghuhukom.

Padad-an kog dakong (b. 11). Kadtong naminaw, kay walay nakulang kanila, moabot ang panahon nga magsubo sila pag-ayo ug maghandom sa pagpaminaw sa pulong nga makahupay gikan sa Ginoo, apan ang maong pulong dili moabot. Ang mga pulong sa pro-

hang Israel. Dili ko na sila pasayloon.³ Ang mga awit sa palasyo mahimong mga danguyngoy nianang adlaw. Mga bungdo sa patayng lawas makita bisag asa. Ang tanan hilom nga manglakaw ug magpahilayo.”

⁴Pamatia kini, kamong nagyatak sa mga timawa. Gipamatay ninyo ang mga luya sa yuta. ⁵Kamo nga nag-ingon, “Kanus-a pa matapos ang mga pyesta sa bag-ong subang o ang adlaw sa pahulay aron makapaninda na usab ta og pagkaon. Atong kubsan ug tas-an ang presyo. Manikas ta ug usbon ang mga sukdanan. ⁶Bisan gani ang binalibag, atong isagol sa tibuk nga mga lugas. Paliton nato sa ganansya ang mga kabos, ang mga timawa sa usa ka paris nga sandalyas.”

⁷Tungod sa garbo ni Jacob, si Yahweh nanumpa sa kaugalingon: “Dili ko kalimtan ang ilang binuhatan.”

⁸Dili ba mokurog ang yuta tungod niini? Ug ang tanang nanimuyo magbangotan samtang moulbo ni sama sa Nilo ug molurang pagbalik sama sa suba sa Ehipto.

⁹Ang Ginoong Yahweh nag-ingon, “Nianang adlaw pasalopon ko ang adlaw sa udto. Pangitngiton ko ang kalibotan bisan udtong tutok.

¹⁰Himoon ko ang inyong mga pyesta nga dakong pagbangotan. Ang mga kanta, pagbakho. Ang tanan magbangotan. Magsul-ob silag sako ug magpaupaw. Magbangotan nga daw bugtong anak nga lalaki ug taposon ang ilang mga adlaw sa kapaitan.”

¹¹Ang Makagagahom nga Yahweh nag-ingon: “Ang adlaw nagkaduol na. Padad-an kog dakong gutom ang kayutaan. Dili kagutom sa pan o kauhaw sa tubig kon dili, sa pagpamati sa pulong ni Yahweh.

¹²Ang katawhan magsusapinday tabok sa kadagatan; maglibutlibot

ngadto nganhi; mangita sa pulong ni Yahweh; apan dili kini hikaplagan.

¹³Nianang adlaw, kuyapan ang mga anyag nga dalaga ug ang mga kugsang batan-on nga lalaki. ¹⁴Ingon man ang tanang nanumpa sa diyos sa Samaria nga nag-ingon: ‘Mabuhi ang diyos sa Dan! Mabuhi ang diyos sa Berseba!’ Mangatumba sila ug dili na makabalik pagtindog.”

Ikalimang panan-awon: pagkahugno sa santwaryo

9¹ Nakita ko si Yahweh nga nagtindog tupad sa altar ug nag-ingon: “Hampaka ang ibabaw sa mga haligi aron ang mga tapangko matay-og. Mahunlak ang atop sa ilang ulo. Ang salin patyon ko sa espada. Walay bisag usa nga makadalagan. Walay makaikyas.

²Bisag magkutkot silag lungag sa laing kalibotan, kuhaon gihapon sila sa akong kamot. Bisag mosaka sila sa langit, kuhaon ko gihapon sila. ³Bisan pag magtago sila ibabaw sa Carmel, pangitaon ug kuhaon ko sila. Bisag magtago sila sa kinailadman sa dagat, ipapaak ko sila sa halas sa dagat.

⁴Bisag bihagon na sila sa mga kaaway, mandoan ko nga patyon sila sa espada. Kay nakatutok kanila ang akong mga mata dili aron pagtabang, hinunoa, pagdaot.”

⁵Si Yahweh, si Yahweh nga Labing Gamhanan, motandog sa yuta, matunaw kini ug ang tanang nanimuyo niini magbangotan. Magbaludbalod ug motubo ang kalibotan sama sa Nilo. Apan molugdang ra pabalik sama sa suba sa Ehipto.

⁶Gibuhat niya ang langit nga iyang lawak sa ibabaw. Iyang gihimo ang panganaod nga linging atop sa ibabaw sa kayutaan. Gipataas niya ang tubig sa kadagatan ug gibubo ibabaw sa yuta. Si Yahweh ang iyang ngalan.

⁷Ug karon nag-ingon si Yahweh: “Dili ba kamong mga Israelita, sama ra sa mga Etiopie alang kanako? Dili ba, gipagawas ko ang Israel sa Ehipto? Mao usab ang akong gibuhat sa taga Pilistea gikan sa Caftor ug ang Aram gikan sa Kir?

• ⁸Gitutokan ko ang imong makasasalang gingharian nga buot kong papason ibabaw sa yuta. Apan dili ko kini mahimo sa hingpit sa katawhan ni Jacob.

⁹Mao kini ang akong gisugo: Ayagon ko ang nasod sa Israel sa kanasoran sa ingon

peta matuman sa lainlaing paagi. Mabasa dinhi ang panagna sa kagutom ug kauhaw alang sa pulong sa Ginoos, nga sa ulahing mga adlaw, timaan sa magtotoo.

• **9.8** Ang misunod sa mga hulga sa 9:1-6 ug 9-10, mao ang pagpasalig sa mga propeta: Ang Ginoos dili moguba sa Israel sa hingpit – magbilin siyag Salin aron matuman ang Iyang mga Saad.

nga walay makalusot nga balas. ¹⁰Mangamatay ang tanang makasasala sa akong katawhan nga nag-ingon, 'Ang daotan dili makaapas nato.'

• ¹¹Nianang adlaw patindogon ko pag-balik ang nahugngong balay ni David, tapakan ang mga ginga ug patindogon ang mga paril nga nangaguba. Ako kining tukoron pag-usab ingon sa kaniadto.

¹²Buntogon nila ang salin sa Edom ug ang kasikbit nga kanasoran diin gisangpit ang akong ngalan." Mao kini ang giingon ni Yahweh. Siya ang mobuhat niini.

¹³Nag-ingon usab si Yahweh: "Moabot

ang adlaw nga ang magdadaro makaapas sa mangangani. Ug ang maghimo sa bino hiapsan sa mamumugas. Motulo ang kabukiran sa tam-is nga bino ug magduga ang tibuok kabungtoran sa lana.

¹⁴Daihon kog balik ang hininginlan kong katawhan, ang Israel. Tukoron nila pag-usab ang nagusbat nga syudad ug ilang puy-an. Magtanom silag parasan ug manginom sa ilang bino. May prutasan na sila ug mangaon sila sa mga bunga. ¹⁵Ipa-hiluna ko sila sa kaugalingon nilang nasod ug dili na sila lukaton sa yuta nga gihatag ko kanila," nag-ingon si Yahweh nga inyong Diyos.

• 11. Sa 9:11-14, gisulat nga human sa pagkabiha sa Israel, anaa ang saad sa umaabot nga paghiusa sa 2 ka gingharian, sa Israel ug sa Juda, sa pagkausa ka katawhan sa Diyos.

Si apostol Santiago mahinumdom niining maong saad aron pagpakita sa kabubut-on sa Ginoo nga milangkob sa Iyang Kaluwasan, nga naangkon ni Jesus, alang sa tanang kanasoran, dili lang sa Israel (tan-awa ang Buhat 15:16). Mamatikdan nga si Santiago nagkutlo sa maong teksto nga lahi na og porma sumala sa atong mabasa dinhi. Kay ang apostoles

naggamit sa Griyego nga hubad sa Biblia, nga sa makadaghan nakausab sa kahulogan, dili kay nasukwahi sa original nga teksto kon dili, tungod sa dagan sa panahon, nag-anam ug kaklaro ang pagsabot sa mga Judio sa kabubut-on sa Diyos! Pananglitan, dinhi si Amos naghisgot sa Israel nga "mipukan sa mga nasod" nga adtong panahona daw dakong pabor gikan sa Ginoo. Apan ang mga Judio nga ulahing naghubad sa Biblia sa laing pinulongan, naghisgot sa "mga nasod nga mangita sa Ginoo." Kay ang mga propeta nagpadayon pagpamalandong sa plano sa Ginoo.



OBADIAS

Si Obadias nagsulat tingali sa mga tuig human sa 500, ug sa wala pa ang pagbuntog sa Edom sa tuig 312. Ang iyang sinulat puno sa panawagan sa panimalos, nga sa kailadman, nagpakita sa iyang pagtoo sa hustisya (katarong) sa Ginoo.

Batok sa Edom

¹ *Ang panan-awon ni Obadias.* Mao ni ang giingon ni Yahweh mahitungod sa Edom.

Nabalitaan namo kang Yahweh, ug usa ka sinugo gipadala sa kanasoran nga moingon: “Mangalsa ta batok sa kaliwatan ni Esau.”

² Himoon ko ning gamay sa mga nasod. Tamayon ka pag-ayo.

³ Mahisalaag ka sa imong kamapahitas-on; ikaw nga nagpuyo sa mga siak sa pangpang.

Ibawah sa kabukiran nahimutang ang imong pinuy-anan.

Nakaingon ka sa kaugalingon: “Kinsa man ang makapahagsa nako?”

⁴ Bisan tuod nanganawkanaw ka sama sa naglupad nga agila; bisag naghimo ka sa imong salag taliwala sa mga bitoon, hagsaon tikaw pag-usab.

⁵ Kon ang kawatan moanha sa kagabhion, Unsang katalagmana ang naghulat nimo? Dili ba kaha nga kana sila mangukadyang hangtod nga matagbaw sa ilang madala? Kon ang mamumupo sa mga ubas motrabaho sa imong parasan, dili ba kaha magbilin lang sila sa mga hagdawonon?’

⁶ Sud-ongag giunsa pagpangawat ang Esau; bisan ang tinagoang bahandi ini gilakip pagkawat.

⁷ Ang imong kaabin moduot nimo sa utlanan; budhian ka sa kahigalaan nga nakigsalo nimo.

⁸ Mipahayag si Yahweh: Dili ko ba diay laglagon ang maalamon sa Edom anang adlawa, ug kuhaan sa kaalam ang bukid Esau?

⁹ Ang imong mga mangugubat, O Teman, mangahadlok; ihawon ang tanang gikan sa bukid Esau.

¹⁰ Tungod sa panamastamas batok ni Jacob, imong igsoon, pakaulawan ug laglagon ka sa kahang-toran.

¹¹ Nagbarog ka lang ug nangyugpos dihang gidala sa wala hiilhing mga tawo ang bahandi; dihang nanulod ang mga langyaw sa ganghaan,

ug giripahan ang Jerusalem. Sad-an ka sama nila.

¹² Ayaw anha aron magtan-aw lang ug magpasiatab tungod sa katalagman nga nahiagoman sa imong igsoon.

Ayaw pagmaya sa pagkagun-ob sa Juda, ni manghambog sa iyang pagkalaglag.

¹³ Ayaw agi sa ganghaan sa akong katawhan

sa adlaw nga sila pakaulawan; ni motamihid sa ilang katalagman sa adlaw sa ilang kalisdanan; ni manghilabot sa ilang kabtangan sa adlaw nga sila unya laglagon.

¹⁴ Ayaw hulat sa mga kinasang-an aron pagpatay sa nangikyas; o pagbudhi sa nahibiling buhi sa adlaw sa ilang katalagman.

¹⁵ Kay duol na ang adlaw ni Yahweh alang sa tanang kanasoran. Ingon sa iyang gibuhat sa usag usa, mao sab ang iyang buhaton kanimo. Ang tanan mong binuhatan mosumbalik ra nimo.

¹⁶ Ingon nga nakainom ka sa akong balaang bukid, moinom sab ang tanang kanasoran sa palibot

hangtod nga mapuno...
Sama ra unya sila nga wala magpuyo
dinha kaniadto.

¹⁷ Apan may mga mahibilin sa bukid Sion -
balaanon ang nahibilin.

Ang kaliwatan ni Jacob moangkon
sa kaugalingong kabilin.

¹⁸ Ang nasod ni Jacob mahimong kalayo,
ug ang kang Jose sigang nagdilaab;
apan ang kang Esau, dagami nga hutdon
pagsunog.

Walay mahibilin sa banay ni Esau;
mao ni ang giingon ni Yahweh.

¹⁹ Ang katawhan sa Negeb manimuyo
sa kabukiran sa Esau.

Ang gikan sa kapatagan
manganha sa yuta sa mga Pilisteo;
Mopuyo sila sa Efraim ug sa Samaria.

Si Benjamin manag-iya sa Gilead.

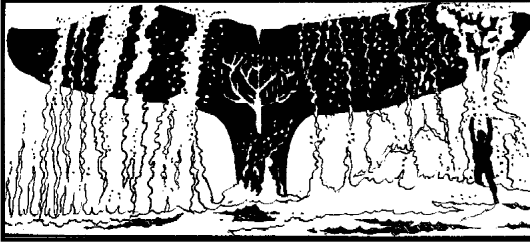
²⁰ Ang hininginlang mga Israelita
nga tua sa Canaan moangkon sa Fenicia
hangtod sa Sarepta.

Ang hininginlang Israelita gikan sa
Jerusalem

nga naa na karon sa Sefarad
manag-iya sa kalungsuran sa Negeb.

²¹ Mga manluluwas manungas sa bukid
Sion,

aron magmando sa kabukiran sa Esau.
Unya, maghari si Yahweh.



JONAS

Adunay pipila sa atong panahon karon nga masayop bahin sa kinaiya ining maong libro, ug mangutana kon tinuod ba nga nabuhi si Jonas, ug nga nakapuyo sa sulod sa tiyan sa isda sa tulo ka adlaw.

Ang Jonas istorya, apan ang tagsulat angayan lang nga ilhon nga propeta kay klaro kaayo nga nagpadayag siya sa mga kamatuoran nga nalimtan na sa iyang katalirongan.

Kining makalingaw nga sugilanon wala magsaway sa mga nagsimba sa diosdios o sa mga tawo nga wala magtoo og Ginoo kondili, nagsaway sa diyosnon nga mga Judio, kinsa midukot sa ilang nasyonalismo (paghigugma sa nasod), ug dali nga nakalimot nga ang Ginoo, Ginoo sa tanang katawhan.

Gipadala ni Yahweh si Jonas sa Ninive

1¹ Midangat ang mensahe ni Yahweh kang Jonas, anak ni Amittay.² “Lakaw sa Ninive, ang bantogang syudad ug walihi ni batok sa iyang binuhatan kay nasayod ko sa iyang kadaotan.”³ Apan nakahukom si Jonas pagsibat ug pag-adto hinuon sa Tarsis. Milugsong siya sa Joppe ug nakit-an niya ang barko nga moadto sa Tarsis. Busa, milukat siyag tiket. Misakay siya ug nagpahiluna sa luwang sa barko. Mokuyog siya padulong sa Tarsis, layo ni Yahweh.

⁴ Nagpaunos si Yahweh sa dagat. Dihay subasko nga naghulga nga maguba ang barko. ⁵ Nalisang ang

mga tripulante ug nanawag ang tagsa-tagsa sa ilang dios. Aron mogaan ang barko gipangitsa nila sa dagat ang mga karga. ⁶ Adtong tungora si Jonas nga didto sa luwang sa barko maayo kaayong paghinanok. Hiabtan siya sa kapitan ug giingnan: “Uy! giunsa god nimo pagkatulog dinhi? Bangon ug tawga ang imong dios. Tingalig makahunahuna pa nato ug dili motugot nga mangamatay ta dinhi.”

⁷ Nagsulthianay ang mga tripulanti: “O sigi, magripa ta aron matino kinsa gyod ang nakaingon ining bagyoha.” Ila ning gibuhat ug si Jonas ang natungnan. ⁸ Nangutana sila: “Ikaw diay ang nakaingon sa atong gi-

• **1.1** Si Jonas mibalibad sa tawag sa Ginoo; tingali kay wala siya mobati sa responsabilidad sa kaluwasan sa gikasilangan nga taga Ninive. Natulog siya samtang ang taga barko nga mga maayong pagano, naningkamot pagluwas sa barko (bisag dili ni relihiyoso nga buluhaton pero nakapaintereres ni Jonas). Si Jonas malipay nga maghunahuna sa silot nga ipahamtang sa Ginoo sa mga pagano sa Nineve. Mireklamo siya sa kaluoy sa Ginoo nga gipakita sa taga Ninive kay madaot ang iyang dungog.

Ang Ginoo naggiya sa kalibotan sumala sa lapad ug maluluy-on nga panglantaw. Kay siya

man ang nagbuhat sa tanan, mibati siya nga responsabl sa tanan ug buot niyang luwason ang mga tawo ug mga baka (4:11) nga walay pagtana sa ilang rasa o relihiyon. Si Jonas naghulagway adtong mga magtotoo nga, bisag nakaila sa Ginoo, nagbaton ug dyotay ug masukolon nga espiritu, ug naglimod sa mga maayong buhat sa mga tawo nga walay relihiyon kay nahadlok sila nga ang mga tawo mohimog pagtandi nga dili maposlanon sa kristyanos.

– Ang pagkakabig sa taga Ninive (Lc 11:30).
– Ang pagtandi sa tulo ka adlaw nga si Jonas sa ilalom sa isda (Mt 12:40).

dangatan karon? Tug-ani mi, taga diin ka? Unsay imong nasod? Ang imong nasyonalidad?”⁹ Si Jonas mitubag: “Hebreo ko ug gisimba ko si Yahweh, ang Diyos sa langit nga nagbuhat sa dagat ug sa yuta.”¹⁰ Giabot silag kahadlok, ug giingnan siya: “Pagkangil-ad sa imong gi-buhat!” Nasayod sila nga milikay siya ni Yahweh. Kay gitug-anan sila sa nahitabo.¹¹ “Unsay among buhaton nimo aron molinaw ang dagat? Ug misamot pagkusog ang subasko.

¹² Miingon siya: “Alsaha ko ug iitsa sa dagat ug molinaw na. Nasayod ko nga tungod ni nako.”

¹³ Bisan pa ana naningkamot giha-pon ang mga tripulanti pagbugsay padulong sa baybayon. Apan napakyas sila kay ang subasko misamot kaku-sog.¹⁴ Busa, gitawag nila si Yahweh: “O Yahweh, ayaw intawon itugot nga malaglag mi tungod sa paghunos namo sa kinabuhi ining tawhana: “Ayaw mi pagkasad-a sa pagpabanaw sa ino-senting dugo. Kay ikaw, Yahweh, ang nagbuhat ini sumala sa imong gitoohan nga maayo.”

¹⁵ Busa, giitsa nila si Jonas sa dagat, ug mibanos ang kalinaw.¹⁶ Tungod ini, nahadlok ni Yahweh ang mga tawo. Naghalad silag sakripisyo ug naghi-mog mga balaang panaad kaniya.

Si Jonas sulod sa tiyan sa isda

2 ¹ Si Yahweh nagpaangay og dakong isda nga milamoy ni Jonas. Nagpabilin siya sa tiyan sa isda sulod sa tulo ka gabii.

² *Samtang si Jonas ditdo sulod sa tiyan sa isda nag-ampo siya kang Yahweh, iyang Diyos:*

³ *Sa akong kalisdanan gitawag ko si Yahweh,*

*ug mitubag siya nako;
gikan sa tiyan sa ispidno imong nadung-gan*

ang akong tingog dihang gitawag tikaw.

⁴ *Imo kong giitsa sa bung-aw*

*sa kinauyokan nga bahin sa dagat,
ug naglilo nako ang tubig*

ang tanan mong bul-og ug balod midasmag nako ug natabanon ko.

⁵ *Unya nakahunahuna ko:*

gipapahawa ko nimo sa imong atubangan;

hinunoa nagtan-aw gihapon ko sa imong balaang Templo.

⁶ *Gitabanon ko sa tubig kutob sa liog;*

*lawom nga bung-aw naglibot nako,
naputos ang akong ulo sa lato.*

⁷ *Mipadailos ko sa sukaranan sa kabu-kiran,*

*ug gilibotan sa mga ali sa ispidno,
apan gisapwang ko nimo gikan sa bung-aw,*

O Yahweh, akong Diyos.

⁸ *“Sa nagkaluya na ang akong kalag,
nahinumdom ko ni Yahweh,*

ug nag-ampo sa imong atubangan sa imong balaang Templo.

⁹ *Ang nagsimba sa walay hinungdan nga mga diosdios, naulawan.*

¹⁰ *Apan ako, uban sa mga awit sa pagdayeg*

maghalad nimog mga sakripisyo.

*ang gihimo kong panaad nga balaanon,
akong tumanon.*

*ang kaluwasan gikan kang Yahweh,
akong Diyos.”*

¹¹ Unya, gisugo ni Yahweh ang isda ug gibugwak si Jonas sa mamala.

Ang pakakabig sa Ninive

3 ¹ Sa ikaduhang higayon midangat kang Jonas ang mensahe ni

Yahweh ² “Lakaw sa Ninive, ang syudad nga bantogan. Pahibaloa sila sa mensahe nga akong gihatag kanimo.”

³ Tungod sa pagtahod sa pulong ni Yahweh, si Jonas miadto sa Ninive. Dako kaayo ang maong syudad nga tabokonon sulod sa tulo ka adlaw.

⁴ Busa, human sa usa ka adlaw niyang binaktas nagsugod siya pagwali: “40 ka adlaw na lang ug laglagon na ang Ninive.”

⁵ Ang katawhan sa Ninive mitoo sa Diyos. Gisugdan nilang tanan ang pagpuasa, gikan sa bantogan ngadto sa kinamayukmokan ug nagsul-ob silag sako.

⁶ Pagkabalita ini sa hari sa Ninive mikanaog siya sa trono ug gihubo ang harianong kupo. Gisul-ob niya ang bisting sako ug milingkod sa abo.

⁷ Nagpakanaog siyag kamando-an sa tibuk Ninive: “Sa pagbuot sa hari ug sa kadagkoan, walay tawo o hayop, toril sa mga karnero o baka nga

motilaw sa bisag unsa; dili sila mokaon ug moinom. ⁸ Hinunoa, pasul-oba silang tanan og sako. Ang matag-usa motawag og kusog sa Diyos. Biyai na ang daotang binuhatan ug kapintas. ⁹ Kinsay nasayod? Basig molunga ang Diyos sa hilabihan niyang kasuko ug luwason ta.”

¹⁰ Pagkakita sa Diyos sa ilang gibuhát, giunsa nila pagbiya ang daotang binuhatan, naluoy siya. Busa, wala niya ipadayon ang hulga paglaglag nila.

Gihigugma sa Diyos ang matag-usa

4 ¹ Apan wala mahimuot si Jonas ini. Hinunoa nasuko siya pag-ayo. ² Nag-ampo siya ug giingnan niya si Yahweh: “O Yahweh, dili ba mao man ni ang akong giingon samtang didto pa ko sa amoa. Mao bitaw nga misibat ko sa Tarsis. Nasayod ko nga mabination ug maluluy-on ka nga pagka Diyos. Dili ka daling masuko; ug hupong sa gugma. Molunga dayon ka pagpahamtang sa silot.

³ Ako kang Hangyoon tika karon, Yahweh, kuhaa na ang akong kinabuhi. Mas maayo pa nga mamatay ko kay sa mabuhi.”

⁴ Apan mitubag si Yahweh: “Unsay katungod mo nga masuko?”

⁵ Unya, mipahawa si Jonas sa

syudad ug miadto sa sidlakang bahin diin nagtukod siyag kapasilongan ug milingkod ubos sa landong. Buot niyang makasaksi sa mahitabo sa Ninive.

⁶ Busa, gipaangayan siya ni Yahweh og bagon aron malandongan siya ug mahayahay ang iyang gibati. Tuod man nalipay kaayo si Jonas sa maong tanom.

⁷ Apan pagkasunod adlaw, kaadlawon pa, gihugpaan ni sa ulod ug nalaya. Pagbuot ni Yahweh. ⁸ Pagsilang sa adlaw, si Yahweh nagpadala og makasunog nga hangin gikan sa sidlakan.

Midilaab ang kainit sa adlaw sa ulo ni Jonas nga nakaluya niya. Miingon na sab siya: “Maayo pa nga mamatay ko kay sa mabuhi.”

⁹ Unya, gipangutana sa Diyos si Jonas: “May katungod ka ba nga masuko bahin sa bagon?” Si Jonas mitubag: “Ako ning ikasuko, igo ra nga buot kong mamatay.”

¹⁰ Nag-ingon si Yahweh: “Nabalaka ka sa tanom nga wala nimo hagai pagpatubo. Mitubo ni sa usa lang ka gabii, dayon namatay.

¹¹ Apan ang Ninive may kapin sa 120,000 ka katawhan. Dili gani sila makaila sa tuo o sa wala. Gawas pa daghan kaayo silag baka. Dili ba ko mabalaka anang syudara nga bantogan?”



Si Mikeas katalirongan ni Isaias. Naghisgot siya sa susamang sitwasyon, apan dali ra sab nga mailhan ang kalainan sa duha: Si Mikeas gikan sa baryo; samtang si Isaias, inila ug maalamon nga tawo.

Si Mikeas gikan sa Moreset, balangay daplin sa kapatagan, diin ang kasundalohan sa Asiria ug Ehipto molabay. Sinati kaayo niya ang kalisod ug kadaot sa gubat, ug ang panglupig nga naangkon sa mga mag-uuma. Usa ana ka adlaw, ang Ginoo nagtawag niya ug gihatagan siyang kalig-on, hustisya, ug kaisog sa pag-adto ug pagpanghimaraot sa mga sala sa Israel. Nagsulti siya sa ngalan sa Ginoo, nga walay nahigugma, ug maisogon niyang gipanghimaraot ang mga inhustisya nga gibuhat bisag asa. Sama ni Isaias, diha sa pagpanghimaraot sa katilingban nga iyang gipuy-an, nagbalita siya sa kauswagan nga gitapigan sa Ginoo alang sa Jerusalem sa umaabot nga mga adlaw.

Ang ubang pulong ni Mikeas nga gipadayag sa Israel, kang kansang pagkabungkag umaabot na, gipangusab sa kadugayan aron pagpahaom ini sa sitwasyon sa Jerusalem ug sa gingharian sa Juda, dihang miagi sab sila sa susamang krisis.

1 ¹ Mao ni ang mensahe ni Yahweh nga midangat kang Mikeas, ang taga Moreset. Panahon to sa paghari ni Yotam, Ahaz ug Ezekias sa Juda. Nadawat ni niya sa mga pananawon mahitungod sa Samaria ug Jerusalem.

Batok sa Samaria ug Jerusalem

• ² Pamati, kamong tanan nga katawhan. Papaminawa pod ang yuta ug ang tanang naa ini. Pasaksiha si Yahweh batok ninyo gikan sa iyang balaang templo.

³ Sud-onga si Yahweh nga nagpaingon dinhi gikan sa iyang nahimutangan. Nanaog siya ug naglakaw ibabaw sa kayutaan.

⁴ Sa ubos niya natunaw ang kabukiran nga sama sa talo diha sa kalayo. Nabuksan ang kawalogan dungan sa pagbunok sa ulan sa mga bakilid.

⁵ Mao ni ang nahitabo tungod sa sala ni Jacob; tungod sab sa kasaypanan sa iyang kaliwatan. Unsay sala ni Jacob? Dili ba ang

Samaria? Unsay sayop sa nasod ni Juda? Dili ba ang Jerusalem?

⁶ Busa, himoon ko ang Samaria nga usa ka bungdo sa mga tipaka; usa ka dapit alang sa parasan. Akong katagon ang iyang kabatohan sa walog ug mawad-an na nig sukaranan.

⁷ Pulpogon ko ang tanang larawan nga kinulit ug sunogon ang hugaw niyang diosdios. Himoon ko nga pundok sa basura ang tanan nilang diosdios nga hinimo sa kinitaan sa usa ka puta. Sa ingon mabalik ni sa puta.

⁸ Tungod sa maong katarongan nagbangotan ko ug nagbakho. Nagtiniil na lang ug naghubo. Mouwang sama sa iro ug magbakho sama sa ostrik. ⁹ Kay ang iyang samad dili gyod maalim. Gani miabot na ni sa Juda. Milukop na sa ulohan nga mao ang Jerusalem.

¹⁰ Ayaw pagsadya sa Gat. Pagminghoy ug pagbakho sa Aco. Ligid sa abog ditto sa Betlefra. Palanoga ang budyong. ¹¹ O, katawhan

• ^{1.2} Ang Ginoo mobiya na sa Templo diin siya nagpuyo; natago siya pag-ayo ug gani nakalimtan na sa tanan.

1:5 : Ang unang sala sa mga gingharian sa Israel ug Juda naa sa mga ulohan nilang syudad. Kini mao ang mga syudad nga nakadaot sa nasod; kadtong nabuhi tungod sa pagpahimulos sa mga mag-uuma nagpuyo sa mga syudad, ug ditto ang mga bahandi sa yuta gihimong mga palasyo alang sa pipila.

Ato lang lantawon ang mga ulohang syudad sa

ubang nasod aron pagsuta sa gisulti ni Mikeas: Ang bahandi sa nasod gidapat sa mga butang nga walay hinungdan sama sa mga diosdios ug pamuta adtong panahona.

Sa 1:8: *nagtiniil ug hubo*, gawas sa sako, nga mao ang gisul-ob sa mga bihag (tan-awa ang Is 20).

Sa 1:10: Si Mikeas nagtagna sa bag-ong pagsulong ug gihulagway ni pinaagi sa pagduladula sa mga ngalan sa lainlaing ang-ang nga maagian.

sa Safir! Ayaw paanhaa ang mga lumolupyo sa Sanan. Pagbangotan ug maayo Bet-Ezel kay gikawat ang imong mga bahandi.

¹² Mikurog ang katawhan sa Marot dihag midangat na ang katalagman sa ganhaan sa Jerusalem. Gikan ni ni Yahweh.

¹³ Sangoni ang mga kabayo sa karwahe, kamong katawhan sa Lakis. Nakit-an diha nimo ang pag-alsa sa Israel. Tungod nimo ang Sion nakasala. ¹⁴ Busa, gikinahanglan nga bayran ang Moreset-Gat. Ang panimalay ni Aksib nagluib sa mga hari sa Jerusalem.

¹⁵ Katawhan sa Maresa, dad-on pod nako ang mag-ulipon ninyo. Ang labing importanting mga tawo sa Israel motungas sa Adulam.

¹⁶ Paupaw mo alang sa pinangga ninyong anak. Sama ka upaw sa agila kay bihagon sila layo ninyo.

Batok sa mga dato

2 ^{•1} Pagkaalaot sa mga naglarawg ngil-ad ug nagplanog daotan bisan sa ilang higdaanan! Pagkabuntag, buhaton dayon ni kon makahimo na sila.

² Kon magustohan nila ang kaumahan, ilang ilogon. Gusto ba silag mga balay? Kuhaon ni. Dakpon nila ang tag-iyu ug ang iyang panimalay. Ang tawo ug ang kabtangan ilang kuhaon.

³ Mao nga nag-ingon si Yahweh: “Naglaraw kog daotan batok ining tanang kaliwatan. Wala gyoy makaiyas. Dili na mo makalakaw nga inisa ang mga ulo. Kini mao na ang panahon sa kadaotan.”

⁴ Nianang adlaw mag-awit silag pagbugalbugal. Madunggan ang hilabi-hang kapait nga pagbangotan. “Gihutdan mi sa among kabtangan sa lungsod nga among gipuy-an. Kinsay makapalingkawas namo sa mga datan nga nagpahatpahat sa among kamahan?”

• **2.1** Iyang gipanghimarot ang mga mapahimuslanon; kadtong kanunayng naggamit sa legal nga pamaagi aron pagdaugdaog sa gamayng mga tawo. Dili nato kalimtan nga ang Biblia dunay batakang balaod – nga nag-una sa bisag asa nga nasod – aron pagpanalipod sa mga katungod ug kinabuhi sa mga kabos, mga byuda, ubp.. (tan-awa sa Dt. 23:16).

Ang tanan hinuon naglagot sa propeta nga nagsamok sa naandang inustusya.

Ang bersikulo 12-13 daw dili gikan sa kamot

⁵ Sa tinuoray wala gyoy makit-an sa tibuok pundok ni Yahweh nga mobantay sa imong uma.

⁶ Unsay imong ikasulti ana? Kay wala may tubag. Dili molabay ang kaulaw. Ig-on ang nasod ni Jacob ining mga pulonga.

⁷ Mitubag sila: “Nagkaluya na ba ang gahom ni Yahweh? Mao ba ni ang iyang paagi aron pagsulbad ini. Dili ba siya makadasig sa katawhan nga nagsubay sa katarong?”

⁸ Apan kamo ang nagdaugdaog sa akong katawhan. Kamo ang iyang kaway. Gihuboan ninyo sa sapot ang molabay dinhi nga masaligon. ⁹ Gipapahawa ninyo ang kababayan-an sa ilang namingawang pinuy-anan. Gihi-kawan ninyo hangtod ang ilang kabataan sa akong panalangin.

¹⁰ Karon, paminaw. Barog! Lakat! Sigi, padayon! Kamo ang nanglakaw nga hinikitan sa pisi.

¹¹ Kon moanha ang usa ka limbongan ug moingon: “Walihan tamo bahin sa bino ug sa isog nga ilimnon.” Siya ang propeta sa maong katawhan.

Pulong nga makalipay

¹² Tigomon tamo, katawhan ni Jacob. Akong pundokon ang salin sa Israel. Dunganon ko silag dala ingon sa kamero ngadto sa toril, sama sa toril ngadto sa sibsibanan. ¹³ Uban sa usa ka pangulo taliwala nila. Sudonga! Nag-una nila ang ilang hari. Nag-una si Yahweh nila!

Ang katawhan gidaugdaog sa mga pangulo ug propeta

3 ^{•1} Unya, miingon ko: “Kamong nangulo sa banay ni Israel, dili ba katungdanan man ninyo nga masayod unsay husto? ² Apan gikaligutgotan

ni Mikeas. Tingali gidugang na lang ni dinhi sa kaulahian (tan-awa ang Ez 34).

Iyang gipanghimaraot kadtong kasagaran nga responsabli: Ang kadagkoan sa sibil ug relihiyoso nga panggamhanan.

• **3.1** Bisag asa, naay mga propeta. Nahimo silang propeta sa samang paagi nga gipili ang usa ka tawo sa usa ka posisyon. Gihimo nila ang pribado nga pangonsulta bahin sa kaugmaon ug maayong suwerte. Apan ang tinuod nga

ninyo ang maayo ug gihigugma ang daotan.

Inyong gigisi ang panit sa akong katawhan; ang karne sa ilang kabukogan.

³ Inyong gikaon ang karne sa akong katawhan ug gipamalian sa ilang bukog. Gihiwahiwa ninyo daw unod nga lutoon ug gibahinbahin nga daw karne alang sa kolon."

⁴ Inig sangpit nila dili sila tubagon ni Yahweh. Tagoon kanila ang iyang nawong tungod sa ngil-ad nilang binuhatan.

⁵ Mao ni ang gisulti ni Yahweh sa mga propeta nga nagdala sa akong katawhan sa dalan nga daotan.

Nagsinggit mo: 'Kalinaw' kon may pagkaon mo. Apan alang adtong walay ikahungit sa baba nagsinggit mog 'Gubat.' ⁶ Busa, moabot kaninyo ang kagabhion nga walay panan-awon ug ang kangitngit nga walay mga tagnata. Ang adlaw mosalop alang sa mga propeta ug modulom ang panahon alang nila.

⁷ Unya, panghimaraoton ang mga manalagna ug pakaulawan. Tabonan nila ang nawong kay walay tubag gikan sa Diyos. ⁸ Apan ako, napuno ko sa gahom, sa espiritu ni Yahweh, sa kaangayan ug sa kaisog. Ipadayag ko kang Jacob ang iyang kalapasan ug kang Israel ang iyang kasal-anan.

⁹ Paminawa ni, mga pangulo sa nasod ni Jacob, mga hari sa banay ni Israel. Gitamay ninyo ang hustisya ug gituis ang katarong. ¹⁰ Gitukod ninyo ang Sion sa dugo ug ang Jerusalem sa mga krimen. ¹¹ Ang iyang mga pangulo nanghukom tungod sa suborno. Na-

nagna ang iyang kaparian tungod sa salapi, apan nagsalig lang gihapon sila ni Yahweh. Nag-ingon sila: "Wala ba si Yahweh sa atong taliwala? Walay ka-daot nga modangat nato." ¹² Busa, tungod nimo ang Sion mahimong usa ka uma. Ang Jerusalem, bungdo sa mga tipaka sa nangalumpag. Ang bungtod sa templo mahimong lasang nga may balaang mga bato.

4 ¹ Sa kataposang adlaw ang bungtod nga pinuy-anan ni Yahweh ipahiluna sa kinatas-ang kabukiran. Magbuntaog ni ibabaw sa kabungtoran ² diin maghugog ang tanang kanasoran. Moingon sila: "Dali, mangadto ta sa bukid ni Yahweh, sa pinuy-anan sa Diyos ni Jacob. Hinaot nga tudloan ta niya sa iyang agianan ug magsubay sa iyang dalan. Kay ang pagtulun-an gikan sa Sion ug ang pulong ni Yahweh gikan sa Jerusalem.

³ Magmando siya sa kanasoran. Husayon niya ang kasungian sa katawhan. Tiltion ang ilang mga espada aron mahimong mga punta sa daro. Himoong galab ang ilang mga pana. Ang kanasoran dili na makiggubat sa ubang kanasoran. Dili na sila bansayon alang sa gubat. ⁴ Hinunoa, ang tagsa-tagsa molingkod nga malinawon ug gawasnon ubos sa kahoyng igera, o ubos ba sa kahoy sa kaugalingong tanaman kay nagsulti si Yahweh, ang Diyos sa kagahaman.

⁵ Samtang ang nagkalainlaing katawhan manglakaw sa ngalan sa kaugalingong dios, kita sab manglakaw sa ngalan ni Yahweh, ang atong Diyos hangtod sa kahangtoran.

⁶ Nag-ingon si Yahweh: "Anang adlawa tigomon ko ang mga piangon ug pundokon ang mga bihag ug sinakit. ⁷ Himoon ko ang mga piang nga nahibilin ug ang mga gihingian nga gamhanang nasod. Si Yahweh ang maghari nila didto sa Sion gikan karon hangtod sa kahangtoran.

⁸ Ikawtoreng-lantawanansa mga karnero, O syudad sa Sion, syudad sa hari, ibalik kanimo ang kanhi mong kamandoan, ang gingharian sa mga anak nga babaye sa Jerusalem.

papel sa propeta wala sa paghaw-as sa mga tawo sa ilang kalisod (kinsa mibayad niya sa iyang kaalam o limbong), apan naa sa pagsalikway sa daotan.

Sa 9-11, iya na sab nga gitulisok ang mga pangulo ug tinugyanan sa kagamhanan nga mibati nga gipanalipdan sila sa kasakit ug kagabot nga mihugpa sa nasod. Ang dako ug dugay na nga pagsalig sa Jerusalem, nga mao ang syudad nga gipanalipdan sa Ginoo, mao ni ang nagpaluyo ngano nga bungkagon ang Jerusalem. Human sa 80 ka tuig sukad ining

maong tunglo, dili ni kalimtan sa mga katalirongan ni Jeremias (Jer 26:18).

• **4.1** Dinhi makita ang pakigpulong nga sama sa kang Isaias 2:2. Ang mga bersikulo 9-10 nagbalita sa Pagkabihag. Lahi ang teksto 11-13: Naghisama kini sa balak ni Isaias bahin sa Sion, ang dili mapokan (tan-awa ang Is 29:1 ug 31:4).

Ang bersikulo 6-7 nagpadayag sa pasalig sa katawhan sa Diyos sa taliwala sa mga daotang pwersa sa kalibotan.

⁹ Karon, nganong naghilak ka? Tungod ba kaha kay wala kay hari ug nangalaglag ang imong magtatambag? Nganong naghigwaos ka sama sa babayeng nagbati. ¹⁰ Pag-limbaglimbag ug singgit, O anak nga babaye sa Sion, nga daw babayeng nagbati. Kay karon mopahawa ka na sa syudad. Adto ka na magkampo sa kaumahan. Adto sa Babilonia diin luwason ka. Si Yahweh ang motubos nimo sa kamot sa mga kaaway.

¹¹ Apan karon daghang kanasoran maghugpong batok ninyo. Nag-ingon sila: “Pasagdi nga panamastamasan ang Jerusalem. Pasiataban nato ang Sion.” ¹² Apan wala sila masayod sa hunahuna ni Yahweh. Wala nila hisabti ang iyang katuyoan. Iya silang gipundok ingog mga binangan sa giokanan.

¹³ Barog ug giok, O Sion. Kay hatagan ko ikawg sungay nga puthaw ug kukong tumba-ga. Daghang katawhan ang imong pulpogon. Ihalad kang Yahweh ang mga sinakmit nga bahandi. Ang ilang mga manggad alang sa Ginoo sa tibuk kalibotan.

¹⁴ Lig-ona ang mga paril sa imong kota. Misulong na ang atong mga kaaway. Gusto nilang ig-on sa baston ang aping sa nagman do sa Israel.

Apan ikaw, Betlehem Efrata

5 ¹ Apan ikaw Betlehem Efrata, gamay kaayo ka nga halos wala maapil sa banay ni Juda. Maggikan nimo ang maghari sa Israel. Ang iyang kagikan sukad pa sa kakaraan, gawas sa bisag unsang panahon nga atong nahibaloan.

² Biyaan ni Yahweh ang Israel hangtod nga matawo na sa babaye ang angayang pakatawhon. Unya, ang mga hininginlang kagsoonan mamalik sa pundok sa katawhang Israel.

³ Mobarog siya ug magbantay sa iyang toril sa kusog ni Yahweh, sa mahimayaong Ngalan ni Yahweh nga iyang Diyos. Manimuyo silang hilwas samtang mahimo siyang bantogan sa tibuk kalibotan. ⁴ Mao ni ang kalinaw.

• **5.1 Apan ikaw Betlehem Efrata...** (b. 1) Nagpasabot ni nga ang manluluwas maggikan sa han-ay ni David kang kinsang kagikan naa sa Betlehem. Dili kaayo klaro kon matawo ba siya sa Betlehem, bisag daw naatubang ni Mikeas kining malinawon nga hari, nga natawo sa baryo, ngadto sa mga walay pulos nga hari sa ulohan. Sa kaulahian, daghan ang mitoo nga ang Mesiyas matawo sa Betlehem: (tan-awa ang Jn 7:42). Ang Ebanghelyo ni Mateo nagpakita

Kon sulngon ang atong yuta sa taga Asiria ug manimuyo sa atong teritoryo, mopatunga ta batok niya, Dili usa, hinunoa pito ka magbalantay, ug walo ka pangulo.

⁵ Sa espada maghari sila sa Asiria. Sa Babilonia, sa sulab nga walay sakob. Ila tang luwason sa taga Asiria

inig-abot nila sa atong dapit; inigtunob na nila sa atong mga utlanan.

⁶ Unya, ang nahibilin ni Jacob maanaa taliwala sa daghang katawhan. Sama sa yamog nga nangatagak gikan ni Yahweh;

Sama sa taligsik nga nangahulog sa sagbot.

Kay ang ilang paglaom wala sa tawo; ni nagpaabot sila bisag unsa sa katawhan.

⁷ Ang nahibilin ni Jacob maanaa taliwala sa daghang katawhan; sama sa liyon sa kahayopan sa lasang; samag batan-ong liyon sa toril sa kamero, nga nagyatakatak samtang naglibut-libot,

nagkuniskunis sa iyang tukbonon ug wala makita ang makaluwas.

⁸ Ipataas unta ang imong kamot ibabaw sa imong mga kaaway ug imo silang laglagon.

⁹ Anang adlaw, si Yahweh nag-ingon: Akong bugawon ang inyong kabayo: Gub-on ang inyong karwahe.

¹⁰ Gun-obon ko ang inyong syudad ug lumpagon ang inyong kota.

¹¹ Wagtangan ko ang inyong mga diwata ug papahawaon ang inyong manalagna.

¹² Wad-on ko ang kinulit nga estatwa; Ingon man ang balaang mga bato taliwala ninyo,

aron dili na mo magsimba sa binuhat sa inyong kamot.

¹³ Tumbahon ko ang mga balaang haligi ug gun-obon ang tanan ninyong diodsios.

¹⁴ Sa nagdilaab kong kapungot panimaslan ko ang kanasoran nga wala magsunod nako.”

O akong katawhan unsa ba ang akong nabuhat ninyo?

6 ¹ Paminawa ang gisulti ni Yahweh kanako: “Barog ug padungga

giunsa pagkatuman kining panagna sa pagkahimugso ni Jesus (Mt 2:6).

• **6.1 O akong katawhan, unsa ba ...** (b. 3) Si Yahweh nakiglantogi sa iyang katawhan: Ang gugma sa Diyos ug ang walay pagtagad sa iyang katawhan.

Ang mga Judio wala na masayod unsay gusto sa Ginoo. Kon naa sila sa kalisod, o bation ang hilig sa relihiyon, maghunahuna sila sa mga

ang kabukiran sa inyong gipangayo. Papaminawa ang kabungtoran sa inyong pangaliyupo.”

² Paminaw, O kabukiran sa mga reklamo ni Yahweh! Sukaranan sa kalibotan, hatagi ni sa imong pagtagad! Kay si Yahweh dunay sumbong batok sa iyang katawhan. Makiglantogi siya bahin ini kang Israel.

³ “O akong katawhan, unsa ba ang nabuhat ko kaninyo? Sa unsang paagihaha nahimo ko nga inyong palas-onon? Tubaga ko.

⁴ Gipagawas tamo sa Ehipto; giluwat sa yuta sa kaulipnan. Akong gipadala si Moises, Aaron ug Miriam aron mag-agak ninyo.

⁵ O akong katawhan, hinumdomi ang gilaraw ni Balak nga hari sa Moab, ang gitubag kaniya ni Balaam, ang anak ni Beor. Hinumdomi ang inyong panaw gikan sa Sitim paingon sa Gilgal; giunsa ninyo pagkasayod ang tarong nga dalan ni Yahweh.”

⁶ “Unsay akong dad-on inig-anha ko kang Yahweh ug inigyukbo ko atubangan sa Diyos nga labing halangdon? Moanha ba ko nga dunay halad-sinunog? O mga sakripisyo sa mga nating baka nga may usa ka tuig ang pangidaron? ⁷ Ikahimuot ba ni Yahweh kon may kaliboan ka laking karnero? O nag-awas nga lanang ihilog? Maghalad ba ko sa akong panganay alang sa akong kasal-anan? Ang bunga sa akong lawas alang ba sa akong kasaypanan?”

⁸ “Nasayod ka na, O tawo, unsa ang maayo. Ingon man ang gipangayo ni Yahweh kanimo: pagbuhat sa hustisya, paghigugma sa kaluoy, ug paglakat

nga mapaubsanon uban sa imong Diyos.

⁹ Gitawag ni Yahweh ang syudad aron malawas ang nahadlok sa iyang ngalan.”

¹⁰ “May bahandi ka ba nga tinikasan ug sukdanan nga kulang? ¹¹ Motugot ba ko sa inyong mga mini nga timbangan ug sinako nga dili hustong pagkatimbang?

¹² O syudad kansang kadato napuno sa kabangis. Ang mga lungsoranon nagsultig mga bakak. Mga tawo sila nga may malimbongong dila! ¹³ Tan-awa, gisilotan tamog dakong silot nga naggun-ob ninyo. Nagmasulob-on mo tungod sa inyong kasal-anan. ¹⁴ Mokaon mo, apan dili matagbaw.

Kanunayng nagpangayo ang inyong kailadman. Ang inyong maapsan dili ninyo patyon. Ang makaipsot akong patyon sa pinuti. ¹⁵ Magpugas mo, apan dili makaani. Magpiga sa inyong olibo, apan dili makahilog sa kaugalingon sa lana. Magpiga mog ubas, apan dili makinom sa bino.

¹⁶ Gituman ninyo ang mga lagda ni Omri. Nagsunod mo sa binuhanan sa ginsakpan ni Ohab. Busa, pasagdan tamo nga malaglag. Sa ingon ana ang mga lungsoranon mahimong tumong sa bugalbugal. Agwantaha ninyo ang pagbiaybiay sa katawhan.”

7 ¹ Pagkasubo sa akong gibati! Sama ko sa tigpamupo sa mga bunga panahon sa ting-init, sa nanghagdaw sa parasan nga walay ubas nga makaon. Walay bisag usa ka bunga sa igera nga akong gikahidlawan.

² Nawala sa kalibotan ang makidiyosnon. Walay makit-an bisan usa nga tarong. Ang tanan nag-atang aron mamanhig ug magpabanaw sa dugo. Ang usa mangita sa lain ginamit ang baling. ³ Hanas kaayo ang ilang kamot nga mobuhat og daotan. Nangayog suborno ang mga opisyal. Nanghukom sila tungod sa kwarta. Ang mga gamhanan nanghukom sumala sa ilang gusto.

⁴ Ang ilang kaayo sama sa lungon. Maot pa sa tunokon nga tanom ang ilang hustisya.

Apan miabot na ang panahon pagsilot sumala sa gitagna sa imong magbalantay. Karon mao na ang panahon sa kalibog.

⁵ Dili ka magsalig sa higala; ni maglaom sa suod nga kauban. Bantayi ang imong ipanulti sa babaye nga imong ikadulog. ⁶ Kay

mahalon nga butang: Mga halad ug bisan gani ang pagsakripisyo sa mga anak, sumala sa kostumbre sa mga pagano.

...pagbuhat sa hustisya, paghigugma... (b. 8) Ang tubag mubo ug tin-aw:

– *Buhata ang hustisya*: kini ang mensahe ni Amos.

– *Batia ang kaluoy*: tan-awa ang Os 2:21.

– *Ang paglakaw nga mapaubsanon uban sa Diyos*: tan-awa ang Isaias.

Ang Salmo sa paglaom, nga nagtapos sa libro, gisukip lang dinhi sa kaulahian – sa panahon sa pagkabihag.

Ang kataposan (7:7) nahisama sa kang Habakuk 2:4: Ang mga tarong nasayod nga samtang naghari ang daotan, ang tarong nagpadayon sa paglaom sa hustisya sa Ginoo.

ang anak nga lalaki nagtagad sa iyang amahan isip buang. Misukol ang anak nga babaye sa iyang inahan. Ang mga binalaye batok sa ilang ugangang babaye. Ang mga kaaway sa usag-usa. Mao ra pod ang naa sulod sa iyang panimalay.

⁷ Ako ang magbantay nga mapaaboton. Maghulat nga malaomon sa Diyos nga nagluwas nako. Dunggon ko sa akong Diyos.

Balak sa paghingilin – mobangon ang Jerusalem

⁸ Ayaw paglipay tungod nako, akong kaaway; bisag matumba mobangon ko pag-usab. Bisag nagpuyo ko sa kangitngit, si Yahweh ang akong kahayag.

⁹ Agwantahon ko ang kapungot ni Yahweh. Kay nakasala ko batok niya. Gisusi niya ang akong kaso. Gilabanang akong katungod. Unya, iya kong dad-on sa kahayag. Akong sulayang ang iyang hustisya.

¹⁰ Unya, makita ni sa akong kaaway. Taptapan siya sa kaulaw. Wala ba siya mag-ingon: “Hain si Yahweh nga inyong Diyos?” Unya, maglipay ang akong mata. Sud-onga giunsa siya pagyatak-yatak sama sa lapok diha sa dalan!

¹¹ Moabot unya ang adlaw nga tukoron pag-usab ang imong paril ug palapdan ang imong mga utlanan. ¹² Nianang adlaw moanha sila nimo gikan sa Asiria ngadto sa Ehipto, gikan sa Tiro ngadto sa Eufrates, gikan sa usa ka tumoy sa dagat ngadto sa pikas, ingon man sa kabukiran. ¹³ Samtang

magpabilin ang kayutaan nga nagmingaw tungod sa iyang lumolupyo ug sa ilang binuhatan.

¹⁴ Bantayi ang imong katawhan pinaagi sa imong baston. Bantayi ang toril nga imong kabilin nga nagpuyong nag-inusara sa iyang kagamay taliwala sa tabunok nga yuta. Pasibsiba sila sa Basan ug Gilead. ¹⁵ Sama sa mga adlaw sa kanhiyang panahon, sa panahon paggawas ninyo sa Ehipto. Ipakita kanamo ang imong kahibulongan. ¹⁶ Inig-kakita ini sa kanasoran pakaulawan sila sa ilang kagahaman. Makapanap-ong ang katawhan sa ilang mga baba. Kay dili sila makatoo sa balita.

¹⁷ Motilap sila sa abog nga daw halas. Sama sa mananap nga nagkamang sa yuta. Manggawas sila nga nangurog sa ilang panalipod. Mahadlok sila nimo.

¹⁸ Kinsa ang dios nga sama nimo? Nagwagtang sa kasal-anan ug nagpasaylo sa kasaypanan. Kini tungod sa nasalin sa iyang kabilin.

Kinsa ang sama nimo? Ang imong kasuko dili gyod molungtad. Kay imong ikahimuot ang maluluy-on pagpasaylo.

¹⁹ Sa makausa pa, ipakita ang imong maluluy-ong kaayo. Tumbi ang among kasaypanan: ilabay ang tanan namong kasal-anan sa kinailadman sa dagat.

²⁰ Ipakita ang imong kamatinud-anon kang Jacob. Ang imong kaluoy alang ni Abraham nga imong gipanumpa sa among katigulangan sukad pa sa sakaraan.

NAHUM



Si Nahum nanagna diha nga ang gahom sa Asiria nagkahugno, sa kamatayon ni Ashurbanipal, ang kataposang hari sa tuig 626. Sa tuig 612, ang alyansa sa taga Media ug taga Babilonia misulong ug miguba sa Ninive, ang kapital sa Asiria. Hinuon, bisan sa wala pa ni moabot, ang mga Asirio nawad-an na sa gahom pagkontrolar sa mga tawo nga ilang giulipon, ug nasilag nila pag-ayo. Ang mga Judio usa nila. Ang mga balak ni Nahum nagpakita sa kasingkasing sa bayani nga nagtoo nga ang Diyos ang nagmando sa kasaysayan sa katawhan.

Unsay imong gilaraw batok ni Yahweh?

1 ¹ Panagna mahitungod sa Ninive. Mao ni ang libro sa panan-awon ni Nahum, anak ni Elkos.

² Si Yahweh Diyos nga abughoan ug tiganimalos. Manimalos siya sa iyang kasuko.

³ Dugayng masuko si Yahweh. Apan puno siya sa gahom ug dili niya palabyon nga dili masilotan ang nakasala. Ang unos ug alimpulos mao ang iyang agianan; mga panganod ang abog sa iyang tiil.⁴ Badlongon niya ang dagat ug mauga ni. Naluya ang Basan ug Carmel ug nalaya ang bulak sa Lebanon.

⁵ Sa iyang atubangan nangurog ang kabukiran. Natunaw ang kabungtoran, natay-og ang kalibotan ug ang nagpuyo ini.

⁶ Kinsay makaharong sa iyang kasuko? Kinsay makaatubang sa nagdilaab nga kasuko? Ingog kalayo nga mikuyanap ang iyang kapungot. Nangabuak ang mga bato sa iyang atubangan.

⁷ Maayo si Yahweh sa nagtahod niya. Nahinumdum siya sa misalig niya:

⁸ Giluwas sila sa baha aron puohon ang mosukol niya ug gukdon ang mga kaaway hangtod sa kangitngitan.

⁹ Unsay inyong gilaraw batok ni Yahweh?

Siya ang modaot. Masuko ug manimalos si Yahweh sa iyang mga kaaway. ¹⁰ Maingon silag hubog nga gilikosan sa tunok sa sampinit; mahurot ra sila sama sa mga dagami;

¹¹ hangtod nga mogawas gikan nila ang daotang laraw batok ni Yahweh. ¹² Busa, miingon si Yahweh kang Juda: “Bisag daghan ug kusgan pa sila, malumpag sila ug mahana. ¹³ Karon gub-on ko ang ilang yugo sa imong liog. Unya, akong bugtoon ang inyong mga kadena.”

¹⁴ Apan nia ang sugo ni Yahweh sa hari sa Ninive: “Walay inyong kaliwat nga modala sa inyong ngalan. Wagtangan ko sa inyong templo ang mga kinulit nga dibulto ug ang mga hinimo nga estatwa. Himoon kong butang nga makauulaw ang inyong lubnganan.”

2 ¹ Tan-awa, miabot sa kabukiran ang mga tiil nga nagdalag maayong balita.

Nagpahayag sila sa kalinaw. Juda, sauloga ang inyong mga pyesta. Tumana ang inyong mga saad kay dili na mobalik ang daotan.

Mahitungod sa pagkatapos sa Ninive

² Bantayi ang mga paril. Bantayi ang

• **1.1** Kining pasiuna nga awit nagpadayag sa sentro nga tema sa panagna ni Nahum; ang Diyos buot nga ilhon nga siya ra ang Diyos sa kalibotan; nga naa siya sa kinaiyahan, ug labaw sa tanan, sa iyang kamatinud-anon sa iyang mga higala.

Masaligon sa mga pulong sa Ginoo, diha sa makalilisang nga balak, si Nahum nagtag-an sa

kalaot sa Ninive, sa hinayhinay: Nagtimaan ni sa kalingkawasan gikan sa tanang matang sa pagkaulipon. Pinaagi ni Nahum, ang Biblia midawat sa kalipay sa tanang gagmay nga tawo diha sa paglantaw sa pagkapukan sa mga gamhanan nga nagsalikway sa ilang mga katungod ug nagmando nila pinaagi sa paghadlok.

kadalanan og pangandam sa pagsulong, kay miatagi na sa Ninive ang manglalaglag.

³ Ipahiuli na ni Yahweh ang kahalangdon ni Jacob, ingon man ang kabantogan ni Israel. Kay gihutdan sila sa mga tulisan, ug gidaot ang ilang parasan.

⁴ Pula ang taming sa iyang mga sundalo; binistihag lutong pula ang iyang kasundalohan. Migilak ang puthaw sa mga karwahe, naglina na, andam sa panagsangka. Nagtaptap sa nawong ang mga kabalyero.

⁵ Maisogon nga misulong ang mga karwahe sa kadalanan; nangidlap sama sa mga sulo ug nangidlat ingog kilat.

⁶ Gitawag sa hari ang iyang mga sundalo. Apan nangasukamod sila sa pagpanagan padulong sa paril sa syudad nga gibutangan sa bato nga tikanganan.

⁷ Nangaguba ang ganghaan sa sapa, ug nahugno sab ang palasyo.

⁸ Giilog ang mga diosa ug gipanglabay. Nagdangyngoy nga morag pati ang iyang mga dama. Nanagpukpok sa ilang dughan.

⁹ Parihog tangke sa tubig ang Ninive, apan mibuhagay ang tubig ini; miawas ang tanan. “Hunong na, hunong!” Apan walay usa nga mibalik.

¹⁰ Kawata ang plata, ang mga bulawan kay walay pagkahurot ang bahandi; gikamada ang mahalong mga butang.

¹¹ Kaguba, kadaot ug pagkalaglag! Nangaluya ang kasingkasing ug nagkurog ang mga tuhod. Namugnaw ang kalawasan sa tanan. Nangaluspada ang mga nawong.

¹² Hain man karon ang langob sa mga liyon? Ang puy-anan sa ilang mga anak, nga pagadad-an sa ilang tinukob. Wala silay bisag kinsa nga gikahadlok.

¹³ Mokuniskunis ang liyon alang sa itoy ug mobugno alang sa iyang paris. Pun-on niya sa mga tinukob ang iyang pinuy-anan, ug sa linapa nga karne ang iyang lungag.

¹⁴ Apan nakigbatok ko kaninyo, nagingon si Yahweh sa mga sundalo. Sunogon ko ang inyong mga karwahe, ug pamatyon sa espada ang inyong itoy nga liyon. Wagtangan ko ang inyong tukbanan, ug dili na madungog ang tingog sa inyong sinugo.

Ang syudad sa dugo

3 ¹Alaot ang dugoong syudad, ang syudad sa mga bakak, ang syudad sa mga linungkab! O syudad sa walay kinutobang panulis. ²Apan unsa ni? Ang hinagiyos sa mga latigo, ang kabanha sa mga ligid sa nagdalagan nga karwahe, ug sa kabayong nagda-

gan og kusog. ³Tan-awa ang mga nangabayong naghagurog pagsulong, mga espada nga naggilawgilaw, mga bangkaw nga nagsinawsinaw! Pagkadaghang samaran! Nagtapok ang mga patay. Dili maihap ang kalawasan. Nangasukamod ang mga lungsuranon sa mga patay.

⁴Ingon ini ang pagbayad sa puta sa iyang pamuta, sa makapatay ug mabihagong kaanyag ug sa diwata. Gibaligya niya ang mga nasod sa iyang pamuta. Gibihag niya ang katawhan sa nindot ug lawasnon niyang mga gasa.

⁵“Nakigbatok ko nimo,” miingon si Yahweh nga Labing Gamhanan. “Akong isahon ang imong saya hangtod sa imong nawong aron makita sa kanasoran ang imong kahubo, ug sa mga gingharian ang imong kamakauulaw.” ⁶Labayon tikaw og hugaw, hukman ug himoong kalingawan. ⁷Ayran ka sa tanang makakita nimo. Moingon sila: Nagun-ob na ang Ninive. Kinsay mohalak alang niya? Asa man ta makakita og mohupay niya? ⁸Mas maayo pa siya kay sa Thebes sa may suba sa Nilo, ang syudad nga gitaliwad-ag tubig; dagat ang nagsalimbong sa atubangan. ⁹Ang Etiopia ug Ehipto ang iyang manluwas. Walay kinutoban ang iyang kakusgan. Gihatagan siya sa Put ug Libya. ¹⁰Apan gibihag pa gihapon ug gilabay. Gipangwatasawas ang iyang mga bata sa kada eskina sa kadalanan. Gipanagripahan ang iyang kadagkoan ug gigapos og kadena ang bantogan niyang mga tawo.

¹¹Mahubog ka sab, moikyas ug magtago-tagto. Mangita kag katagoan gikan sa imong mga kaaway. ¹²Samag kahoy nga igerang ang imong mga kota nga may hinog nga bunga. Inig uyog na ini, mangatagak ang bunga sa baba sa mga tawo nga naghulat. ¹³Tan-awa ang imong mga tropa. Walay nakasalipod nila. Abyerto na ang imong mga pultahan. Gilamoy na sa kalayo ang imong mga trangka. Nakasulod ang imong mga kaaway.

¹⁴Pagsag-ob og tubig agig pangandam. Lig-ona ang imong tagoanan, lakaw sa tapok ug tunobtnobi ang hinulmang lapok, kuhaa ang hulmahan alang sa paghimo sa tisa. ¹⁵Lamyon ka ditto sa kalayo, patyon sa espada. Bisag ingon ka kadaghan sa dulon ug dili ka maihap ingon sa apan-apan.

¹⁶Napadaghan mo ang imong mga negosyanti. Daghan pa sila kay sa mga bitoon sa langit. ¹⁷Morag mga apan-apan ang imong magtutudlo sa balaod.

Morag panon sa dulon ang imong kasundalohan, nga mobatog sa mga bungbong kon bugnaw ang panahon. Molupad sila kon mainitan na sa adlaw ug mangawala. Walay mahibalog hain sila. ¹⁸ Nangatulog ang imong kadagkoan, O hari sa Asur; nangatulog pod ang imong mga kapitan. Nagka-

tibulaag ang imong katawhan sa kabukiran, ug walay motigom nila. ¹⁹ Wala nay kahupayan ang imong kasakitan, ug dili na maayo ang imong mga samad. Ang tanan mopakpak inig kadungog nila sa imong pagkapukan. Kay kinsay wala moagig kalisod sama sa imong nahiagoman?

HABAKUK



Si propeta Habakuk una nga mihagit sa Ginoo sa paghimog husay. Sulod sa nangaging mga siglo, ang pagtoo kanunay nga nagsangyaw sa katarong (hustisya) sa Ginoo. Apan, dili sa tanang panahon nga tin-aw kining maong hustisya. Daghan ang nagpakahilom lang sa ilang pagduhaduha; si Habakuk ang unang magsusulat sa Biblia nga maisogong nangutana: “Ngano nga gitugtan sa Ginoo nga modaog ang inhustisya? Ngano man nga kon silotan niya ang manlulupig, pulihan man og mas grabi pa?”

Duha ang tubag ini:

– Ang Ginoo nagtago sa sikreto sa iyang pamaagi sa pagmando sa kalibotan, ug ang Iya lang gipangayo mao nga magpabilin ta nga matinud-anon niya: *ang tarong magpuyo sa kamatinud-anon*.

– Ang propeta namalandong sa himaya sa Diyos nga maoy mohukom sa kataposan.

Si Habakuk nagsulti sa mga tubag sa Ginoo sa tuig 605-600, diha nga si Nabucodonosor nga bag-o lang miguba sa Asiria, nag-anam kagamhanan ug nangilog sa Israel.

Nganong imo kong gipatan-awg inhustisya?

1 • ¹ Mao ni ang mga pulong ug panan-awon ni Habakuk, ang propeta. ² Yahweh, hangtod kanus-a pa ko mangayo sa imong tabang ug dili ko nimo tagdon? Akong gisaway ang panaugdaog ug wala ka magluwas.

³ Nganong imo kong gipatan-awg inhustisya ug buot pa nimong ipakita ang panglupig? Kalapasan lang ug panulis ang akong nakit-an.

⁴ Wala na tahora ang Balaod. Ang makiangayong kamandoan wala na ipakanaog. Gidaog sa makasasala ang tarong. Walay laing makita gawas sa mga balaod nga hiwi.

Unang tubag

⁵ Tan-aw kamong maluibon ug paminaw pag-ayo. Matingala gyod mo ug mahibulong. Sa inyong panahon magbuhat kog butang nga dili mo makatoo kon isugilon lang ni kaninyo.

⁶ Akong tawgon ang mga Kaldeo, ang makalilisang ug bangis nga katawhan. Mosulong sila hangtod sa kinatumyan sa kalibotan aron ilogon ang kayutaan sa uban.

⁷ Magkuha kog makalilisang ug kuyaw nga nasod nga dili motuman sa ubang balaod gawas sa kaugalingong kagustohan. ⁸ Mas paspas pa ang ilang mga kabayo kay sa mga tigre; mas isog kay sa mga lobo. Ang mangangabayo tulin nga magpadagan. Naggikan sila sa layo ug managit sama sa agila nga nagsakdop sa tukbonon.

⁹ Kon mosulong, libotan nila ang mga biktima nga daw balas ang ilang kadaghan. Itulod sila sa hangin sa kamingawan.

• **1.1** Adunay 2 ka reklamo gikan sa propeta ug 2 ka tubag gikan sa Ginoo:

– 1:1-4 Unang reklamo: Nganong naay daghang kadaotan sa Juda?

– 1:5-11. Ang kantalita nga tubag sa Ginoo: Sa dili madugay ang mga Kaldeo magdalag kahusay pinaagi sa pagsulong ug pagbungkag sa tanan.

– 1:12-16. Ikaduhang reklamo: Ngano nga ang Ginoo mogamit sa pamaagi sama sa pagsulong sa mga Kaldeo aron pagpahiuli sa hustisya?

– 2:1-4. Ang tubag sa Ginoo: Usa ana ka adlaw matin-aw ang tanan nga dili managsama ang pagtagad sa tarong ug sa daotan. Kadtong magpabilin nga matinud-anon, maluwas.

¹⁰ Kining mga tawhana magbugalbugal lang sa mga hari. Ilang kataw-an ang mga prinsipie. Sayon alang nila ang pagbuntog sa mga kinotahang syudad. Kay maghimo silag dili, dayon ilang ilogon. ¹¹ Busa, mosulod lang sila ug mogawas sama sa hangin! Ang ilang kusog ang ilang gipakadios.

Ikaduhang mulo sa propeta

¹² Apan ikaw, dili ba, ikaw ang Yahweh sukad pa kaniado? Ikaw, ang balaan akong Diyos nga dili gyod mamatay. Gibutang nimo kining mga tawhana aron moalagad sa imong hustisya. Imo silang gilig-on sama sa bato aron matuman ang imong silot.

¹³ Yahweh, tin-aw ra kaayo ang imong mata nga makatugot nga pasagdan ang kadaotan. Dili ka makatan-aw sa panaug-daog. Unya, nganong gitan-aw lang nimo ang malimbongong katawhan? Nganong nagpakahilom ka samtang gilamoy sa daotan ang mas buotan pa kay kaniya.

¹⁴ Ang imong pagtagad sa katawhan daw isda sa kadagatan. Sama sila sa mananap nga nagkamang nga dili angayng tagdon ni bisag kinsa. ¹⁵ Kining nasora makakubit sa tanan pinaagi sa taga. Mokuha pinaagi sa pukot ug mohan-ok sa bolsa. ¹⁶ Nalipay sila ug nahimuot sa ilang kuha. Busa, naghalad silag mga sakripisyo sa ilang mga pukot. Nagsunog og insenso sa ilang mga baling. Kay naghatag man nig daghang isda ug nakabuhong sa pagkaon. ¹⁷ Magpadayon ba sila sa paghagpat sa pukot? Sa ilang pagpatay sa kanasoran nga walay kukaluoy?

Ikaduhang tubag: Ang tarong magkinabuhi sa kamatinud-anon

2 ¹ Motindog ko sa akong toreng-lantawan ug mopahimutang sa akong panalipod sa gubat. Maabtik ko kon akong masabtan ang iyang tubag, unsay iyang ikasulti sa akong pangutana.

² Unya, mitubag si Yahweh ug miingon:

“Isulat ang panan-awon; ikulit sa papan aron sayong basahon.

³ Kay panan-awon ni alang sa

gitakdang panahon; dili makawang, hinunoa matuman sa pag-abot sa hustong panahon. Kon madugay gani, hulata lang, kay moabot gyod ug dili na manglangan.

⁴ Ang garboso dili makaangkon sa akong kaluoy, apan ang tarong sa laing bahin mabuhi sa kamatoohon.”

⁵ Ang mamimihag nga nagpangawhat, andam kanunay nga motukob. Dak-on niyang nganga ang iyang baba sama sa kalibotan sa mga patay. Sama siya sa kamatayon nga walay katagbawan. Ang kanasoran iyang ilogon; ug ang tibuk katawhan iyang akop-akopon alang sa iyang kaugalingon.

⁶ Apan dili ba siya bugalbugalan sa tibuk katawhan sa hiniusang tingog? Dili ba sila mosulat og ngilingig nga kantalita aron ikapaila siya. Moingon sila:

Batok sa malupigon

• Alaot siya nga nagtigom sa dili maihap nga bahandi nga dili iyaha ug nagpuno sa kaugalingon pinaagi sa panikas. ⁷ Kay mokalit lag abot ang imong mga giutangan, ang mga kobrador magmata aron pagkuha sa tanan mong kabtangan.

⁸ Kay nakakawat ka sa daghang kanasoran, nagpabanaw og dugo, nangi-log sa kayutaan. Ang ilang syudad ug panimalay, ang tanan nga nahibiling kanasoran mobalos nimo ug huboan ka.

⁹ Alaot ang nagpatukod sa iyang balay sa tinikasang ganansiya! Alaot ang nagbutang sa iyang salag sa habog kaayong dapit ug naghunahuna nga makaikyas na siya sa kadaot!

¹⁰ Gimbut-an nimo nga kaulawan ang imong puluy-anan, sa pagbuntog og daghang katawhan, nagbuhat kag daotan nga makabuak sa imong ulo.

• **2.1** Ang diyosnong tubag nagpabilin nga misteryoso. Sa kaulahian, gipatin-aw sa Ginoo ang pagpadayag giunsa niya pagbalos ang mga tarong human sa ilang kinabuhi. Apan, sa dili pa moabot kanang taknaa, lisod ang pagpatin-aw sa misteryo. Makita nga ang mga dimalas nga gisangyaw nga silot gikan sa Ginoo – nakaapektar sa tanan. Human ni Habakuk, si Jeremias magpadayag sa susamang pangutana (Jer 12:1). Bisag nag-

atubang sa walay pagtoo sa iyang mga kauban, si Ezekiel naningkamot sa pagpabarog sa hustisya sa Ginoo sa kasulbaran ngadto sa tanan (Ez 18). Ang Job nangita sa kasulbaran, apan tipik lang ang iyang tubag.

• **6.** Si Habakuk nagtag-an sa padulngan sa manunulong nga, sa makadiyot, maghulga sa kalibotan. Dayon, anaa ang 5 ka tunglo batok sa mga Kaldeo:

¹¹ Ang kabatohan sa imong paril nag-singgit sa pakig-away batok nimo ug ang salagunting mitubag gikan sa atop.

¹² Alaot ang magtukod sa syudad sa dugoong sukaranan ug magbuhat og lungsod sa daotang pamaagi. ¹³ Dili ba, gimbut-an man ni Yahweh nga Labing Gamhanan nga ang gipang-himo sa kanasoran masunog lang? Ug ang katawhan sab magbuhat sa walay kapuslanan?

¹⁴ (Kay ang kalibotan mapuno sa kaalam ug himaya ni Yahweh sama sa pagkapuno sa dagat.)

¹⁵ Alaot ang mihatag og ilimnon sa iyang silingan hangtod nga sila mangahubog ug ang tanan makakita sa ilang kahubo. ¹⁶ Maghatag ni nimog labawng kaulaw kay sa himaya. Moinom pod ka ug mopakita sa imong yamis. Ang tasa sa kamot ni Yahweh mayabo ug mabubo diha nimo: lamyon sa kaulaw ang dungog.

¹⁷ Ang kabangis sa imong gibuhat sa Lebanon mao ra unya ang mahitabo nimo. Lamyon ka sa mga hayop kay imong gipamatay ang katawhan, gigun-ob ang kanasoran ug gipatay ang tanang nagpuyo didto.

¹⁸ Unsay gamit sa mga estatwa? Nganong gibuhat ni sa mangungulit? Nganong nia ning mga imahen ug bakak nga mga tubag? Nganong misalig nila ang ilang magbubuhat ug maghimog diosdios nga dili makasulti? ¹⁹ Alaot siya nga nag-ingon sa pirasong kahoy: "Pagmata na," ug sa way hinungdang bato: "Bangon". Makatubag ba ni? Kay bisag gilimisan nig bulawan ug plata, wala niy kinabuhi.

²⁰ Apan nagpuyo si Yahweh sa iyang balaang Templo: pahiloma ang tibuk kalibotan sa iyang atubangan!

Pag-ampo ni Habakuk

3 ¹ Ang pag-ampo ni Habakuk, ang propeta. Sa masulob-ong tono.

² Yahweh, akong nadungon ang imong

kabantog; dako kaayo ang akong kataha sa imong gibuhat, O Yahweh. Ipaila nga taliwala sa imong kapungot naluoy ka gihapon namo.

³ Ang Diyos gikan sa Teman; ang Balaang Diyos gikan sa bukid sa Paran.

Ang iyang himaya nagtabon sa kalangitan, ang kayutaan napuno sa iyang pagdayeg.

⁴ Sama sa kahayag sa adlaw ang iyang kasilaw, nga nagpangidlap gikan sa iyang kamot, nagdan-ag gikan sa iyang tinagoang gahom.

⁵ Ang pesti nag-una niya, ug nagsugod ang kamatay.

⁶ Mitindog siya ug nauyog ang kayutaan; mitan-aw siya ug mikurog ang kanasoran. Napusgay ang karaang kabukiran, ug natumpag ang idarang kabungtoran.

⁷ Nakita ko nga nalisang ang mga tolda sa Kusan, ug nahingawa ang mga gambalay sa Midian.

⁸ Yahweh, batok ba sa kasapaan ang imong kasuko? Batok ba sa dagat ang imong kapungot, mao nga gipadagan mo ang imong mga kabayo nga may karwaheng dili madutlan?

⁹ Andam na ang imong pana; gibutangan na sa udyong. Pinaagi sa mga suba imong gibahin ang kayutaan.

¹⁰ Sa imong pagtan-aw milimbag ang kabukiran. Kusog ang bul-og sa tubig; midahunog ang kailadman ug miulbo ang mga balod.

¹¹ Mihunong ang adlaw ug bulan diha nga mikidlap ang nanglupad nimong mga pana ug migilaw ang nagpangidlap mong bangkaw.

¹² Gilakaw nimo ang kalibotan tungod sa imong kalagot; gitumban mo ang kanasoran sa imong kapungot.

¹³ Mianhi ka aron pagtubos sa imong katawhan, ug luwason ang imong hinilogan. Gidugmok mo ang ulo sa daotan, ug gihuboang gikan sa ila hangtod sa tiil.

¹⁴ Imong gipatay sa bangkaw ang iyang manggugubat, nga miabot sama sa alimpulos nga malipayong mopatibulaag namo ug lamyon ang mga alaot.

– Ang nag-unang 3: Ang mga Kaldeo nakaguba ug nakapahimulos sa mga nasod nga dili kaayo lig-on ug dili kaayo adunahan.

– Ang ika-4: Ang mga Kaldeo nagpahimulos sa ilang kaugalingon – sama ra sa usa ka tawo nga naghubog sa iyang silingan.

– Ang ika-5: Bisan pa sa iyang kadaogan, ang mga Kaldeo dili makakab-ot sa labing importantang pag-ila sa Diyos.

Ang kataposang bersikulo: *Apan nagpuyo si Yahweh sa iyang balaang Templo: pahiloma ang tibuk kalibotan sa iyang atubangan!* Nagpaila ni sa kadaogan sa Ginoo diha sa mosunod nga kapitulo.

• **3.1** Ang propeta nagtawag sa Diyos; nangaliyupo niya pagpadayag sa madaogong pag-abot pinaagi sa sunodsunod nga balaknong imahen nga naghandom sa nangaging pagpangilabot niya sa kasaysayan sa Israel: Sa pagtabok sa dagat nga pula, sa Sinai; ang kadaogan ni Deborra.

Magpaabot ko nga masaligon sa adlaw sa pagkahugno (tan-awa ang Is 8:11). "...nalipay ang akong espiritu sa Diyos nga nagluwas nako Awit ni Maria (Lc 1:47). Taliwala sa mga krisis ug pagbangotan, ang tarong maglakaw ngadto sa kahitas-an.

¹⁵ Imong giagian ang dagat sakay sa kabayo taliwala sa nagbukal nga katubigan.

¹⁶ Nadungog ko ang dinahunog ug gida-budabohan ko ang akong kasingkasing. Mikurog ang akong mga ngabil. Mikuyanap ang kalata sa akong kabukogan, ug ang akong tiil dili makabarog. Apan malaomon kong naghulat sa adlaw sa kaalaot; diha nga ang katawhan moampo na sa mga kaaway.

¹⁷ Bisag dili mamulak ang igos, ni may ubas ang parasan; bisag walay abot ang olibo, ug walay maani ang kaumahan;

mawala ang karnero sa toril, ug ang kahayopan mawala sa sibsiban,

¹⁸ malipayon ko diha ni Yahweh, ug magdayeg sa Diyos nga akong manluluwas.

¹⁹ Ang akong Ginoong Yahweh mao ang akong panalipod. Padaganon niya ang akong mga tiil sama katulin sa bayeng osa iyang lig-onon ang akong mga lakang sa taluktok sa kabukiran.

Alang sa maestro sa koro: dinuyogan sa mga instrumentong kinuldasan.

SOFONIAS



Sa mga tuig 630, ang tingog ni Sofonias mibuak sa kahilom, human sa 70 ka tuig nga wala madungog ang tingog sa Ginoo. Si Isaias mitapos sa iyang misyon sa tuig 690, ug human adto, ang mga matoohon sa Juda miagi sa kapin sa 50 ka tuig sa panglutos sa paghari ni Manases.

1 ¹ Si Yahweh misulti kang Sofonias, ang anak ni Kusi nga anak ni Gedalias, anak ni Amarias nga anak ni Amon, didto sa Jerusalem.

² Solemne kaayong miingon siya: “Akong papason ang tanan ibabaw sa kalibotan.

³ Akong patyon ang katawhan ug kaha-yopan, ang kalanggaman sa kalangitan ug ang kaisdaan sa kadagatan. Akong papason ang katawhan sa kalibotan. ⁴ Akong iisa ang akong kamot pagsilot sa Juda ug sa tanang lumolupyo sa Jerusalem. Unya, akong kuhaon gikan anang lugara ang mga nahibilin ni Baal uban sa iyang katawhan. ⁵ Ako sab nga papahawaon ang mangluhod sa ilang atop aron pagsimba sa mga bitoon, ang mangadye kang Yahweh ug Milkom, ⁶ ang nahimulag kang Yahweh ug wala na molantaw ni mangonsulta niya.”

⁷ Hilom mo sa atubangan ni Yahweh, ang Diyos! Kay ang iyang adlaw nagkaduol: Nag-andam na si Yahweh ug sakripisyo. Mikon-sagra siya sa imbitadong bisita. ⁸ Miingon si Yahweh: “Sa adlaw nga himoon kining sakripisyo, akong silotan ang mga opisyal, ang mga anak sa hari ug ang tanang nagsul-ob sa langyawng sapot. ⁹ Ako sab nga silotan ang molukso sa pultahan ug dili motikang ug ang nagpuno sa Balay sa ilang Diyos sa mga bunga sa krimen ug pangawat.

¹⁰ Nianang adlaw, usa ka kusog nga singgit ang madungog gikan sa Ganghaan sa Isda, usa ka syagit gikan sa bag-ong syudad ug usa ka makahahadlok nga tingog gikan sa silingan nga mga bungtod. ¹¹ Pagminatay,

mga lumolupyo sa mitidlom nga barangay! Ang mga negosyanti nangawala, ang tanang nangihap og mga plata nangawagtang.

¹² Anang adlaw akong suroyon ang Jerusalem dala ang mga sulo, aron silotan kadtong nalunod sa ilang mga bisyo ug ang naghunahuna sa ilang kasingkasing: Hinuon si Yahweh dili mobuhat sa maayo o sa daotan! ¹³ Kawaton ang ilang mga bahandi, ug panggub-on ang ilang kabalayan.

Nagpabuhat mo sa inyong mga balay, apan dili mo makapuyo ini. Naghimo mo parasan, apan dili mo makatilawg bino.”

Adlaw sa kapungot

• ¹⁴ Ang dakong adlaw sa Diyos nagkaduol, nagsingabot na. Makahahadlok kaayo ni. Bisan gani ang banggiitan mosinggit sa kahadlok.

¹⁵ Adlaw ni sa kapungot, kahingawa ug kalisang;

adlaw sa pagguba ug paggun-ob, sa kapait ug kangitngit;

adlaw sa naglugitom nga mga pangano-d, ¹⁶ sa bagang mga gabon. Inig palanog sa trompeta, ang tawag sa gubat, ang kaway moataki sa mga syudad nga kinotahan ug sa mga toreng gipanalipdan.

¹⁷ Hatagan kog kadaotan kining mga tawhana. Magsukarap sila sama sa mga buta, kay wala sila magtahod ni Yahweh. Busa, ibubo ang ilang dugo sama sa abog ug ang ilang patayng lawas mahisama sa tai.

¹⁸ Ang bulawan o plata dili makaluwas nila kon ang kasuko sa Ginoo mosilaob na batok

• **1.14** Kuyaw ang pamaagi ni Sofonias pagpadayag sa *Adlaw ni Yahweh*. Ang mga Judio nagpadayong nagtoo nga ang pag-abot sa Ginoo kalingkawasan sa katawhan. Ang Ginoo kinahanglan nga moluwas sa katawhan sa ilang mga kaway ug motugot nila pagpuyo bisag

walay kaangayan o pagtoo. Apan ang propeta nasayod nga ang Ginoo magtuman sa kagalingong paagi; ang iyang kaluwasan dili sama adtong gihunahuna sa mga tawong walay pagtagad, ug magsugod sa kalaot adtong wala makabig sa pagtoo.

nila. Ang yuta sa Juda masunog sa kalayo sa iyang kadasig iniglaglag na niya bisan sa mga tunob sa nagpuyo ining yutaa.

2 ¹ Pagtapok mo, o walay ulaw nga katawhan! ² Pagpundok aron katagon ra pod sa hangin sama sa ohay kon ang kasuko ni Yahweh moabot na kaninyo!

³ Pangitaa si Yahweh, kamong mga pobre nga nagtuman sa iyang mga sugo, nagtinarong ug nagmapaub-sanon. Pamasin nga makakita mog kapahulayan inig-abot ni Yahweh aron paghukom.

⁴ Ang Gaza mahimong disyerto. Ang pundasyon sa Askalon magun-ob. ⁵ Alaot ang nasod sa Kereteo nga tua sa baybayon! Misulti si Yahweh batok ini: “O Kanaan, yuta sa mga Pilisteo, ako kang gun-obon aron walay mahibilin diha nimo.”

⁶ Ang baybayon mahisama sa mga tug-wayanan diin ang mga magbalantay ug ang mga toril mangadto ug ang mga nating karnero magkapundok. ⁷ Kining rehiyona maadto sa mga salin sa tribu sa Juda. Dad-on nila ang mga toril aron pasibsibon. Inigkagabii, mangatulog sila sa balay sa Askalon. Mahitabo ni inigbisita sa ilang Ginoo nga magdala sa mga priso.

⁸ Si Yahweh, ang labing gamhanan, ang Ginoo sa Israel, miingon: “Akong nadunggan ang pagpasipala sa Moab ug ang pagtamay sa mga Amonita. Nanginsulto sila sa akong katawhan ug nagpalapad sa ilang mga utlanan pinaagi sa pagpanguha sa akong kayutaan. ⁹ Busa, manumpa ko, samtang buhi pa ko, mahisama sa Sodom ang Moab. Ang Amon mahisama sa Gomorra. Mahisama sila sa disyerto. Ang salin sa akong katawhan manglungkab nila. Ang nakalingkawas sa akong nasod modawat nila isip ilang kabilin. ¹⁰ Mao ni ang mahitabo tungod sa ilang garbo, kay ilang giinsulto ang katawhan sa Ginoo, ang labing gamhanan. Nadato sila tungod sa akong katawhan.”

¹¹ Bakyawon ni Yahweh ang iyang kamot nga puthaw batok nila inig-abot sa maglabay sa mga diosdios sa kalibotan. ¹² Unya, ang mga paganong namuyo sa mga isla mosimba niya, ang matag usa sa kaugalingong yuta. “Ang taga Etiopia kanunayng mamiligro sa howes de kutsilyo.” ¹³ lisa ni Yahweh ang iyang kamot, batok sa amihan ug gun-obon

niya ang Asiria. ¹⁴ Wala nay mahibilin sa Ninive inigbiya niya. Pareho na lang sa disyerto ang iyang kahaw-ang. Ang mga toril sa tanang klase sa mananapo mopasilong diha niya. Bisan ang pelikano ug talabon mopuyo sa natumpag nga mga bato sa kagabhion; ang mang-ak motingog gikan sa bintana ug ang uwak gikan sa mga kota.

¹⁵ Ang sedro giibot! Ingon ini ang sangputanan sa malipayong syudad nga nagsalig sa kaugalingong kusog ug miingon: Ako ug wala nay lain gawas nako. Nganong nagun-ob man ang tibuok syudad ug nahimong pinuy-anan sa kahayopan? Ang tanang makaagi ini mositsit ug mohimog sinyas sa iyang kamot.

Batok sa Jerusalem

3 ¹ Alaot ang syudad nga masupakon, hugaw, ug madaugdaogon. ² Wala siya maminaw sa tawag ni modawat sa tambag. Wala siya mosalig ni Yahweh ug wala moduol sa iyang Ginoo. ³ Ang iyang mga hari sama sa liyon, ang mga mamalaod sama sa lobo sa kagabhion nga dili gani mobilin bisag bukog alang sa sunod nga adlaw. ⁴ Ang iyang mga propeta tabian ug tikasan. Ang kaparian naghugawhugaw sa tanan nga balaan. Wala silay pagtahod sa Balaod.

⁵ Hinuon naa si Yahweh taliwala sa syudad. Tarong siya ug dili mohimog in-hustisya. Kada buntag mosulti siya sa kinahanglang buhaton wala gyoy sipyat. Apan ang masalaypon dili pa gani maulaw.

⁶ Akong gibuntog ang kanasoran ug giguba ang toreng bantayanan. Ang mga dalan nahimong biniyaan. Wala nay maglakawlakaw. Giguba ang ilang mga tawangan. Wala nay tawo nga makit-an.

⁷ Akong gihunahuna: Kon naminaw pa mo sa akong tambag, kanunay untang makita ninyo ang akong silot. Apan misiaw hinuon mo kamasalaypon.

⁸ Maong miingon si Yahweh, hulata ko. Kay sa adlaw sa akong hukom, inigpatapok ko sa kanasoran ug sa mga gingharian, akong ihan-ok kaninyo ang akong kapungot sa tibuok kusog sa akong kasuko. Unya, ang tibuok kayutaan sunogon sa kalayo sa akong abubhoang kalagot.

⁹ Anang panahona, akong hatagan og matinud-anong mga ngabil ang paganong kanasoran. Sa ingon, silang tanan motawag sa akong Ngalan ug moalagad nako sa tumang kasibot. ¹⁰ Gikan sa unahan pa sa kasapaan sa Etiopia, ang misalig nako magdungan pag-anhi uban sa nagkatagkatag nga Israelita aron paghimog mga halad alang nako.

• **3.11** Mao ni ang unang panan-awon sa katawhan sa Diyos – *Ibilin ko kaninyo ang usa ka kabos ug mapaubsanong katawhan.*

Ang kalaglagan sa *Adlaw sa Ginoo* nagbilin

ug salin sa Sion. Mao ni ang unang higayon nga gitawag ug kabos kadtong naghulat sa Ginoo. Wala lang ni magpasabot sa kabos sa panginabuhi, apan niadtong nagkupot sa yano

Ang Ginoo naa sa mga mapaubсанon

• ¹¹ Anang adlawa, dili na ninyo ikaulaw
ang mga adlaw nga wala mo magmatinuoron nako.
Kuhaon ko na kaninyo ang inyong kagarbuso,
ug dili na mo mobatig garbo sa akong balaang bukid.

¹² Ibilin ko kaninyo ang kabos ug
mapaubasanong katawhan
nga sa Ginoo lang sila mangitag kaphahulayan.

¹³ Ang mga salin sa Israel
dili maghimog in hustisya ug dili mamakak.
Dili makaplagan ang pulong sa panglingla
sa ilang baba.

Mokaon sila ug mopahulay
ug walay manghilabot nila.

¹⁴ Singgit sa kalipay, O anak sa Sion.
Pagsadya, O katawhan sa Israel!
Panganta mo nga malipayon uban sa tibuok
kasingkasing, anak sa Jerusalem!

¹⁵ Gikuha ni Yahweh ang inyong hukom
ug ang inyong mga kaaway iyang gipapahawa.
Si Yahweh, ang hari sa Israel nag-uban ninyo;
ayaw mog kahadlok sa kadaot.

¹⁶ Anang adlawa moingon sila sa Jerusalem:
ayaw mog kahadlok.

Ayaw pakuroga ang inyong kamot,

¹⁷ kay si Yahweh, ang inyong Ginoo
ang sundalong manluluwas,
nag-uban ninyo. Molukso siya
sa kalipay kon makit-an mo niya.

Kay iya nang gipabalik ang iyang gugma.
Mohilak siya sa kalipay ug magsaulog
sa kapyestahan tungod ninyo.

¹⁸ Talikdi ang sala nga akong gihisgotan,
ang kaulaw nga naa ninyo.

¹⁹ Anang adlawa akong atubangan ang
mga nanaugdaog ninyo. Akong luwason ang
piang nga karnero. Dad-on ko pagbalik sa
toril ang nawala. Ako mong hatagag
kabantog ug dungog sa tanang kayutaan diin

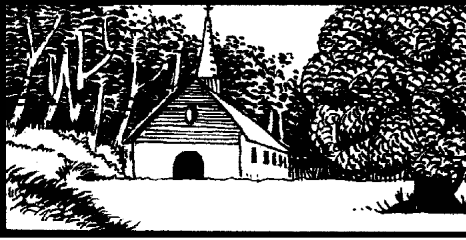
ang pagtamay lang ang inyong naangkon.

²⁰ Anang adlawa, dad-on mo ining dapita.
Tapokon tamo aron mahimong dunganan
ug inila diha sa katawhan sa kalibotan.
Matuman ni inigdala kog balik sa mga
dinakpan sa inyong atubangan. Mao ni ang
pulong ni Yahweh.

nga kinaiya ug pagkaabli sa pagdawat sa bisag
unsa gikan sa Ginoo. Kaniadto ang pulong
kawad-on nagpasabot sa "pagkakawang," apan
karon, mao ni ang kondisyon nga gikinahanglan
sa pagpangita sa Ginoo. Human adto, ang
"kabos sa Ginoo" magkahulogan adtong mga
naa sa Israel kinsa naglaom nga makakaplag sa
Diyos. Ang Ebanghelyo, ilabina ang kang Lucas,
nagsangyaw sa kalipay sa kabos (tan-awa ang Lc
6:20).

Ang Ginoo moanha sa Jerusalem aron pagpa-
ambit kanila sa iyang kalipay. Sa kalit, ang
Balaang Diyos nahisama sa batan-ong ulitawo
nga nahigugma sa walay pagsapayan sa
kahimtang sa hinigugma.

Singgit sa kalipay... (b. 14) Sa Ebanghelyo ni
Lucas makita kining susamang pulong, nga gi-
padayag kang Maria sa Pagbalita sa Anghel:
"Paglipay, puno ka sa grasya; naa nimo ang
Ginoo" (Lc 1:28).



AGEO

Si Ageo ang una sa tanang propeta human sa pagkabihag. Kining tulo: si Ageo, Zacarias, ug Malakias, nagsangyaw sa pulong sa Ginoo sa bag-o gyod nga panahon. Ang mga propeta kaniadto nagsalikway sa mga sala sa Israel, ug nagsangyaw sa umaabot nga Hukom. Apan karon, human sa mga pagsulay sa pagkaguba sa Israel, ug sa Pagkabihag didto sa Babilonia, ang katilingban sa mga Judio kinahanglan nga magtukod pag-usab sa nasod, ug dinhi ang mga propeta nag-ingon nga kinahanglan unahog tukod pag-usab ang Templo.

Namatud-an na nga ang mga Judio – ug kita sab – moalagad una sa Ginoo sa dili pa mangayo sa kasulbaran sa ilang mga suliran. Apan ang mensahe ni Ageo may pagkatagna sab; nagpasiugda ni og bag-ong lakang sa Balaang Kasaysayan diin ang kauswagan sa mga Judio makab-ot pinasikad sa kamatinud-anon sa Balaod ug sa pagsimba. Ang Templo mao na ang pinuy-anan sa Ginoo taliwala sa Iyang katawhan, apan maghulat sab sila sa misteryoso nga pag-abot sa Ginoo, sa adlaw nga Siya moanha sa Iyang katawhan.

Batok sa naghunahuna lang sa kaugalingong balay

1 ¹ Sa ikaduhang tuig sa paghari ni Dario, sa unang adlaw sa ikaunom nga bulan, ang pulong ni Yahweh gipadangat kang Propeta Ageo. Alang ni sa kaayohan ni Zorobabel, ang anak ni Sealtiel, gobernador sa Juda, ug ni Josue nga anak ni Yosadak, ang Labawng pari.

² Miingon si Yahweh, ang Labing Gamhanan: “Kining mga tawhana nag-ingon nga wala pa moabot ang panahon sa pagpabarog pag-usab sa Balay ni Yahweh. ³ Nan, karon, paminawa ang akong isulti pinaagi ni Propeta Ageo.” ⁴ Mao ba ni ang panahon nga mopuyo ka sa nindot nga pinuy-anan samtang kining Balaya gubaon pa? ⁵ Hinuktoki ang inyong pamaagi: ⁶ Namugas mog daghan, apan manganig gamay. Mikaon mo ug miinom, apan wala mo matagbaw. Nagsinina mo, apan nagpabiling gitug-

naw. Ang trabahador mibutang sa iyang kinitaan sa gising pitaka.

⁷ Karon, hinuktoki ang angay nin-yong buhaton: ⁸ Tungas sa bukid ug pangitag kahoy nga iayo sa Balay. Makapalipay ug makapasidungog ni nako, miingon si Yahweh. ⁹ Daghan ang inyong gipaabot, apan dyotay ra ang natigayon. Akong gipadpad ang inyong gitapok. Ngano man? Kay ang akong Balay nagpabiling guba samtang nagdalagan mo paingon sa inyong pinuy-anan. ¹⁰ Maong wala mopaulan ang kalangitan. Walay bunga ang kayutaan. ¹¹ Nagpadala kog hulaw sa walog ug sa kabungtoran, sa trigo ug sa parasan, sa lana ug sa bisag unsang ihatag sa kayutaan, sa katawhan ug sa kahayopan, ug sa bisag unsang hinimo sa inyong kamot.”

¹² Karon, dihang si Zorobabel, ang anak ni Sealtiel, si Josue, ang anak ni Yosadak, ang labawng pari, ¹³ ug ang tanang katawhan nakadungog sa mga pulong nga gipaabot ni

Yahweh kang Propeta Ageo, naminaw sila sa gisulti ni Yahweh. Ang katawhan napuno sa respito alang sa Diyos. ¹⁴ Unya, si Ageo, ang mensahero ni Yahweh, mihatag sa katawhan sa mga pulong ni Yahweh: “Nag-uban ko ninyo.” Gitandog ni Yahweh ang kasing-kasing ni Zorobabel, ni Josue ug sa katawhan. Nagsugod sila pagpatindog pag-usab sa Balay ni Yahweh, ilang Diyos, ¹⁵ sa ika-24 ka adlaw sa ikaunom ka bulan.

2 ¹ Sa ika-21 ka adlaw sa ikapitong bulan sa ikaduhang tuig sa paghari ni Dario, kining mga pulong ni Yahweh gipadangat kang Propeta Ageo: ² “Ihatag ang maong mensahe kang Zorobabel, ang gobernador sa Juda ug kang Josue, ang labawng pari, ug sa tibuk katawhan.”

Ang himaya sa bag-ong templo

³ May usa ba ninyo nga nakakita sa himaya ining temploha kaniadto? Unsay ilang hunahuna sa ilang nakit-an? Dili ba, gamay ra kaayo ni? ⁴ Apan ingnon tamo, Zorobabel, Josue ug akong katawhan: ayawg wad-a ang inyong paglaom. ⁵ Sugdi ang trabaho kay nag-uban ko ninyo, miingon si Yahweh nga Labing Gamhanan (aron pagtuman sa Kasabotan nga atong gihimo paggawas ninyo sa Ehipto). Ayawg kahadlok kay ang akong espiritu nag-uban ninyo. ⁶ Hapit ko na uyogon ang kalangitan ug ang yuta, ang dagat ug ang dangkong kayutaan. ⁷ Unya, akong uyogon ang kanasoran ug dad-on dinhi ang tanang bahandi sa tibuk kalibotan. “Akong pun-on kining Balaya sa himaya.” miingon si Yahweh. ⁸ Makakuha kog plata ug bulawan bisag pila ang akong gusto. ⁹ Ang kabantog ining Temploha mas dato pa kay sa kaniadto. Ining lugara akong ihatag ang kalinaw, miingon si Yahweh nga Labing Gamhanan.

• **2.3** Sa prangka kaayo nga pagkasulti, gipunting ni Ageo ang dyotay ra nga nakab-ot sa ilang trabaho. Mas maayo pa sa ingon ini nga paagi, sanglit wala nila tukora ang Templo aron ikapanghambog kondili, aron pagpakita sa ilang pagtugyan sa kaugalingon ngadto sa Diyos.

Ayawg kahadlok... (b. 2, 5) Ato nang gisulti dinhi nga ang presensiya sa Espiritu midangat sa panaghiusa. Dinhi, ang propeta naghatag og gibug-aton sa bunga sa Espiritu nga mao ang pagkawagtang sa kahadlok.

Akong pun-on... (b. 7) Ang kakabus sa Templo nagdapit sa Ginoo sa pagdali sa iyang pagduaw aron pun-on ni sa iyang himaya. Sa hamubo nga panahon, taposon sa Ginoo kining lumalabay nga kalibotan nga gipuy-an sa mga Judio, ug tukoron ang iyang gingharian.

• **10.** Ang pangutana nga gihimo ngadto sa mga pari nagsubay sa panghunahuna adtong

• ¹⁰ Sa ika-24 ka adlaw sa ikasiyam ka bulan sa ikaduhang tuig ni Dario, ang pulong ni Yahweh gipaabot na sab kang Propeta Ageo, ¹¹ aron sultihan ang pari pagsulbad ining kasoha pinasikad sa Balaod: ¹² “Kon may magdalag halad nga karne nga giputos sa sinina, ug ang sidsid sa sinina masangkil sa pan, linung-ag, bino, lana, o bisag unsang pagkaon, mahimo ba sab kini nga hinalad?” Dali silang mitubag nga: “Dili.”

¹³ Si Ageo mipadayon pag-ingon: “Apan kon may mahimong hugaw paghikap sa patayng lawas, unya, mohikap sa maong pagkaon, mahimo ba sab kini nga hugaw?” Niining higayona miingon ang mga pari: “Oo.”

¹⁴ Unya, giingnan sila ni Ageo: “Mao pod ni ang nahitabo sa katawhan ug sa nasod sa akong atubangan, miingon si Yahweh. Mao sab ni ang nahitabo sa tanan nilang gibuhat ug sa tanan nilang gihalad dinhi: ang tanan hugaw.

¹⁵ Hinumdomi ni gikan karon: Unsay inyong kahimtang sa wala pa mobarog pagbalik ang Templo? ¹⁶ Nagpaabot mog 20 ka sako sa trigo, apan diha lay 10. Naghunahuna mong mokuhaw 50 ka takos sa bino apan diha lay 20. ¹⁷ Akong gidaot ang tanan ninyong trabaho pinaagi sa baklag, agup-up ug ulan nga bato. Apan walay mibalik kanako, miingon ang Diyos. ¹⁸ Busa, hinumdomi ni gikan karon: Sukad sa pagbutang sa unang bato sa Altar ni Yahweh, ¹⁹ tan-awa kon ang trigo, ubas, igos ug granate namunga bag dyotay! Gikan karon bendisyonan ang inyong mga olibo.”

Mga panaad alang ni Zorobabel

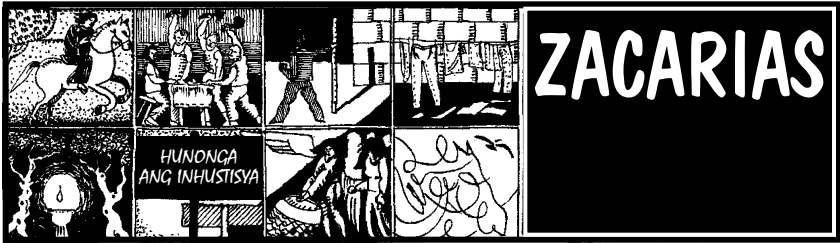
• ²⁰ Ang pulong ni Yahweh miabot na sab kang Ageo sa ika-24 ka adlaw sa mao ra gihapong bulan: ²¹ “Ingna si Zorobabel, ang

panahona (tan-awa ang komentaryo sa Lev 8:11 ug 11:1). Anaay mga “limpiyo” o “balaan” nga mga butang ug mga tawo nga makahimo sa pagpakigtambo sa Ginoo, ug ang uban nga “hugaw” o “kalibotan” nga dili makasulod sa Templo. Gani, gilantaw nga ang “kahugawan” mananakod.

• **20.** Sama kang Zacarias (Zac 6:12), si Ageo naghunahuna nga si Zorobabel kaliwat ni David, mao tingali ang Mesiyas nga mopahiuli sa nasod sa Israel. Wala kaayo niya klaroha, apan gipadayag ni sa paghubad sa pulong sa Ginoo nga nagpalipay ni Zorobabel. Nasayop ang propeta dinhing bahina. Ang iyang sayop nagpakita giunsa pagkalambigit pag-ayo sa diyosong kamatuoran ug tawhanong paghubad – Nga kanunayng nag-ungaw sa sayop – bisan pa sa mga pulong sa tinuod nga propeta.

gubernur sa Juda: Pakurogon kog usab ang langit ug yuta. ²² Akong laglagon ang mga trono sa mga hari ug lupigon ang gahom sa kanasoran. Akong lintuwaron ang mga karwahe ug ang ilang mga kutsero. Ang mga kabayo ug ang nagkabayo nila mapukan sa yuta. Masigpinatyanay sila. ²³ Si Yahweh nga

Labing Gamhanan miingon: “Anang adlaw kuhaon tikaw, Zorobabel, akong sulugon, anak ni Sealtiel. Alang nako, mahisama ka sa singsing nga gipatikan sa mga inisyal sa akong Ngalan, dinhi sa akong tudlo. Gipili tikaw.” Miingon si Yahweh nga Labing Gamhanan.



Sama ni Ageo, si Zacarias miapil sa pagtukod pag-usab sa katawhan sa Diyos ug sa Templo, dihang mibalik ang mga Judio gikan sa Babilonia (520 B.C.).

Dihang mibalik sila gikan sa pagkabihag, ang mga dagkong saad nga gihimo sa mga propeta samtang didto pa sila naulipon sa Babilonia, wala matuman (tan-awa ang Is 40:55). Busa, nagsigi silag paabot. Nakita ni Zacarias nga timaan ang ilang pagtukod pagbalik sa Templo: bag-ong panahon ang nagbanagbanag, ug ang Diyos nangandam sa adlaw sa Iyang talagsaong kaluwasan. Ang mga panan-awon nga makita sa unang 6 ka kapitulo, nagtudlo sa mga Judio nga nagtapok sa ilang Templo, nga magtukaw sila ug maghulat sa Adlaw sa Ginoo.

Ang Ikaduhang Bahin sa Libro ni Zacarias

Ang kapitulo 9-14, mga buhat sa laing propeta nga nagpuyo sa ulahing duha ka siglo – posibl sa panahon nga ang inila nga manggugubat, si Alejandro, miadto sa mga nasod sa Silangan. Nagtudlo siya sa mga Judio nga dili sila angayng mahadlok: ang kadaogan sa Ginoo, ug ang pag-abot sa iyang Gingharian mahitabo taliwala sa sakit nga mga hitabo.

1 • ¹ Sa ikawalo ka bulan sa ikaduha ka tuig sa paghari ni Dario, ang pulong ni Yahweh midangat kang Zacarias nga propeta, anak ni Berekias nga anak ni Iddo: ² “Nasuko pag-ayo si Yahweh sa inyong katigulangan. ³ Busa, sultihi ang katawhan sa pulong ni Yahweh nga Labing Gamhanan: ‘Pakig-uli mo kanako kay makig-uli pod ko ninyo. ⁴ Ayaw sunda ang gibuhit sa inyong katigulangan nga gipasidan-an sa mga propeta kaniadto pa ug gibalikbalik ang mga pulong ni Yahweh nga Labing Gamhanan: Biyay ninyo ang hiwi nga mga kinaiya ug daotang binuhatan! Apan wala sila maminaw o magtagad nako. Gipangutana mo ni Yahweh. ⁵ “Hain na man ang inyong katigulangan karon? Ang mga propeta nanga-matay na. ⁶ Apan ang inyong katigulangan

naabtan sa akong mga pulong ug kasugoan nga gisalig ko sa akong mga sulugoon, ang mga propeta. Nagbasol sila ug miingon: “Gitagad mi ni Yahweh sumala sa gika-hukman niyang buhaton pinasikad sa among kinaiya ug binuhatan.”

Ang mga panan-awon

⁷ Sa ika-24 ka adlaw sa ika-11 nga bulan sa Shebat, ang ikaduhang tuig ni Dario, ang pulong ni Yahweh miabot kang Propeta Zacarias, anak ni Berekias nga anak ni Iddo.

⁸ Sa usa ka panan-awon sa kagabhion, nakita ko ang usa ka tawong nagsakay sa pulang kabayong nga nagtindog taliwala sa mga kahoyng mirto sa usa ka walog. Sa iyang luyo may mga kabayong pula, moreno ug puti. ⁹ Gipangutana ko siya: “Unsa man ni,

• **1.1** Si Zacarias gipanalanginan sa sunod-sunod nga panan-awon sa gabii diin gipadayag ang plano sa Ginoo, nga gikan gyod sa langit. Sigurado kaayo nga moabot ang panghitabo.
– Ang unang panan-awon, sa 1:7-17: makita nga daw wala nahitabo, ug makapatoong nga nagkaduol ang adlaw sa Ginoo. Hinunoa, ang Ginoo nagtan-aw lang ug wala malimot sa Jerusalem.

– Ang ikaduhang panan-awon, sa 2:1-4: nahapimutang na ang gahom nga mopukan sa ilang politikahanong kaaway.

– Ikatulong panan-awon, sa 2:5-9: kon ang gigamit karon sa mga Judio sa pagpanalipod mao ang mga dagkong paril, sa dili madugay ang Ginoo magpadala sa hingpit nga siguridad.

akong Ginoo?” Ang anghel nga akong gipakigsultihan mitubag: “Masayran mo ra unya.”

¹⁰ Ang tawong nagtindog sa kakahoyan miingon: “Sila ang gipadala ni Yahweh aron maglibutlibot sa kalibotan.” ¹¹ Unya, mitahos sila sa anghel ni Yahweh nga nagtindog sa kakahoyan: “Naglibutlibot mi sa tibukok kalibotan ug nakita namo nga walay niy timik.

¹² Ang anghel ni Yahweh miingon: “O Yahweh nga Labing Gamhanan, hangtod kanus-a nimo ihikaw ang imong kaluoy sa Jerusalem ug sa mga syudad sa Juda? Imo ning gipaantos tungod sa imong kasuko sulod na sa 70 ka tuig.”

¹³ Si Yahweh mitubag sa mga pulong nga lumo sa anghel nga nakigsulti nako. ¹⁴ Unya, gilingi ko sa maong anghel ug giingnan: “Isangyaw ang giingon ni Yahweh nga Labing Gamhanan: Seloso kaayo ko bahin sa Jerusalem ug sa Sion. ¹⁵ Apan dako ang akong kasuko sa kanasoran nga hilabihan ra ka hambogero. Sa sinugdan wala pa ko mapungot kaayo sa Jerusalem. Apan gipalabihan nila ang ilang kadoatan. ¹⁶ Busa, nag-ingon si Yahweh: “Lingion ko pag-usab ang Jerusalem uban ang kaluoy. Tukuron ko pagbalik didto ang akong balay ug ang igsulokod nga kutay akong inaton.”

Unya, miingon si Yahweh nga Labing Gamhanan: ¹⁷ Isangyaw sab ni: “Ang akong kalungsoran mag-awas na sab sa kalamboan. Lipayon pag-usab ni Yahweh ang Sion ug himoong pinalabi ang Jerusalem.”

Ang ikaduhang panan-awon

2 ¹ Giyahat ko ang akong mata ug nakita ang upat ka budyong. ² Akong gipangutana ang anghel nga nakigsulti nako unsa ni ug mitubag siya: Kining mga budyong mao ang kanasoran nga nagpatibulaag sa Juda ug Jerusalem.” ³ Unya, gipakita ni Yahweh kanako ang upat ka mananalsal ug nangutana ko: “Unsay ilang buhaton?”

⁴ Mitubag siya: “Ania ang mga budyong nga nagpatibulaag sa Juda. Walay nanga-has pag-isa sa iyang ulo. Apan nanganhi ang mananalsal aron pagsumpo sa gahom sa mga nasod nga nagpatibulaag sa katawhan sa Juda.”

Ang ikatulong panan-awon

⁵ Giyahat na pod nako ang akong mata. Nakita ko ang tawo nga nagbitbit ug igsusukod. Nangutana ko: “Asa ka paingon?”

• **2.14** Makita dinhi ang usa sa duha ka tawag alang sa mga binihag: Ang tawag sa pagmaya kay nakig-uban nila sa pagpuyo ang Ginoo. Kining maong teksto naghatag ug labaw pa nga rason sa pagmaya. Sa Biblia, ang linya nga *anak sa Sion*, usa sa mga ngalan alang sa katawhan sa Diyos, sa ato pa, ang simbahan.

Si Zacarias naghisgot sa Simbahan uban ang

⁶ Mitubag siya: “Akong sukdon ang Jerusalem aron mahibaw-an ang gilapdon ug gitason ini.” ⁷ Samtang ang anghel nga nakigsulti nako mipaingon sa atubangan gisugat siya sa laing anghel ⁸ nga nag-ingon: “Dagan ug sultihi kanang batan-ong lalaki: ‘Ang Jerusalem magpabiling walay paril tungod sa kadaghan sa katawhan ug kahayopan!’ ⁹ Kay mao ni ang pulong ni Yahweh: “Ako mismo ang maglibot niya sama sa paril nga kalayo. Anaa sab niya ang Himaya.”

¹⁰ “Pangari mo. Pangari! Pahawa dayon sa amihanang yuta, nag-ingon si Yahweh sa tanang gikatag niya sa upat ka hangin sa langit. ¹¹ “Pangari mo, ikyas ngari sa Sion, kamong tanan nga nagpuyo uban sa mga anak nga babaye sa Babilonia.” ¹² Human nga gipadala ko sa iyang himaya aron silotan ang kanasoran nga nakapangawat ninyo, miingon si Yahweh nga Labing Gamhanan: “Bisag kinsa nga nanghilabot nako, nanghilabot sa gipangga ko pag-ayo. ¹³ Tan-awa, bakyawon ko ang akong kamot batok nila. Pangawatan sila sa ilang mga ulipon.” Busa, mahibaw-an ninyo nga gipadala ko ni Yahweh nga Labing Gamhanan.

Ang tawag sa anak nga dalaga sa Sion

• ¹⁴ Pag-awit ug pagsadya, O anak nga dalaga sa Sion. Kay mianhi ko aron mopuyo uban ninyo,” miingon si Yahweh.

¹⁵ “Nianang adlaw daghang kanasoran mouban ni Yahweh ug mahimo nga akong katawhan. Apan ang akong pinuy-anan naa ninyo.” ¹⁶ Ang katawhan sa Juda mahimo alang ni Yahweh nga bahin sa balaan niyang yuta. Pilion niya pag-usab ang Jerusalem.

¹⁷ Ayaw paglihok sa atubangan ni Yahweh. Kay mitindog na siya gikan sa iyang balaang pinuy-anan ug moanhi.

Ikaupat nga panan-awon: ang Mesiyas hapit na moabot

3 ¹ Unya, iyang gipakita kanako ang labawng pari nga si Josue. Nagtindog siya sa atubangan sa anghel ni Yahweh. Sa tuong kilid ni Josue, nagtindog si Satanas nga andam nang mopasangil niya. ² Apan giingnan sa anghel ni Yahweh si Satanas:

saad nga maglihok dinhi kanunay ang Ginoo aron ang tanang tawo sa kalibotan mahiusa.

• **3.1** Kining bag-ong panan-awon sa labawng pari nga si Josue, daw nagtag-an sa pagbag-o sa pagkapari. Sa sinugdan, si Josue makita uban sa katawhan, nga nagsubo ug nagbangotan aron pagtubos sa mga sala. Sa

“Badlongon ka unta ni Yahweh, Satanas! Si Yahweh nga nagpili sa Jerusalem mobadlong unta nimo! Dili ba, kining tawhana patik nga nagdilaab nga gibira gikan sa kalayo?”

³ Si Josue nagtindog atubangan sa anghel ug nagsul-ob sa hugaw kaayong sapot. Giingnan sa anghel nga diha sa ilang atubangan: “Huboa kanang iyang sinina nga hugaw.” ⁴ Unya, giatubang niya si Josue ug giingnan: “Tan-awa, gikuha ko na ang imong kalapasan. Karon sul-oban tikaw sa mahalong sapot.” ⁵ Mipuno siya pag-ingon: “Butangig limpyong bugkos ang iyang ulo.” Gisul-oban nilag limpyong bugkos ang iyang ulo ug gisininaan samtang nagtan-aw ang anghel ni Yahweh.

⁶ Ang anghel ni Yahweh mihatag ni Josue ining pasalig: ⁷ “Paminawa kining pulong ni Yahweh nga Labing Gamhanan: Kon subayon mo ang akong dalan ug motoo ka sa akong pahimangno, ikaw ang magmando sa akong balay. Bantayi ang akong hawanan, ug mahimo nga makig-uban ka ining mga nagtindog dinhi karon. ⁸ Paminawa ni, O Josue nga labawang pari ingon man ang imong mga kauban sa konseho. Akong dad-on ang akong sulugoon, ang *Sanga*. ⁹ Tan-awa ang bato nga akong gibutang ni Josue. Bato ni nga dunay pito ka mata. Ako mismo ang momarka ini. Akong papason ang sala ining yutaa sa usa lang ka adlaw. ¹⁰ Nianang adlaw, magdinapitay mo nga mamasilong ilawom sa inyong parasan ug kahoyng igos! Mao ni ang giingon ni Yahweh nga Labing Gamhanan.”

Ang ikalimang panan-awon

4 ¹ Ang anghel nga nakigsulti nako mi-balik ug giyugyog ko sama sa nagpukaw sa nahikatulog. ² Nangutana siya: “Unsay imong nakita?” Mitubag ko: “Nakakita kog tungtonganan sa suga nga lubos bulawom ug may panaksan sa ibabaw. May pito ni ka suga ug pito ka agianan sa lana. ³ May duha sab ka kahoyng olibo. Ang usa naa sa tuong kilid sa panaksan ug ang lain sa wala.”

⁴ Akong gipangutana ang anghel: “Unsa ni sila, Ginoo?” ⁵ Mitubag siya pinaagi sa pangutana: “Wala ba ka mahibalog unsa ni?” “Wala, Ginoo,” maoy akong tubag. ¹⁰ ^b Mipasabot siya: “Ang pito mao ang mga mata ni Yahweh nga nagtan-aw sa tibuok kalibotan.”

kaulahian, nagkahulogan kini mismo ni Josue ug nagbalita bahin sa umaabot nga pagkapari – ang iya ni Cristo nga tinudlo sa Ginoo nga maoy tigpataliwala tali kaniya ug sa katawhan. ...*ang akong sulugoon*... (b. 8) Ang manluluwas mao ang liso nga gikan sa katawhan.

• **4.1** Ikalima nga panan-awon: ang Bag-o nga Israel ubos sa pagmando sa sibil ug

¹¹ Gipangutana ko ang anghel: “Unsa man kanang duha ka kahoyng olibo sa tuo ug sa wala sa tungtonganan?” ¹² Unya, gipangutana ko siya sa ikaduhang higayon: “Unsa man kanang duha ka sanga sa olibo nga natupad sa duha ka bulawang agianan diin ibubo ang bag-ong lana?” ¹³ Ang iyang tubag usa ka pangutana: “Wala ka masayod ug unsa ni?” Mitubag ko: “Wala, Ginoo.” ¹⁴ Unya miingon siya: “Ang duha ni ka hinilogan sa bag-ong lana. Nag-alagad sila sa Ginoo sa tibuok kalibotan.”

⁶ Kini ang pulong ni Yahweh alang ni Zorobabel: “Dili sa kabantog ni sa kagamhanan, apan pinaagi sa akong Espiritu.”

⁷ Nag-ingon si Yahweh nga Labing Gamhanan: “Unsa ba mo, O kabukiran nga hilabihan kahakog? Patagong mo sa atubangan ni Zorobabel nga mokubkob hangtod sa katapusan ninyong bato. Ibutang ni sa kinatumyan sa templo taliwala sa mga singgit: Panalangini, panalangini ni!”

⁸ Unya, miabot kanako ang pulong ni Yahweh: “Ang kamot ni Zorobabel ang nagpahiluna sa sukaranan ining Balaya. Busa, ang kamot sab niya ang maghuman ini. Unya, mahibaloan ninyo nga siya ang gipadala ni Yahweh nga Labing Gamhanan nganha ninyo. ¹⁰ Kay bisan ang nagbugalbugal sa gagmayng mga butang mag-lipay anang adlaw pagtan-aw sa bato sa kadaogan sa kamot ni Zorobabel.

Mao kini ang pulong ni Yahweh kang Zorobabel: “Dili pinaagi sa kabantog o kagamhanan, hinunua sa akong Espiritu.”

Ang ikaunom nga panan-awon

5 ¹ Giyahat ko pag-usab ang akong mata ug nakita ko ang naglupad nga papel-linukot. ² Nangutana siya: “Unsay imong nakita?” Mitubag ko: “Papel-linukot nga naglupad. May 30 ka tiil ang gitas-on ug 15 ang gilapdon.”

³ Miingon siya: “Mao ni ang tunglo nga nia sa tibuok kalibotan. Sa usa ka bahin nasulat nga wad-on ang tanang kayutaan. Sa pikas, ang tanang manumpa og bakak paphaon. ⁴ Ipadala ko ni sa balay sa katawhan ingon man sa balay sa bakakon. Adto ni didto ug gun-obon ang balay nga kahoy, ang bato ug ang tanan.

relihiyoso nga kagamhanan, ug kini sila magmatinud-anon sa Ginoo.

Ikaunom nga panan-awon: ang daotan ug ang kawatan paphaon sa bag-ong syudad.

Ikapito nga panan-awon: ang yawa mismo palagpoton.

Ikawalo nga panan-awon naghinumdom sa una. Ang mga mensahero sa Ginoo naglihok sa kalibotan aron pag-andam sa katumanan sa plano sa Diyos alang sa kaluwasan.

Ang ikapitong panan-awon

⁵ Unya, ang anghel nga nakigsulti nako mipaingon sa atubangan ug miingon: “Yanghag ug tan-awa kanang nagpadulong.” ⁶ Nangutana ko niya: “Unsa na?” Mitubag siya: “Usa ka sudlanan. Mao ni ang sala sa katawhan sa tibuok kalibotan.” ⁷ Giukab ang taklob nga tingga ug didto sa sulod may babayeng naglingkod. ⁸ “Mao ni ang kadaotan:” miingon siya. Iyang gitulod ang babaye sa sudlanan ug gitakloban sa tingga.

⁹ Mitan-aw ko sa ibabaw ug akong nakita ang duha ka babaye nga may pako nga sama sa mga pako sa talabon. Samtang giisa nila ang sudlanan ¹⁰ gipangutana ko ang anghel nga nakigsulti nako: “Asa man nila dad-a ang sudlanan?” ¹¹ Mitubag siya: “Sa Babilonia. Ila kining Himoan nig balay ug ipahimutang sa ubos.”

Ang ikawalong panan-awon

6 ¹ Giyahat na sab nako ang akong mata. Akong nakita ang upat ka karwahe nga gikan sa tungatunga sa duha ka bukid nga tumbaga. ² Ang unang karwahe may pulang mga kabayo; ang ikaduha itom: ³ ang ikatulo puti; ug ang ikaupat kabang nga abohon. ⁴ Akong gipangutana ang anghel nga nakigsulti nako: “Unsa ni sila, Ginoo?”

⁵ Ang anghel mitubag: “Ang upat ka hangin sa langit. Nanglakaw sila human mapakita ang kaugalingon atubangan sa Ginoo sa tibuok kalibotan. ⁶ Ang karwahe nga dunay itom nga mga kabayo moadto sa amihanang nasod. Ang may mga kabayong puti, sa kasadpan. Ang usa nga dunay kabang nga abohong kabayo, sa habagatan ug ang mga pula, sa silangan.”

⁷ Samtang ang mga pula nangutana kon mogikan na ba sila aron pagpatrolya sa kalibotan, giingnan sila sa anghel: “Lakaw! Pagpatrolya sa kalibotan!” Ug miibiya sila. ⁸ Unya, miingon siya kanako: “Tan-awa, nangadto na ang mopaingon sa yuta sa amihanan. Ilang papahulayon ang akong espiritu sa maong yuta.

⁹ Ang pulong ni Yahweh midangat kanako: ¹⁰ “Pagkuhag mga halad gikan sa mga bihag nga namalik. Gikan sa kamot ni Helayd, Tobias ug Yedaya. Lakaw karong adlawa sa balay ni Yosias nga anak ni Sefanias diin miabot sila gikan sa Babilonia. ¹¹ Pagkuhag plata ug bulawan aron himoong

korona. Ipatong ni sa ulo sa labawng pari nga si Josue, anak ni Yosadak. ¹² Sultihi siyag balik ining mga pulong ni Yahweh nga Labing Gamhanan: “Ania kining tawo nga ginganlag Sanga. Sa iyang nahimutangan mananga siya ug tukoron niya ang templo ni Yahweh. ¹³ Siya ang motukod sa templo ni Yahweh. Mao kini ang iyang himaya.

Molingkod ug momando siya diha sa iyang trono. Pari ang molingkod sa iyang tuo, ug dunay panagdait tali nila. ¹⁴ Mahitungod sa mga korona, magpabilin ni sa templo ni Yahweh isip handomanan sa binuhatan nila ni Helayd, Tobias ug Yosias, mga anak ni Sefanias. ¹⁵ Mangabot ang gikan sa layo aron motabang pagtukod sa templo ni Yahweh. Sa ingon inyong mahibaloon nga gipadala ko ni Yahweh nga Labing Gamhanan nganha ninyo. Mahitabo ni kon maminaw mo kanunay sa tingog sa inyong Diyos nga si Yahweh.”

7 ¹ Sa ikaupat ka adlaw sa Kisleb, ang ikasiyam nga bulan sa ikaupat ka tuig sa paghari ni Dario, midangat ang pulong ni Yahweh kang Zacarias.

² Ang katawhan sa Betel mipadala kang Saresa ug Regemelek kuyog sa ilang ginsakpan aron magpakiluyon ni Yahweh, ³ ug aron mangutana sa kaparian sa Balay ni Yahweh, ang Diyos nga Labing Gamhanan, ingon man sa mga propeta. “Gikinahanglan ba nga magbangotan mi ug magpuasa sa ikalima ka bulan sama sa among gibuhat sa daghang katuigan?”

Ang tinuod nga relihiyon

• ⁴ Ang pulong ni Yahweh, ang Diyos nga Labing Gamhanan, midangat kanako: ⁵ Sultihi ang tanang lumolupyo ug kaparian. Ingna sila: “Sa inyong pagpuasa ug pagbangotan sa Septyembre ug Disyembre sulod sa 70 ka tuig, alang ba gyod nako ang inyong pagpuasa?” ⁶ Dili ba, kamo may naghu-kom nga mokaon ug moinom o nga dili magbuhat ini? ⁷ Nahinumdom ba mo sa mensahe nga gisangyaw ni Yahweh pinaagi sa iyang mga propeta kaniadto, dihang malinawon pa kaayo

• **7.4** Ang awtoridad gisukna kon angayan ba nga magpadayon sa pagpuasa. Gisulti pag-usab sa propeta ang pagtulon-an sa nag-una nga mga propeta; pagtulon-an nga masumada sa gipamulong ni Oseas: “Gusto ko ug gugma, matud pa sa Ginoo, dili mga sakripisyo.” Si Cristo nagsulti sab ug sama ini adtong labaw nga nagtagad sa pagbuhat sa ritwal nga relihiyoso

kay sa pagpuyo sa tinuod nga gugma alang sa Ginoo.

Karon, naa gihapoy mga tawo nga nagtoo nga pinaagi sa mga sakripisyo ug mga gasa, makahimo sila paghangyo sa Ginoo ug madawat ang iyang pabor. Apan, kabahin sa tinuod nga relihiyon ang gihisgotan ni Zacarias. Ang paghunahuna sumala sa kamatuoran, ang

ang Jerusalem nga puy-an lakip ang kasikbit nga kayutaan? May nanimuyo sab sa Negebe ug sa mga bungtod sa kasadpan.”

⁸ Miingon si Yahweh ug ⁹ karon nag-ingon pinaagi nako: “Ipakanaog ang matuod nga hukom. Pag-inayohay mo ug pagkaluy-anaysausagusa. ¹⁰ Ayawg daugdaoga ang balo o ang ilo, ang langyaw o ang kabos. Ayaw paglaraw ug daotan sulod sa imong kasingkasing batok sa imong isigkatawo.

¹¹ Apan wala sila maminaw. Hinunoa mitalikod sila ug gitabonan ang ilang dalunggan. ¹² Ang ilang kasingkasing gipagahi sama sa dyamanti aron dili sila makadungog sa Balaod o sa mga pulong ni Yahweh, ang Ginoo nga Labing Gamhanan. Ila ning gisulti pinaagi sa iyang espiritu diha sa nag-unang mga propeta. ¹³ Unya, tungod sa kapungot si Yahweh, ang Diyos nga Labing Gamhanan, mipasidaan sa katawhan: “Ingon nga wala mo maminaw sa pagtawag ninyo, dili sab siya mamati kon mosangpit mo. ¹⁴ Nag-ingon si Yahweh nga patibulaagon sila daw sa usa ka alimpulos sa kanasoran nga dili nila mailhan. Ang yuta nga ilang gibiyaan malaglag. Dili na kaagian. Sa maong paagi, ang nindot nga yuta mahimong awaaw.”

8 ¹ Gipadangat kanako ang pulong ni Yahweh, ang Diyos nga Labing Gamhanan: ² nangabubho ko pag-ayo sa Sion. Nag-alintabo ang akong kasuko tungod niya.” ³ Nag-ingon si Yahweh: “Mabalik ko sa Sion aron mopuyo uban niya. Ang Jerusalem tawgon nga *Syudad sa kamatoohan*, ang Bukid ni Yahweh nga Labing Gamhanan, tawgon nga *Bukid sa kabalaan*.”

pagbuhat nga matinud-anon, ang kamaayo ug kamaluluy-on sa uban, ang pagtahod sa mga byuda, ilo, langyaw, ug kabos, ug dili pagbaton sa daotan nga hunahuna batok sa isigkatawo (tan-awa ang Is 58 ug Jaime 1:27).

• **8.1** Gipadayag sa Ginoo ang tibuok niyang gugma alang sa pinili nga katawhan nga gilarawan sa ilang syudad – ang Jerusalem. Gisaad niya ang kauswagan ug kalipay sa kaluwasan. Apan labaw sa tanan, gidala sila pagdiskobre sa ilang papel sa kalibotan; aron

⁴ Si Yahweh, ang Diyos nga Labing Gamhanan nag-ingon: “Ang mga tigulang nga lalaki ug babaye manglingkod na sab sa mga plasa. Apan may mga sungkod na sila tungod sa ilang pagmidaron. ⁵ Ang mga plasa sa syudad mapuno sa mga batang babaye ug lalaki nga magduladula.

⁶ Si Yahweh, ang Diyos nga Labing Gamhanan, nagpahayag: “Kon ugaling imposibli ni sa mata sa mga binihag nga namalik, dili ba ko makahimo ini?” matud pa ni Yahweh.

⁷ Si Yahweh, ang Diyos nga Labing Gamhanan, nag-ingon: “Tan-awa, luwason ko ang akong katawhan. ⁸ Kuhaon ko sila sa sidlakan ug kasadpan. Mamuyo sila sa Jerusalem. Sila ang akong katawhan ug ako ang ilang Diyos sa kamatuoran ug hustisya.”

⁹ Si Yahweh, ang Ginoo sa kagahoman miingon: “Niining mga adlaw, bag-o pa lang nga inyong nadunggan ang mga pulong sa mga propeta. Kay ining adlaw, gipahiluna ang bato nga sukaranan aron matukod pag-usab ang Templo. Nan karon ayawg wad-a ang kadasig. ¹⁰ Sa nangaging mga adlaw, walay sweldo ang kalalakin-an. Walay pagkaon ang kahayopan. Ang katawhan dili makapanaw tungod sa pamanhig. Ako mismo mitugot nga mag-away ang isigka silingan. ¹¹ Apan sukad karon lahi na ang akong tinagdan sa katawhan.”

¹² Nag-ingon si Yahweh: “Nagpugas kog kalinaw. Ang ubas mohatag sa iyang bunga, ang yuta sa iyang abot ug ang kalangitan sa iyang yamog. Kining tanan akong ihatag sa salin sa akong katawhan.

¹³ Mahitabo unya nga ingon nga kamo nahimong tunglo sa kanasoran karon, luwason tamo, Juda ug Israel. Himoon tamo nga panalangin. Ayawg

mahimong sentro sa panaghiusa sa tanang tawo.

Alang nato, mga pulong ni sa paglaom, apan nag-awhag sab sa pagpuyo sa paagi nga ang mga wala mitoo makaamgo sa presensya sa Ginoo dinhi nato. Dinhi magamit ang gipadayag sa Is 65: kinahanglan nga atong giyahan ang atong nasod padulong sa kalinaw; puno sa pagmaya nga ang Diyos ra ang makahimo ini.

Sa 8:8, tan-awa ang linya: Sila ang akong katawhan ug ako ang ilang Diyos sa kamatuoran ug hustisya.

kahadlok ug lig-ona ang inyong kamot!”

¹⁴ Mao ni ang giingon ni Yahweh, ang Diyos nga Labing Gamhanan: “Ingon nga nakahukom ko pagdaot ninyo kay nakapalagot nako ang inyong ginikanan, ¹⁵ karon usab nga adlaw buot kong magmaluluy-on sa Jerusalem ug sa Juda, bisag wala mapuypoy ang akong gibating kapungot. ¹⁶ Ayawg kahadlok! Mao ni ang kinahanglan ninyong buhaton: Isulti ang tinuod sa usag-usa. Ipahamtang ang tinuoray nga hukom aron dunay kalinaw. ¹⁷ Ayaw paglaraw og daotan sulod sa inyong kasingkasing batok sa isigkawat. Likayi ang mga bakak nga panumpa kay gikaligutgotan ko ni,” pulong ni Yahweh.

¹⁸ Ang pulong ni Yahweh midangat kanako nga nag-ingon: ¹⁹ “Mao ni ang imong

isulti tungod ug alang nako: Sukad karon ang pagpuasa sa ikaupat, ikalima, ikapito ug ikan-10 ka bulan mahimong mga adlaw sa kalipay. Mga adlaw ni sa pyesta ug kasadya. Apan, kinahanglang mahimo mong tig-mugna sa kalinaw ug katawhang matinud-anon.”

²⁰ Si Yahweh, ang Diyos nga Labing Gamhanan nag-ingon: “Mangabot ang katawhan gikan sa laing kanasoran, katawhan gikan sa dagkong syudad. ²¹ Ang namuyo sa usa ka lungsod makigsulti adtong gikan sa laing lungsod.” (Unya, moingon sila: “Dali, mangadto ta ug magpakiluoy ni Yahweh. Ako sab, mangita ni Yahweh!”)

²² Daghan sa dagkong katawhan ug gamhanang kanasoran ang mangabot. Mangita sila ni Yahweh, ang Diyos nga Labing Gamhanan sa Jerusalem ug mag-ampo niya.”

²³ Si Yahweh, ang Diyos nga Labing Gamhanan, mipasalig nimo: “Anang mga adlaw, 10 ka tawo nga lainlaig sinultihan ug gikan sa lainlaing kanasoran mogunit sa sidsid sa sinina sa usa ka Judio ug miingon: “Mouban sab mi nimo kay among nandung-an nga ang Diyos naa nimo.”

IKADUHANG BAHIN SA BASAHON

9 • Ang panagna; pulong ni Yahweh.

¹ Si Yahweh nagpuyo sa yuta sa Hadrak ug Damasco. Ang mga syudad sa Aram iyaha, ingon man ang tanang tribu sa Israel, ² lakip ang Hamat; sa iyang utlanan naa ang Tiro ug Sidon. Ang mga lumolupyo dinhi angayan nga dunay kamaohan. ³ Ang Tiro nagpatindog sa kaugalingong kota. Nagkamada ni sa plata nga samag abog ug bulawan, pareho sa lapok sa kadalanan. ⁴ Apan kuhaon sa Ginoo ang iyang giangkong. Ilabay ang iyang gahom sa kadagatan. Siya mismo laglagon sa kalayo.

⁵ Makita ni sa Askalon nga mahadlok. Ang Gaza mokuyog apil ang Ekron kay ang paglaom ini mahanaw. Ang hari sa Gaza mahanaw ug ang Askalon mawad-ag lumolupyo. ⁶ Ang katawhan nga natawong kabos manimuyo sa Asdod. Taposon ko ang kagarboso sa mga Pilisteo. ⁷ Akong kuhaon ang unod nga may dugo sa iyang baba, ingon man ang hugawng pagkaon nga iyang

giasap. Usa lang ka salin ang mahibilin nila. Mahimo silang usa ka banay sa taga Juda. Ang katawhan sa Ekron mahisama sa mga Jebuseo karon. ⁸ Magkampo ko isip tigbantay duol sa akong Balay aron panalipdan ni sa mosulod ug mogawas. Wala nay modaugdaog nila karon nga nahibaloan ko na ang ilang kalisod.

Ang inyong hari moanhi nga magsakay sa usa ka asno

• ⁹ Pagsadya pag-ayo, anak nga babaye sa Sion! Singgit sa kalipay, anak nga babaye sa Jerusalem! Kay tanawa, ang inyong hari moabot na. Tarong siya ug madaogon, mapaub-sanon nga nagsakay lamang sa usa ka asno, sa nating asno. ¹⁰ Wala na ang mga karwahe sa Efraim; mahanaw na ang mga kabayo sa Jerusalem kay iya

• **9.1** Mao ni ang sinugdan sa ikaduhang bahin sa libro (tan-awa ang pasiuana). Ang propeta nagbalita sa kagawasan sa katawhan human sa makalilisang nga pagsulay. Usa ka misteryoso nga Magbalantay (laing ngalan sa Mesiyas) ang magdala ining maong kaluwasan, diin human siya isalikway ug gipatay sa iyang katawhan, nakapukaw siya sa pagbati sa

pagbasol ining mga tawhana. Kining maong mga teksto nagpahinumdong nato sa mga Awit sa Sulogoon sa Diyos sa ikaduhang bahin sa libro ni Isaias.

• **9.** Ang pag-abot sa mapaubsanon nga Mesiyas! Sa iyang pagsulod sa Jerusalem sa Domingo de Ramos, si Jesus nagtuman ining maong panagna (tan-awa ang Mt 21:5).

ning laglagon. Mangalugti ang pana sa mga manggugubat inigmando niya pagpabarog sa kalinaw sa kanasoran. Maghari siya sa nag-atbang nga kadagatan, gikan sa Sapa hangtod sa kinatumayan sa kalibotan.

¹¹ Kamo, tungod sa inyong kasabotan nga gimatuod pinaagi sa dugo, akong buhian ang inyong binilanggo sa karaang atabay. ¹² Ang mga binilanggo nga naghulat ini mamalik kanimo, O Sion. Karong adlaw akong ipahibalo nga bayran tamog dobli tungod sa inyong kahininginlan. ¹³ Bawgon ko ang akong pana – ang Juda ug ang Efraim akong udyong. Akong ipadala ang imong mga anak, O Sion, batok sa mga Griyego! Alang nako, ikaw ang espada sa manggugubat.

¹⁴ Mopakita si Yahweh ibabaw nila. Ang iyang mga udyong magpangidlap sama sa kilat. Patingogon niya ang iyang budyong ug moabot siya sa unos gikan sa habagatan. ¹⁵ Si Yahweh, ang Diyos nga Labing Gamhanan, manalipod nila. Modaog sila ug ilang tunobtunoban ang mga bato nga gamiton sa saplong. Moinom silag dugo sama sa bino. Mapuno sila ini sama sa panaksan sa halad nga ilimnon, morag mga sungay sa altar.

¹⁶ Anang adlaw, si Yahweh nga ilang Diyos, moluwas nila. Pasibsiba sila sama sa panon. ¹⁷ Pagkamalipayon! Pagkatahom unya! Ang mga lugas mopasanay sa mga batan-ong lalaki, ang bag-ong bino sab, sa kadalagahan.

Salig sa Diyos

10 ¹ Pangayoa ni Yahweh ang ulan alang sa pananom. Ang nagmugna sa mga unos mopabunok sa ulan ug mopatubo sa sagbot sa tagsa-tagsa ka uma.

² Ang mga diosdios sa panimalay nanultig mga pulong nga haw-ang, ug ang tigtag-natagna dunay bakak nga mga panan-awon. Ang ilang mga damgo lansis lang ug dili makahatag og kahupayan. ³ Tungod ini ang katawhan mahisalaag sama sa toril nga walay magbalantay. Batok ining matanga sa magbalantay nagdilaab ang akong kasuko. Busa, silotan ko ang mga pangulo. Kon si Yahweh nga Labing Gamhanan moduaw na sa iyang toril, ang nasod sa Juda, iya ning himoon nga iyang garbosong kabayo nga iggugubat. ⁴ Siya ang mopaangay sa sukaranan, sa usok sa tolda, sa pana alang sa

gubat ug sa tanang pangulo. ⁵ Mahisama sila sa mga mangugubat nga motunob sa kalapokan sa panahon sa pakigsangka. Makig-away sila sa kasigurohan nga si Yahweh nag-uban nila. Ilang laglagon ang nagsakay sa mga kabayo.

⁶ “Akong lig-onon ang nasod sa Juda. Luwason ko ang kaliwat ni Jose. Dad-on ko silag balik, kay naluyo ko nila. Mora na wala ko sila isalikway. Kay ako si Yahweh, ang ilang Diyos. Nadunggan ko ang ilang sangpit.

⁷ Ang mga lalaki sa Efraim isipong mga bayani. Malipay sila sama nga nakatitlaw sa kainit sa bino. Malipay ang ilang mga anak kon makakita ini. Ang ilang kasingkasing magsadya diha ni Yahweh.

⁸ Si Yahweh miingon: “Motihol ko ug tapokon ko sila kay ako silang giluwat. Ang ilang gidaghanon sama ra sa kaniadto. ⁹ Unya, ikatag ko sila sa kanasoran. Hinunoa gikan sa layong kayutaan mahinumdom sila nako. Dido mosanay sila unya, mamauli.

¹⁰ Kuhaon ko silag balik gikan sa Ehipto. Tiponon ko sila gikan sa Asiria. Akong ihatag nilag balik ang kayutaan sa Gilead ug Lebanon. Apan dili ni paigo nila. ¹¹ Manadlas sila sa dagat sa Ehipto, ug ang kinaailadman sa Nilo mauga. Unya, ipaubos ang kamapahitas-on sa Siria ug ang Ehipto mawad-ag hari. ¹² Ako silang lig-onon, nag-ingon si Yahweh. Magpadayon sila ug molambo nga masaligon sa akong Ngalan.”

11 ¹ Ablihi ang imong agianan, Lebanon, aron lamyon sa kalayo ang imong mga sedro. ² Pagsubo, mga sipres, kay natumba na ang mga sedro. Ang mga harianon gipaubos. Pagminatay, katugasan sa Basan, kay gipuo na ang dili masulod kanhi nga kalasangan. ³ Ang mga panghupaw sa mga pastor milanog kay ang anyag nga patag, napayhag. Ang ngulob sa mga liyon milanog kay ang mabungahong walog sa Jordan nadaot.

Ang ehemplo sa maayong magbalantay

⁴ Giingnan ko ni Yahweh nga akong Diyos: “Pasibsiba ang karnerong ihawon ⁵ kay ang mamalit mopatay ini nga dili silotan. Apan ang magbaligya miingon: “Dayegon si Yahweh! Dato na ko!” Bisan ang ilang mga pastor walay kaluoy. ⁶ Si Yahweh miingon: Wala koy kaluoy sa mga lumolupyo ining yutaa. Ang matag-usa ninyo itugyan ko

• **11.4** Usa kini ka pasumbingay. Ang propeta mismo nagdala sa papel sa Ginoo. Ang gipasabot ini mao ang mosunod: kay ang katawhan dili man buot nga pangulohan sa Ginoo, ihatag sila sa Ginoo sa mga daotang magbalantay kinsa mopahimulos nila. Gibaylo nila ang Ginoo

sa 30 ka piraso nga pilak. Misteryoso ni nga lihok nga mahinumdoman sa Biblia sa pagbudhi ni Judas (tan-awa ang Mt 27:10). Bisag asa sa Biblia, ang Ginoo naghulga sa mga daotang pangulo. Dinhi, iyang gipakaulawan ang mga tawo nga dunay mga magbalantay nga angay nila.

sa gahom sa iyang pastor. Bisag daug-daogon pa sila sa hari dili ko sila tabangan.”

⁷ Busa, nahimo kong magbalantay sa mga kamerong ihawon. Nagpaangay kog duha ka sungkod. Ang usa gitawag og *Maayong Kabubut-on* ug ang lain gitawag og *Mga bugkos*.⁸ Unya, gipasibsib ko ang akong toril. Nawala ang tulo ka pangulo sulod lang sa usa ka bulan. Nahurot ang akong pasensya alang nila ug napungot sila nako.⁹ Busa, nakaingon ko: “Dili na ko mobantay ninyo. Ang patyonon, pakamatya. Ang laglagonon, ipalaglag. Ang mahibilin pasagdi nga magkinan-anay sa usag-usa: ¹⁰ Unya, akong gikuha ug gibali ang akong sungkod, ang *Pabor* aron pagputol sa kasabotan nga akong gihimo sa tibuk kanasoran.

¹¹ Nabali ni adtong adlawo ug ang mga negosyanti sa karnero nga nakakita nasayod nga si Yahweh ang nagsulti. ¹² Unya, ako silang giingnan: “Kon mosugot mo, ihatag kanako ang akong suhol, apan kon dili, sigi lang.” Busa, gisuholan ko nila og 30 ka salapi. ¹³ Giingnan ko ni Yahweh: “Ibutang na sa panudlanan. Dako kaayo nga kantidad ang akong bili alang nila.” Busa, gikuha ko ang 30 ka salapi ug gihulog sa panudlanan sa Balay ni Yahweh.

¹⁴ Unya, akong gitunga pagbali ang ikaduhang sungkod, ang *Mga bugkos*, aron pagputol sa paghigalaaya sa Juda ug Israel.

¹⁵ Ug giingnan ko ni Yahweh: “Paghimo na sab og laing takoban, angay sa buangbuang nga magbalantay. ¹⁶ Kay magbutang kog laing magbalantay nga dili manumbaling sa nawalang karnero ni mangita sa nahisalaag. Dili siya motambal sa samdan ni mopasibsib sa nahibilin. Hinunoa kan-on niya ang mga tambok nga karnero ug balion ang mga kuko sa ilang tiil.

¹⁷ Alaot ang walay hinungdan magbalantay nga mibiya sa iyang torill! Masamdan unta sa pinuti ang iyang bukton ug tuong mata! Pasagdi nga mokupos ang iyang bukton ug mabuta ang tuong mata!

Ang kataposang gubat

12 ¹ *Usa ka panagna.*

Mao ni ang pulong ni Yahweh mahitungod sa Israel. Si Yahweh ang mipalapad sa kalangitan. Gipatindog niya ang sukaranan sa kayutaan. Nag-umol siya sa espiritu diha sa kailadman sa tawo. ² Gitagna niya: “Tan-awa, himoon nakong kopa ang Jerusa-

lem nga makapatuyok sa kanasoran. Mahitabo ni kon sulngon na ang Jerusalem.

³ Anang adlawo, akong himoon ang Jerusalem nga usa ka bato nga dili matarog alang sa kanasoran nga naglibot niya. Ang tanang nasod maghiosa aron makig-away niya. Apan ang tanang mosulay pag-irog sa bato masugamak pag-ayo sa kadaot.”

⁴ Nag-ingon si Yahweh: “Anang adlawo pasukihon ko ang tanang kabayo sa kali-sang. Ang tanang mangangabayo manga-buang. Ang mga kabayo sa kanasoran mangabuta. Apan akong bantayan ang Juda. ⁵ Ang mga pangulo sa banay sa Juda makaingon sa kaugalingon: Ang Jerusalem dili gyod mabuntog kay nia si Yahweh uban nato.”

⁶ Anang adlawo ang mga pangulo sa banay sa Juda akong himoon nga sama sa bagahan sa kalayo diha sa kakahoyan; sulo nga nagsiga taliwala sa mga binugkos. Ilang lamyon sa wala ug tuo ang tanang kanasoran nga naglibot nila. Samtang ang Jerusalem magpabilin sa gibarogan ini.

⁷ Unahon pagluwas ni Yahweh ang kalungsoran ug kabalangayan ug ang Juda aron dili bation sa katawhan ni David ug sa mga lumolupyo sa Jerusalem nga mas mahinungdanon sila kay sa Juda.

⁸ Anang adlawo lig-onon ni Yahweh ang mga lumolupyo sa Jerusalem sa ingon nga ang kinaluyahan nila mahisama ni David. Ang katawhan ni David mahisama sa Diyos, ingog mga anghel ni Yahweh sa ilang atubangan.

⁹ Anang adlawo hulgaon ko ang tanang kanasoran nga makigbatok sa Jerusalem nga ako silang laglagon.

¹⁰ Akong ibubo sa pamilya ni David ug sa mga lumolupyo sa Jerusalem ang akong espiritu sa gugma ug pag-laom. Maguol sila sa mga gibuno nga ingon og bugtong nilang anak. Mohilak sila sa kapait ingon nga siya ang ilang panganay. ¹¹ Ang pagbangotan sa Jerusalem sama kadako sa kaguol sa Hadad didto sa patag sa Megiddo.

¹² Ang matag pamilya magtagsa-tagsa pagbangotan. Ang pamilya ni David sa kaugalingon ug ang ilang mga asawa maglain; ang pamilya ni Natan sa kaugalingon, maglain pod ang ilang mga asawa.

• **12.1** Kining maong kapitulo nagbalita sa kaalaot nga makapatandog sa mga Judio: Ang tanang nasod makigbatok nila ug luwason sila sa Ginoo. Ang bersikulo 8-11, nga gihinumdoman ni Juan sa Jn 19:37 ug Reb 1:7, nagpakita sa kamatayon ni Cristo sa tinabonan nga paagi. Ang mga Judio mabag-o kon makita nila ang

tawo nga ilang gidugsok. Gikan sa iyang mga sakripisyo, ang nagsugwak nga tubig nga gihisgotan sa 13:1 – tinubdan sa pasaylo ug kabalaan.

Timan-i nga si Hadad Rimon diosdos sa taga Fenicia, ang lumolupyo sa patag sa Megiddo nagsaulog sa iyang kamatayon matag-tuig.

¹³ Ang pamilya ni Levi sa kaugalingon ug maglain ang ilang mga asawa. Ang pamilya ni Shimei sa kaugalingon ug maglain ang ilang mga asawa. ¹⁴ Mao usab ni ang mahitabo sa ubang pamilya. Ang matag pamilya sa kaugalingon ug maglain ang ilang mga asawa.

13 • ¹ Anang adlaw motungha ang tubod alang sa pamilya ni David ug sa mga lumolupyo sa Jerusalem. Hinloan nila ang kaugalingon sa mga sala ug kahugawan. Si Yahweh, ang Diyos nga Labing Gamhanan nag-
ingon:

² “Anang adlaw akong papason sa yuta ang mga ngalan sa diosdios ug dili na kini hisgotan. ³ Kuhaon ko sab ang mga propeta ug ang ilang espiritu nga hugaw. Ako silang papahawaon sa yuta. Kon ang usa ka propeta managna, ingnon siya sa iyang ginikanan: ‘Dili ka mabuhi kay nagsulti kag bakak sa ngalan ni Yahweh.’ Ang kaugalingong amahan ug inahan ang mopatay niya kon managna siya.

⁴ Anang adlaw maulaw ang mga propeta sa ilang mga panan-awon. Dili na sila magsul-ob og sapat sa propeta aron mangling-la. ⁵ Ang kada usa hinuon moingon: ‘Dili ko propeta. Mag-uuma ko. Sukad pa sa akong pagkabata gipanag-iya na ko sa yuta.’ ⁶ Kon imo siyang ingnon: ‘Unsa ning mga samad sa imong kamot?’ Motubag siya: ‘Nasamad ni sa balay sa akong higala.’

Kataposang paglutos

• ⁷ “Pinuti, pagmata na. Hampaka ang akong magbalantay, ang tawo nga nia sa akong duol!” Nag-ingon si Yahweh, ang

• **13.1** Sa kataposang mga adlaw, hatagan og tubag ang kauhaw sa pagpasaylo nga gitudlo sa Biblia (tan-awa ang Jn 7:37 ug 20:22). Ang *tuboran* nga gihisgotan dinhi sama sa suba nga gikan sa Templo (Ēz 47).

Ako usab nga ... (b. 3) Nahuman na ang mga adlaw sa inila nga mga propeta, ug ang magsusulat ining maong mga linya nakaamgo nga ang nahibilin nga mga propeta mao kadtong manghimalad, bakakon ug tabian. Walay kahigayonan alang sa naa sa katilingban nga nakadawat sa kamatuoran nga gipadayag sa Ginoo pinaagi sa iyang anak.

• **7.** Laing teksto nga nagpasabot sa maayong magbalantay nga gitigbas ni Yahweh. Kini nagpasabot nga samdan ang magbalantay

Diyos nga Labing Gamhanan: “Ig-a ang magbalantay ug kataga ang toril.” Mibahad si Yahweh: “Akong atubangon ang mga gagmay. ⁸ Sa tibuok kayutaan, duha sa tulo ka bahin ang malaglag. Usa na lang ang magpabilin. ⁹ Kining ikatulo ka bahin hinloan pinaagi sa kalayo. Hashasan ko sila sama sa paghashas sa plata. Ako silang sulayan sama sa pagsulay sa bulawan. Sangpiton nila ang akong Ngalan ug ako silang dunggon.” Moingon ko: “Sila ang akong katawhan.” Moingon sab sila: “Si Yahweh ang among Diyos.”

Lain nga paghulagway sa kataposang gubat

14 • ¹ Ang adlaw ni Yahweh moabot na kon magbahin ang katawhan sa ilang mga kinawat sa inyong taliwala. ² Akong paanhion ang tanang kanasoran aron sulngon ang Jerusalem. Mailog ang syudad. Tulison ang kabalayan. Lugoson ang kababayen-an. Palagpoton ang katunga sa syudad, apan ang uban mahibilin. ³ Unya, moanha si Yahweh aron makig-away sa kanasoran sama sa iyang gihimo panahon sa gubat. ⁴ Anang adlaw ang iyang tiil mopahulay sa bungtod sa mga Olibo. Magatubang siya sa Jerusalem didto sa sidlakan. Ang bungtod sa mga Olibo matunga gikan sa sidlakan ngadto sa kasadpan pinaagi sa lawom nga walog. Katunga sa bukid masakop sa amihanan ug ang laing katunga sa habagatan. ⁵ Mangikyay mo agi sa Walog kay sangko man ni sa Azel. Manglayas mo sama kakusog sa inyong pagpanag-an dihang may linog panahon ni Ozias, ang Hari sa Juda. Unya, moabot si Yahweh kuyog ang tanan niyang balaan.

⁶ Anang adlaw, walay kahayag, kabugnaw o yelo. ⁷ Talagsanon kining adlaw ug si Yahweh ra ang nasayod ini. Walay adlaw o gabii. Inig-abot sa kagabhion may kahayag lang gihapon.

⁸ Anang adlaw, modagayday gikan sa Jerusalem ang buhing tubig. Ang katunga padulong sa dagat sa sidlakan ug ang laing

ug gamiton sa Ginoo kining panghitabo alang sa iyang plano sa kaluwasan. Tan-awa ang gisulti sa Is 66:8 bahin ining maong porma sa pagpadayag sa mga Judio.

Si Mateo nakahinumdom ining maong lugar sa 26:31.

• **14.1** Kining maong kapitulo naghulagway sa gingharian sa Diyos nga puno sa katingalahang hulagway nga matukod human sa dakong pagsulay. Usa ka panan-awon bahin sa langitnong Jerusalem nga gibag-o ni apostol Juan sa paghisgot sa Rebelasyon. Ang tanang nasod sa kalibotan nakakita sa buhing Ginoo ug ila siyang dayegon. Sama ni sa kataposan sa kapitulo 66 ni Isaias.

Unya moabot si... (b. 5) Kini ang iyang mga

katunga sa dagat sa kasadpan. Dili gyod ni mauga sa ting-init o tingtugnaw.⁹ Si Yahweh unya ang maghari sa tibuok kalibotan. Anang adlaw walay lain gyod gawas lang ni Yahweh ug ang iyang Ngalan.

¹⁰ Ang tibuok kayutaan mahimong patag gikan sa Geba hangtod sa Rimon didto sa Negeb. Apan mopatigbabaw ang Jerusalem sa iyang kahabog gikan sa Ganghaan sa Benjamin ngadto sa Unang Ganghaan, kahabog nga padulong sa Eskenang Ganghaan, ug gikan sa tore Hananel ngadto sa harianong pigsanan sa ubas.¹¹ Ang iyang katawhan dili na mahadlok sa bisag unsang katalagman. Ang Jerusalem puy-an ug mahimo ning hilwas.

¹² Ingon ini pagsilot ni Yahweh ang tanang kanasoran nga nakiggubat sa Jerusalem. Uloron ang kada lawas bisag buhi ug gabarog pa. Ang ilang mata uloron sa may mga tabontabon, ingon man ang dila sulod sa ilang baba.¹⁵ Mao usab ang mahitabo sa mga kabayo, mula, kamelyo, asno ug sa tanang kahayopan sulod sa ilang kampo.¹³ Anang adlaw lisangon pag-ayo ni Yahweh ang tanan. Magliniabay ang kada usa ug magpinatyanay. Samtang¹⁴ ang kalalakin-an sa Juda makig-away didto sa Jerusalem. Ang bahandi sa tanang kasikbit

nga kanasoran biyaan anang lugara: bulawan, plata ug mga sapot nga daghan kaayo.

¹⁶ Ang nahibilin sa tibuok kanasoran nga nakig-away sa Jerusalem mangabot tuig-tuig aron simbahan si Yahweh, ang Diyos nga Labing Gamhanan. Saulogon nila ang pyesta sa mga Tolda.¹⁷ Ang dili moadto sa Jerusalem aron pagsimba ni Yahweh, ang Diyos nga Labing Gamhanan, dili sila ulanon.¹⁸ Kon ang mga Ehiptohanon dili moapil sa kasaulogan sa pyesta sa mga Tolda taptan sab silag katalagman.¹⁹ Kana ang silot sa Ehipto ug sa tanang kanasoran nga dili moadto ug mosaulog sa maong pyesta.

²⁰ Anang adlaw, bisan ang bagtingan sa mga kabayo may sulat: "Hinalad kang Yahweh."²¹ Ang mga lung-agan nga kolon sa Templo sama kabalaan sa mga panaksan alang sa paghalad nga gigamit sa altar. Bisan ang yanong lung-agan sa katawhan sa Jerusalem ug Juda ihalad kang Yahweh, ang Diyos nga Labing Gamhanan. Busa, ang tanan nga naghalad ug sakripisyo makagamit ini sa pagluto. Labaw pa gyod, sukad sa unang adlaw wala nay negosyanti sa Balay ni Yahweh, ang Diyos nga Labing Gamhanan.

anghel, nga maoy responsabli sa iyang mga buhat, sama sa Salmo 89:6; 138:2; 149:1. Tan-awa ang Mt 16:27.

Diha sa bag-ong Jerusalem, ang relihiyon dili na himulag nga kalihokan sa ubang tawhanong kalihokan. Ang mga lalaki ug babaye dili na

yanong magtotoo sa misa sa Dominggo ug sa ubang adlaw sa semana, sama sa ubag, alang-alang ug makasasala. Hinunoa ang tanan mahimo nang balaan. Si Zacarias nagsulti ini pinaagi sa paggamit og mga ideya nga tukma sa iyang panahon. (b. 20-21).

MALAKIAS



Human dayon ni Ageo ug Zacarias, kining maong propeta nangilabot aron pagtarong sa pipila ka hiwi nga kostumbre sulod sa katilingban. Pinaagi ni Malakias, ang Diyos mibarog atubangan adtong nanawagan kaniya sa pakighusay, apan wala moila sa Iyang gugma: “Miingon ka...”

1 ¹ Mao ni ang mga pulong nga gisulti ni Yahweh sa Israel pinaagi ni Malakias.

² Diha nga si Yahweh miingon: “Ako mong gihigugma,” mitubag sab mo: “Unsaon man nimo pagpakita anang gugmaha?” Busa, nangutana si Yahweh: ³ “Dili ba, igsoon si Esau ni Jacob? Hinunoa akong gihigugma si Jacob ug gikaligutgotan si Esau. Tan-awa giunsa nako pagpaupaw ang iyang kabukiran. Akong gipasagdan ang iyang yuta alang sa mga lobo sa kami-ngawan.” ⁴ Kon nakahukom ang Edom nga tukoron ni pag-usab human sa kadaot, si Yahweh nga Labing Gamhanan nag-ingon: Mahimo nga ila ning ayohon pag-usab, apan ako lang gihapon nga lumpagon. Tawga siya nga: ‘Nasod nga tinunglo’ ug ‘nasod nga wala kalimti ni Yahweh hangtod sa hangtod.’ ⁵ Inyo ning makita sa kaugalingong mata. Unya, makaingon mo: Ang gahom ni Yahweh lapas pa sa mga utlanan sa Israel.

Hain man ang inyong pagtahod nako?

• ⁶ Ang anak nagpasidungog sa iyang amahan. Ang sulugoon nagtahod sa iyang agalon. Karon kon amahan ko, hain man ang pasidungog nga alang nako? Kon ako ang inyong

agonalon, hain man ang inyong pagtahod nako? Mao ni ang buot ipahibalo kaniyo ni Yahweh nga Labing Gamhanan, kapariang nagtamay sa iyang ngalan. Apan igo lang mong mangu-tana: Giunsa man namo pagtamay ang imong ngalan?

⁷ Naghalad mog hugawng pagkaon sa akong altar. Unya, moingon mo: Giunsa man namo pagbuling ang imong ngalan? Naghunahuna man god mo nga ang akong halaran dili angayng tahoron. ⁸ Kon magdala mog buta nga hayop isip sakripisyo, o piang ba hinuon ug masakiton, wala ba mo makabuhat og sayop? Lakaw ug ihatag ni sa gobernador. Malipay ba siya ini? Ayohon ba mo niyang dawat? Nagsulti si Yahweh nga Labing Gamhanan.

⁹ Busa karon, hangyoa ang Diyos nga maluoy siya nato. Apan kon magkalisod mi tungod sa inyong sala, dili

• 1.6 Ang sala adtong naghalad sa ilang sobra ngadto sa Ginoo, *tan-aw gikan sa pagsubang sa adlaw hangtod sa pagsalop...* Si Malakias nakamatikod nga, kon ang mga Judio katawhan sa Diyos, dili sila makalikay sa gibuhay sa ubang tawo, kinsa sa kaugalingong pamaagi matinud-anon nga nagsimba sa Diyos bisag wala sila masayod sa iyang gipadayag.

Ang sala sa mga pari nga dili mahibalang motudlo sa Balaod nga mao unta ang ilang katungdanan. Kon dili sila motahan sa kaugalingon aron pagtudlo sa katawhan sa Diyos

sumala sa ilang katungdanan, ang Ginoo dili motugot nga magpadayon sila sa ilang naandam nga mga ritwal.

Ang sala adtong namiya sa ilang mga asawa. Ang Balaod ug mga kostumbre nagtugot sa diborsyo uban ang mga garantiya sa asawa. Ang gisulti ni Malakias mao ang gitudlo ni Jesus uban ang siguro nga awtoridad sa Mt 19:1: Ang kabubut-on sa Ginoo alang sa kaminyoon mao nga ang magtiayon magpabilin nga hiniusa. Kadtong nagbudhi sa asawa dili makakita sa Ginoo.

ba, kamoy angayang manga-muyo niya? ¹⁰ Kinsa ninyo ang mosira sa akong mga pultahan aron dili na maghaling sa kalayo nga walay hinungdan sa akong altar? Wala mo makalipay nako ni nahimuot ko sa inyong mga halad, miingon si Yahweh nga Labing Gamhanan.

¹¹ Tan-awa, gikan sa pagsubang sa adlaw hangtod sa pagsalop, ang tanang kanasoran nagsimba sa akong Ngalan. Sa tanang dapit gihalad ang insenso sa akong Ngalan ingon man ang tim-os nga halad. Angayan nga pasidunggan ko sa kanasoran, miingon si Yahweh nga Labing Gamhanan. ¹² Hinunua inyong gibugalbugalan ang akong Ngalan dihang nag-ingon mo: 'Ang lamesa sa akong Ginoo hugaw ug ang iyang pagkaon walay kapuslanan.'

¹³ Kon nagmulo mo sa pagkaon nga dili ninyo gusto, gibugalbugalan ko ninyo, nag-ingon si Yahweh. Nagdala mog hayop nga kinawat, piang o masakiton aron inyong ihalad kanako isip sakripisyo. Nagtoo ba mo nga dawaton ko ni? ¹⁴ Tunglohon ang limbongan nga nagsaad nakog toro gikan sa iyang panon, apan naghalad og ihid. Hari ko nga gamhanan ug tahoron ang akong Ngalan sa tibuk kanasoran, miingon si Yahweh nga Labing Gamhanan.

Mga pahimangno alang sa kaparian

2 ¹ Kining maong pahimangno alang sab ninyong mga pari. Kon dili mo maminaw ini o ² magpakabana aron himayaon ang akong Ngalan, tunglohon tamo, bisan ang inyong mga panalangan.

Tunglohon tamo kay walay bisag usa nga nag-alagad sa tinud-anay. ³ Sa pagkakaran, piangan ko ang inyong bukton. Akong labayog hugaw ang inyong mga nawong, sa tai gyod sa inyong kahayopan aron silhigon mo uban ini. ⁴ Makaamgo mo nga akoy nagbahad pagputol sa akong kasabotan uban ni Levi nga inyong amahan, nag-ingon si Yahweh.

⁵ Ang akong kasabotan uban niya naghisgot sa kinabuhì ug kalinaw. Ako ning gihatag kaniya. Naghisgot sab ni og pasidungog ug iya kong gipasidunggan. Gisimba niya ang akong Ngalan. ⁶ Ang iyang baba nagbungat sa tinuod nga pagtulun-an ug

walay daotan nga molibkas sa iyang ngabil. Gisubay niya ang akong giagian. Malinawon siya ug buotan. Nakapausab siya sa daghang katawhan gikan sa kamakasasala. ⁷ Ang mga ngabil sa pari nagsultig kaalam. Ang Balaod naa kanunay sa iyang baba kay mensahero man siya ni Yahweh nga Labing Gamhanan.

⁸ Apan kamo, miingon si Yahweh nga Labing Gamhanan, nahisalaag sa akong dalan. Dugang pa, daghan ang nadagma tungod sa inyong pagtulun-an. Inyong giguba ang akong kasabotan uban ni Levi. ⁹ Busa, akong gipasagdan nga bugalbugalan mo sa tibuk katawhan. Isipon ni nga walay bili kay wala mo magsunod sa akong pamaagi. Sa inyong mga hukom duna moy gipalabi.

¹⁰ Dili ba, usa ra ang atong amahan? Dili ba, gibuhat tang tanan sa usa lang ka Diyos? Nganong maglinuibay man ta? Gibugalbugalan lang nato ang kasabotan sa atong katigulangan.

¹¹ Wala magmatinud-anon ang Juda. Dako kaayo ang sala nga iyang nabuhat sa Israel ug Jerusalem. Gipasipad-an sa Juda ang balaang kabilin ni Yahweh. Naibog ug nangasawa siya sa mga anak sa langyawng dios. ¹² Papahawaa si bisag kinsa nga magbuhat ini sa yuta ni Jacob. Walay molaban niya sa hukmanan ni mohimog halad kang Yahweh alang niya.

Pagtahod sa kaminyoon

¹³ Nakahimo sab mo og laing sayop. Samtang si Yahweh nagdumili pagtanaw sa inyong mga halad nga wala na niya tagda, nangabot mong naghilak ug nagminatay. Inyong gitabonan ang altar sa mga luha. ¹⁴ Unya, nangutana mo: Ngano man?

Kay nakit-an ni Yahweh giunsa ninyo pagtagad ang una ninyong asawa, ang asawa sa inyong kabatan-on. Inyo silang gilubisan bisag sila ang inyong gihimong kasabotan. ¹⁵ Dili ba, gibuhat man ni Yahweh ang usa lang ka binuhat ug gihatagan siyag kinabuhì? Unya, unsay iyang gipangita? Dili ba, usa man ka pamilya ang gihatag sa Diyos kaniya? Busa, ayawg luibi ang asawa sa imong kabatan-on.

¹⁶ "Gikasilagan ko ang panagbulag," miingon si Yahweh, ang Diyos sa Israel. Ingon man kadtong nagsalimbong sa ilang kabangis. Pag-amping pag-ayo ug ayaw pagluib.

¹⁷ Inyong gipalagot si Yahweh sa inyong gipanulti. Unya, nakaako pa mo pag-ingon: ‘Giunsa namo siya pagpalagot?’ Gipalagot ninyo siya sa matag higayon nga magsulti mo nga gidapigan ni Yahweh ang nagbuhat sa daotan ug milampos sila sa tanan. Kon mangutana mo: ‘Hain na man ang Diyos nga nagbuhat sa hustisya?’

Nagpadala ko sa akong mensahero aron andamon ang dalan

3 ^{•1} “Karon gipaani ko pag-una ang akong mensahero aron hawan ang dalan. Unya, sa kalit lang ang Ginoo nga inyong gihulat misulod sa santwaryo. Ang sinugo sa kasabotan nga gipangandoy ninyo pagayo miabot na,” miingon si Yahweh nga Labing Gamhanan. ² Kinsay makaagwanta sa adlaw sa iyang pag-abot ug magpabiling magbarog samtang mopakita siya? Kay sama siyang kalayo sa tunawanan, daw lihiya nga gamiton sa pagpaputi.

³ Sama siya sa tighashas o tigpuno. Hinloan niya ang mga anak ni Levi ug hashasan sama sa bulawan ug plata. Busa, may kaparian na unya si Yahweh nga mohalad sumala sa gikinahanglan ug angayan. ⁴ Unya, dawaton ni Yahweh ang mga halad sa Juda ug Jerusalem. Mahimuot na siya sama sa nangaging panahon.

⁵ Miingon si Yahweh: “Mopuyo ko uban ninyo aron magmugnag kaangayan. Mohatag og dihadhang silot alang sa mga barangan ug mananapaw; sa mga nanumpag bakak ug sa nagdaugdaog sa mga trabahanti, balo ug

ilo, sa mga wala motahod sa mga katungod sa langyaw. Kining tanan ilang gibuhay ug wala silay kahadlok nako.”

^{•6} “Ako, si Yahweh, wala mabalhin. Sama nga kamong mga anak ni Jacob wala mausab. ⁷ Sukad pa sa mga adlaw sa inyong katigulangan dihang misimang mo sa akong kasugaoan ug wala magsunod ini. Balik mo kanako ug mobalik ko kaninyo,” miingon si Yahweh nga Labing Gamhanan. Apan nangutana mo: “Nganong kinahanglan tang mobalik?” ⁸ Makalimbong ba diay ang usa ka tawo sa Diyos? Apan inyo kong gilimbongan.” Unya, nangutana mo pag-usab: “Giunsa ka namo paglimbong?” ⁹ Akong gihisgotan ang mahitungod sa inyong balaang mga gasa ug ang ika-10 ka bahin nga alang nako. ¹⁰ Tinunglo mong naglimbong nako! Tinunglo ang tibuok kanasoran! Ihatag sa panudlanan sa templo ang ika-10 ka bahin sa tanan. Sa ingon ana, dunay makaon sa akong Balay. Unya, inyo na kong masulayan,” miingon si Yahweh sa kagahaman. Aron inyong makit-an kon dili ko ba ablihan ang mga ganhaan sa langit ug pabuhagayon ang gipanalanginang ulan hangtod sa kataposang tulo. ¹¹ Akong papahawaon ang mga dulon aron dili nila lamyon ang inyong kaumahan. Dili ko palayaon ang mga ubas sa inyong yuta, miingon si Yahweh. ¹² Unya, ang tibuk kanasoran mopahalipay ninyo kay molabaw mo sa tanang kayutaan.

¹³ Ngil-ad kaayo mog sinultihan bahin nako, miingon si Yahweh. Apan moingon pa gyod mo: ‘Unsang mga butanga ang among gisulti batok nimo?’ ¹⁴ Kamo nag-ingon: ‘Walay kapuslanan ang pag-alagad sa Diyos. Walay kaayohan sa pagtuman sa iyang kasugaoan. Ingon man sa pagkinabuhing ligdong tungod niya. Pagkamalipayon sa walay ulaw!’ ¹⁵ Kadtong naghimog daotan milampos sa tanang butang. Bisag ilang gihatag ang Ginoo, wala sila maunsa.”

¹⁶ Unya, ang nagtahod ni Yahweh nagistoryahanay bahin ini. Naminaw si Yahweh ug iyang nadungog ang ilang gipanulti. Busa, mimando dayon siya nga ang mga ngalan sa

• **3.1** *Karon gipaani...* (b. 1) Alang adtong nagreklamong nga ang Ginoo wala magpadayag sa iyang hustisya ni nag-hatag og balos adtong nag-alagad Niya, si Malakias mitubag pinaagi sa pagbalita nga hapit na moabot ang Ginoo. Ug gipahibalo niya ang pag-abot sa magsasangyaw sa Ginoo nga responsabl sa pag-andam sa dalan alang Niya, ug mao na ni ang ilhanan sa iyang pag-abot. Ang mga parapo 3:1-2 ug 4:22-24, nga nagkatakdo sa usag-usa, nagpunting kang San Juan Bautista. Mahinumdoman ni sa Ebanghelyo sa Lc 1:16; 7:27; Jn 3:21, ug Mc 9:9.

• **6.** Miabot ang panaghisgot niadtong nagpaabot sa mga materyal nga ganti sa ilang kanunayng pagsimba – nga nangandoy nga gantihan kay wala sila magbuhat sa daotan. Ang Ginoo miuyon nga makig-istorya ining maong matang sa magtotoo, ug pinaagi ni Malakias, migamit siya sa sinultihan nga masabtan lang nila: Kon maghimo silag maayo, makakita sila sa adlaw sa Hustisya usa ana ka adlaw, ug manglukso sila sama sa mga baka, ug tumban nila sa ilang tiil ang daotan.

nagtahod niya ug nagpasidungog sa Iyang Ngalan isulat sa talaan.

¹⁷ Unya, iyang gipadayag: ‘Akoa sila sa adlaw nga himoon ko ang pagpili. Kaluy-an ko sila sama sa amahan alang sa but-ang anak. ¹⁸ Unya, makaila mo sa maayo ug daotan, ang masinugtanon sa Diyos ingon man ang masinupakon niya.’

4 ¹⁹ Ang adlaw miabot na. Nagdilaab ni sama sa hudno. Anang adlaw ang tanang garboso ug makasasala sunugon sama sa uhot nga isugnod sa kalayo. Pasagdan silang walay sanga o gamot. ²⁰ Sa laing bahin ang adlaw sa hustisya mosidlak adtong nagtahod sa akong Ngalan ug makapabaskog ang silaw ini. Manggawas mo nga magluksolukso sama sa pinatambok nga mga nating baka. ²¹ Tunobtunoban ninyo ang mga daotag binuhatan ug

mahisama sila sa abo nga gikatag sa inyong agianan inighimo ninyo ini,” miingon si Yahweh.

Hapit ko na ipadala si Elias

²² Hinumdomi ang balaod sa sulu-goong si Moises. Ang mga balaod ug kasugoan nga akong gihatag kaniya sa bukid sa Horeb alang to sa tibuok Israel. ²³ Akong ipadala kaninyo ang propeta nga si Elias sa dili pa moabot ang adlaw ni Yahweh. Kay dako ug makalilisang kining adlaw. ²⁴ Iyang ibalik ang panagdait sa ginikanan ug sa mga anak, ug ang anak ug sa ginikanan aron dili ko matunglo kining yutaa sa akong pag-abot.